

వతిదినము ప్రకటింపబడును

309941

Vol. 7.

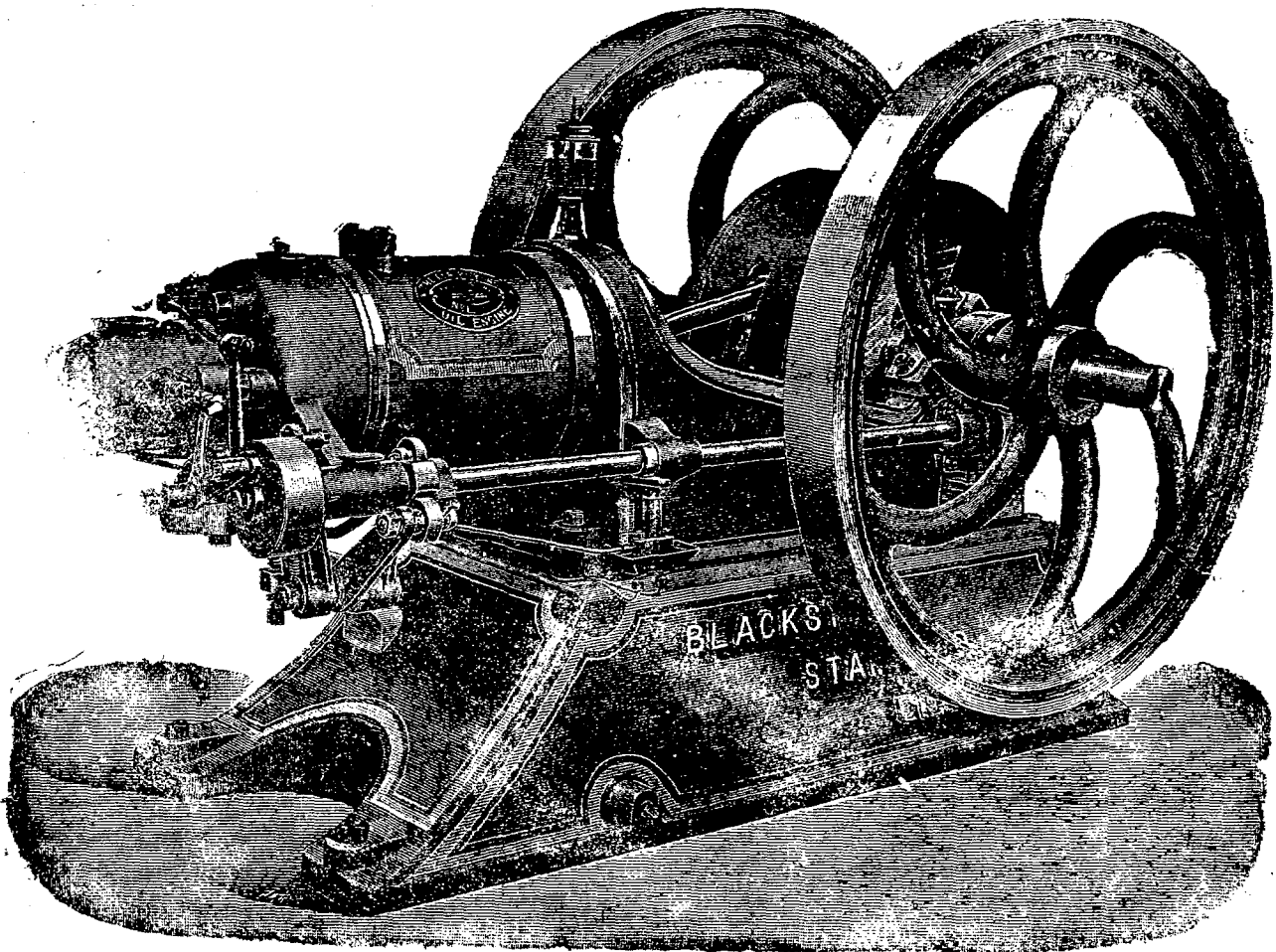
సంపుటము. 2

చెన్నపట్టణము 1920 వ సం॥రం సెప్టెంబరు నెల 18 తేది శనివారము

No. 141.

రాష్ట్రవామ సంవత్సర భాద్రపద శుద్ధ షష్ఠి ౭.

నంచిక గళం

బ్లాక్ స్టోను ఆయిల్ ఇంజనులు.

దీనినివాడము, క్రూడు ఆయిలు మున్నగు చమురుల నుపయోగించి కనిచేయునట్లు తయారు చేయబడినది.

ఈ రాజధానిలో అనేకమైన బ్లాక్ స్టోను ఇంజనులు కనిచేయుచున్నవి. యజమానులకు మంచి తీర్చిదిద్దబడి. తూర్తియైన వివరములకును ఫరతును నడ మాకు వ్రాయుడు.

సోలు మజిల్లు:

మార్వలు నన్సు & కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్,

1806

ఇంజనీయర్లు

నెం. 9, సెకండులైను బీచ్, మద్రాసు.

బొంబాయి, బెజవాడ, లాహోరు, తంజావూరు

గొప్ప పట్టు వర్తకశాల.

నెం. 9, 10, 11,

రటన్ బజార్ రోడ్,

మదరాసు.

చల్లారాం

గెయాన్ చందుగారి

పట్టు వాయిలు,

పట్టు పర్చింగులు,

పట్టు కోటింగులు,

పట్టు చీరలు,

పట్టు దోవతులు,

పట్టు రిబ్బన్లు,

పట్టు శాటిన్లు,

పట్టు చేరుమాట్లు,

పట్టు డ్రైలులు,

పట్టు క్రీపులు

వాణ్యమునకును, ధరలకును

25 సం॥లకు వైగానే

ప్రఖ్యాతి గడించినది.

దయచేసి గవనింపుడు:

జేరములేదు. ఒకేమాట

ఒకే క్రమమైన ధర

1890 వ సం॥రమున స్థాపితము.

టెలిఫోను నెం 776

టి. సి. యన్.

710

పరిమళానంద నన్యము.

నెం 1 బట్టి 1.1 ను 0.4-0 ౨. ౩. బట్టి ను 0.౩-0

12 బట్టిలకు ను 2.౩-0 ,, ,, 0.౩-0

మేలైన మద్రాసు సాదానన్యము.

నెం 1 బట్టి (24 కు) 0.14-0, ౨. ౩. బట్టి 0.5-0

నెం 1 బట్టి (120 కు) ౩.౩-0, ౨. ౩. బట్టి 1.0-0

టి. సి. వాగలింగర్లు అందు కంటెని,

4 రంగులకాగిత, పాడ్యులకు పాట్లు మద్రాసు.

మీ వైద్యునికి

హార్టోటోనును (2140)

గురించి బాగుగా తెలియును. లెక్కలేని పురుషులు, స్త్రీలు అబాగ్రతచే పోగొట్టుకొనిన ఇం మును శీఘ్రముననే పొందవచ్చును. తిప్పక దీనిని వాడుడు.

ప్రతి మందులపాపులోను ఇది వెలకు దొరకును.

మీ వైద్యునికి

ట్రైపు సోజను అను దివ్యోషధము

అతిమూలమునకు పేరుపోయిన కని తెలియును. ఇది మిక్కిలి శాస్త్రాధిక్తముగా తయారు చేయబడినందున ఈ వ్యాధిగలవారికి మంచిగుణము నిచ్చును, మీ వైద్యుని సలహా అడుగుడు.

అన్ని మందులపాపులలో దొరకును

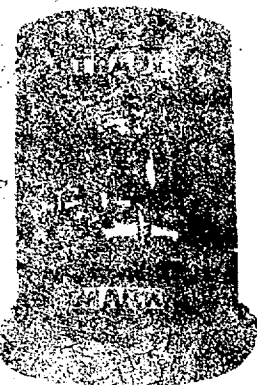
G. W. Carrick Co., NEWYORK.

అమృతాంజనం దీప్తివారి శోషధాలయమునందు అమృతాంజనం, తామరతైలము, మోహినితైలము, దంతచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యోషధములే గాక, ఇతరము లగు మందులు కూడ అనేకము లున్నవి కావలసినవారు కేటలాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటలాగునకు వ్రాసినచో తక్షణం పంపెదము.

(579)

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బా (1979)

1000 హాపానుల బహుమాన వింతబహుమతి.

అనుభవనానికి పూర్వమునుండే పంపబడును.

15 తులాల డబ్బి వెల రూ. 2-0-0.

ఏబంటులు కావలసియున్నది.

తపాల భద్రులు 1-కి 0-8-0, 2-కి 0-12-0.

డి. మన్నాలాల్, డిల్లీవేడ్డులు, సాలామిసిరి మురబ్బా డిపో, బెంగళూరు సిటీ.
D. Mannalal, Salamisri Depot, Bangalore City.

మిక్కిలి పుష్ప శోభను యింతయో వేరేయైనది. మేనమనకు చూపకమునుట
తన బాంధవ్యము కడమునుటకు వ్యాపకత్తి. హామ్యుటకును వల వెండుకలు కలిపి
మరిగ నిగనిగలాడుచుండుటకును ప్రతిష్ఠ. మును కల్గిపుడుపుడును ముఖ్యముగా

కామినియా ఆయిలు (రిజిస్టర్డ్)

తల వెండుకలలో మూతన పొండ్లమును కలిపించి వానిని బాగుగా మెండుటకు
తగిన శక్తి లీ తలనూ నెయ్యి కలప. చుండుకు పోగొట్టును. తలనెయ్యిలకు పప్పు
వంటి దీని రుచియు నిచ్చును. మెండుటకు చాలవల్లయును కలిపించును. వని మెండు
గుంటలకు కండ్లకు కలుపు ముండ్లమును పోగొట్టి మూతన పొండ్ల కలిపించును.

కామినియా ఆయిలు కలమాగా అన్నిటిలాగే తేల్చును. శ్రీలంకా పువ్వు
లకును వెళ్ళుచుండిరి మహావీరము మొనరించినది.
తేజు నీది మరేయిగించిచూచును.

వెల ఒకబుట్టి 1-0-0 ని. పి. చార్జీ 0-5-0 అయినా,
మ. మునుపు 0-12-0 ని. పి. చార్జీ 0-12-0 అయినా.

నాటికెండు:

అంగ్లోయిండియాను డ్రగ్స్ అండ్ షిమికలు కంపెనీ,
D 226 W 180) 155, బహ్మచక్రీడు, బాంబాయి.

(586)

నర్వవృద్ధి క విష సంజీవిని (రిజిస్టర్డ్)

గుణములేదని రుజువు చేయువారలకు రూ. 100 ఇవ్వాలి.

వెళ్ళి రేమ్యుమారు - వికలిక నడుచుట, నుణచుటలేనిపోటు - గొండెలి తెలుగు
అంబులయును మందు-కొక్క-యెడలను, నుణచుట మూల తెన్ను-నివలయును
అంత పాములు తేల్చు చక్కలు - వివిధమున పీకినకా
గలక జోడులు మందుల తెల్లము - గాంధీ రెండుయే మొదలము
భరిభరి మన మెప్పుడైనను - అర్హమైన ముఖముగల
అలసట గంటిమె యిట్టి పంపిండు - యాని స్త్రీలకు నెయ్యి.
ఇది ప్రతిమందులనును ముందేవలసిన ముఖ్యమైనది. అండ్ల, రమణాకాని,
వేరయదైవ్యులతో కూగ క్షణాంచలది యున్నది. ఎన్నివిధముల అంజీనను మందు
నిలుచు మూలము. తేజనకు మూత్రమేగాక ఎంక, తేక్కు, సూము, జట్టి మొదల
లను విడుచుటకును గాటులకు ముతయొనిండుచున్నది. ఒకపాని కలిపించును.

వెల ప్యాకెట్ 1-కి 0-12-0. పోస్టేజీ 0-3-0; ఒకపాని

2 ప్యాకెట్ల తెప్పించుకొనువారికి పోస్టేజీ ఇవ్వాలి. 1 డజన్ ప్యాకెట్ల వెల 10-0-0 పోస్టేజీ లేదు.
చిరునామా - ధనలక్ష్మి కంపెనీ, వెంకటేశ మేస్ట్రీ నీధి, మదరాసు. ఈ.

కేశవకాంత్ తలనూనె (వైట్ ఆయిల్ ఇందులో కలుపుటలేదు.)

తక్కువకు మార్కెట్టులోయెందు వాటి కన్నీటికంటె చాలమైనది. మంచి వాసనగలది.
(దీనియొక్క గుణాలెంతయును మెచ్చి గ్యాలియర్ ప్రదర్శనములో ఒక యోగ్య
తావులమును మైసూరు ప్రదర్శనములో ఒక బ్రాండుకరకమును కమిటీవారు ఇచ్చి
యొగ్గారు.) కేశవకాంత్ తలనూనె ప్రత్యేకముగా శ్రేష్ఠమైన చెట్లకాయల నూనెతోను
పరిమళమైన పువ్వులను నుండియూ తయారుచేయబడినది. ఇది అన్ని రెండు జనులకును తగి
నది. తలనెండుక లూడిపోవుటను నివేది వెండుకలు మృదువుగాను నల్లగాను పెరుగునట్లు
చేయును. ఇచ్చియు గాక కేశవ కాంత్ తలనూనె బాగునందుండు తలనూనె లన్నిటి
కంటెను మిక్కిలి చచ్చుకొన్నది. నుటియు బీదలకు భాగ్యకంఠులకు తగినది.

కేశవకాంత్ తలనూనెలో మెదడునకు చెనుపు చేయునట్టి వైట్ ఆయిల్
కలిపినదని రుజువుచేయువారికి రూ. 1000 లు ఇవ్వమగా నియ్యబడును. ఒకపాని తెప్పించి
చూచిన మీకే తెలియును. పోకిరిగు పోస్టు భద్రులు కలసి 1 బుడ్డి వెల రూ. 0-15-0.
ముఖ్యమనింపు: - కేశవకాంత్ తలనూనె బుడ్డినీటితోను బహుమతి టిక్కెట్లుండును.

The Keshav Perfumery Works,

Proprietors: - Dwarkadas Jagamohandas & Co.,

Sole Agents: - Muljibhoy Harishchandrarao & Co.,

147, Abdul Rahiman Street, Bombay, No. 3.

Sub-Agents For Madras Presidency & the Island of Ceylon

The Indo-British Trading Corporation No. 65 Appollo Street, Fort, Bombay.

(172)

హనుమాన్ బోరక్కు నబ్బు

దీనియందు గండికి
కుల్యములగు వస్తువులు
శరీరమున్నది. చర్మి ను
బంధమును తుండు, ప్లీ
రద, గడ్డి, పాడెలు.
మొదలగు, చర్మ వ్యా

ధులు అత్యుత్కృతముగా బాగును, చర్మమును నమ్మదుత్క
మును, నునుపును, నానెమును ఇచ్చును,

అన్నివోట్లను క్రయమునకు దొరుకును. (తది విశ్లేష
మాహానుమాన్ గుర్తు నాగక్షత్రా గమనింపుడు.

ఎస్. రంగనాథంరెడ్డి అండు బ్రదర్స్, మదరాస్

149

నమ్మకము

1842

బంగారు, వెండి, రత్నములు

నగలును, ఇతర వస్తువులును
వాటిని యిచ్చిన తప్పకొని వైకము ఇవ్వబడును.

ఉమ్మడి-రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, చైనాబాదురోడ్డు, మదరాసు.

నగలు నాణ్యముగాను, పూచీబోడను శరీరమునకు
లకు వయారలేని విక్రయించుట మొదలుపెట్టెను. తయార
యైన వేరవాటిని అతిశ్రద్ధాగా అర్హమేరకు తయారు
లేని ఇవ్వబడును. ఒకపాని అర్హమేరకు నగలు తయారు
చేసికొన్నవారి కలస మా నమ్మకం తెలియజేయును.

అంబులయును మందు-కొక్క-యెడలను, నుణచుట మూల తెన్ను-నివలయును

అంత పాములు తేల్చు చక్కలు - వివిధమున పీకినకా

గలక జోడులు మందుల తెల్లము - గాంధీ రెండుయే మొదలము

భరిభరి మన మెప్పుడైనను - అర్హమైన ముఖముగల

అలసట గంటిమె యిట్టి పంపిండు - యాని స్త్రీలకు నెయ్యి.

ఇది ప్రతిమందులనును ముందేవలసిన ముఖ్యమైనది. అండ్ల, రమణాకాని,

వేరయదైవ్యులతో కూగ క్షణాంచలది యున్నది. ఎన్నివిధముల అంజీనను మందు

నిలుచు మూలము. తేజనకు మూత్రమేగాక ఎంక, తేక్కు, సూము, జట్టి మొదల

లను విడుచుటకును గాటులకు ముతయొనిండుచున్నది. ఒకపాని కలిపించును.

వెల ప్యాకెట్ 1-కి 0-12-0. పోస్టేజీ 0-3-0; ఒకపాని

2 ప్యాకెట్ల తెప్పించుకొనువారికి పోస్టేజీ ఇవ్వాలి. 1 డజన్ ప్యాకెట్ల వెల 10-0-0 పోస్టేజీ లేదు.

చిరునామా - ధనలక్ష్మి కంపెనీ, వెంకటేశ మేస్ట్రీ నీధి, మదరాసు. ఈ.

చిరునామా - ధనలక్ష్మి కంపెనీ, వెంకటేశ మేస్ట్రీ నీధి, మదరాసు. ఈ.

చిరునామా - ధనలక్ష్మి కంపెనీ, వెంకటేశ మేస్ట్రీ నీధి, మదరాసు. ఈ.

చిరునామా - ధనలక్ష్మి కంపెనీ, వెంకటేశ మేస్ట్రీ నీధి, మదరాసు. ఈ.

చిరునామా - ధనలక్ష్మి కంపెనీ, వెంకటేశ మేస్ట్రీ నీధి, మదరాసు. ఈ.

చిరునామా - ధనలక్ష్మి కంపెనీ, వెంకటేశ మేస్ట్రీ నీధి, మదరాసు. ఈ.

చిరునామా - ధనలక్ష్మి కంపెనీ, వెంకటేశ మేస్ట్రీ నీధి, మదరాసు. ఈ.

చిరునామా - ధనలక్ష్మి కంపెనీ, వెంకటేశ మేస్ట్రీ నీధి, మదరాసు. ఈ.

చిరునామా - ధనలక్ష్మి కంపెనీ, వెంకటేశ మేస్ట్రీ నీధి, మదరాసు. ఈ.

చిరునామా - ధనలక్ష్మి కంపెనీ, వెంకటేశ మేస్ట్రీ నీధి, మదరాసు. ఈ.

అంతయు పొడిగాక పాల ఆహారమై యున్నది.

నెస్టల్స్ ఫుడ్

And Now -
Little Brother too is thriving on

NESTLE'S FOOD

A Complete Milk Food
You simply add water and boil

నెస్టల్స్ ఫుడ్

నీళ్లతోకలిపి వేచుచేయుము.

వర్తమానమునందు యిక్కడ నయోదుచేయబడిన
వాటికి వ్రాసిన నుచితముగా సంపుదురు.

NESTLE FOOD CO
P. O. 306
CALCUTTA.

జులిపోన నం. 291.

రంతి విలాసము:- ఆల్ సిల్ కస్

స్థాపితము—1860-వ సంవత్సరం.

ధనమల్ చెల్లారాం సిల్కు-వౌన్

టోకుగాను చిల్లరగాను జపాను, చీనా, ఇండియా, ఇంగ్లండు మొదలగు వేశముల పట్టుతో తయారుచేయబడిన చీరలు, రవికెలు, జాకెట్లు మొదలగునవియు, పురుషులకు కావలసిన పట్టువస్త్రములు, నిజారు, కోటుకు కావలసిన పట్టు జవిలి దినుసులు, ఇంగ్లీషువూలక, నూలు జవిలి దినుసులు మొదలగు వాటితో వ్యాపారము చేయుచున్నారు.

నం. 46, రత్నబజారు రోడ్డు, జాడ్విటాను, మదరాసు.

మీ కవనరమయినచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టి గాని వస్తువులను గురించియు, ఉక్కు, ఇనుపవాసములు, వస్తువుల వస్తువులగ వంశజుడైన రేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుపకమ్ములు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారిలోనే సంగతిసందర్భముల నులవ నాలోచించవలసినది. వీరు సామానులను మిక్కిలి రేకులవలెను రేకులలోను కోరి సంతసోచానినై సుకొలములో సరఫరాచేయుటలోను గొప్ప పేరు మోగినవారు.

విలాసము:- ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్, తమిళనాడు నం. 555 రెడ్,

389

మదరాసు

(వై కామోజుగ గోదావర్లుడు ఈ వత్రికపేరు మాడ నువచారించ గోరుచున్నారు.)

నహాయ నిరాకరణము.

(వల్లూరి నూర్యనారాయణ రావుగారు)

ఈ నెలలో జరిగిన పెద్దల కాంగ్రెసులో హిందూ కూడని క్రమాగతమైన నహాయ నిరాకరణ తీర్మానము ఆచరణలో పెట్టెదమని, వదునెదిమందల సభ్యులు క్రమానుసారము చేసిరి. ఆ తీర్మానమునకుండు, వీరి యాచరణయే మాఖ్యమైన దనియు, దాని ననుసరించి పనిచేయుగలవారే, తరు యాంగికారమును, తెలుగువలసినదనియు, గాంధీగారు నువ్వముగ చెప్పిన తరువాతనే యీ తీర్మానము పొట్టును అయినది గనక, యిట్లు వారు క్రమానుసారము చేసిరియే మనము సమ్మతమును. వీరును, వీరితో కలిపియును నిర్దేశింప నున్న బయటి ప్రజలను, దీనిని బట్టి చూసినచో, కాగ్రహణ కాంగ్రెసు సమావేశమయ్యే లోకల, యెంతవర జేయగలిగిరో చూపించవలసియైనది. దీనిని బట్టియే, యీ నహాయ నిరాకరణ విధానము, కాగ్రహణములో నిలుచునది, లేనిది లేకుండును. ప్రస్తుతము యీ విధానములో యీ క్రిందివిషయములు చేర్చబడియున్నవి. (1) సర్కారువారి విడుదలన, జీతము భరించునని గౌరవ వదలున నడుమకొనుట (2) సర్కారు, లేక వారియొక్క గియూలు రేపర్లను దర్బారులు, స్వాగతసభలు, వారియొక్క గౌరవార్థము జనుగుపార్టీలు మొదలగు వానికి పోకుండుట (3) స్వతంత్రస్థాపకలబనము (4) విశేషము బహిష్కారము (5) కాననిర్మాణసభలకు మొదలుగా పోకుండుట, సభ్యులకు ప్రజలచేత వోట్లు చేయకుండ జేయుట (6) మొదలగువిషయములతో నహాయను, సర్కారులనుబాధ పోకుండుట (7) ప్రజలమనముగా సర్కారువారి కొర్రలను బహిష్కరించుచు, చుట్టవర్తలగుండా వ్యాజ్యములను తరిమివేసిండుట, (8) జాతీయవిద్యాలయములను నెలకొల్పుచు, మన బాలికలను, యిప్పటి సర్కారుతో సంబంధించిన బడులకు క్రమము పోకుండజేయుట.

వైయెదిమిది విషయములలో, ప్రస్తుతము అయదవది మన జాతీయవాదులకు నాయకులమని యుక్తమైన కొందరి పెద్దలను మిక్కిలి బాధించినది. వీరందర, యెంతవరము జేరిన, భయముచేతను, ఈవిషయమున, తీర్మానములో నంది గాంధీగారిచేతనే తీసివేయించలేనని ప్రయత్నించినను, అయిన, హిమాలయ పర్వతమువలె నిలుచునది, తక్కిన విషయముల తెట్టున్నను, కాననభ బహిష్కారమే తన తీర్మానమునకు ప్రవాది యని నచ్చ జెప్పి, కాంగ్రెసులో, అధికశంఖ్యాకలచేత ఆమోదించలేనని. దీనికి వైదొంటిగారును లవకతి రాయగారును కూడ సంతోషించిరి. వైదొంటిగారు యేను యెదిమిదవ విషయములు, జాతీయ పరిపాలనము వచ్చినగాని జంతువులములు కావని తమ స్వీయాభిప్రాయమును తెలుపుచిరి. తక్కిన విషయములలో యెట్టి సంగతులు లేవు.

కాననభలను బహిష్కరించుటకు తలపెట్టగా యభిప్రాయములను మాటిమాటికి జాతీయవాదులు తెలుపుచిరి గాని, మనముదీయులు దానికి ఒక్కొక్క యెడల తాను కూడ వారితో చేరదనని చెప్పిన ఆయన యభిప్రాయమునబట్టి యే, యీ సభలో ఆయన యున్నయెడల, గాంధీగారికి బా నకుయే నిలుచునదనుకు యెట్టి సందేహములేదు. గాంధీగారు ము క్షిప్రమున, మన పిల్లలకు కొంత సర్దువదలని యెడల, వీరి తీర్మానమునందు యెట్టి గ జ్యోతి సుం చ క స భ వా ద పొట్టుచేయకపోయి యుండును. మన మద్రాసు కానన నిర్మాణసభకు యేమంద కుంది మితవాదులలో జాతీయవాదులలో పోయినంతమాత్రమున భిన్నభేద వంశాలు సమస్యలకదిమ్మరింపబడవు సకలవా స్వరాజ్య ప్రాప్తికి యెట్లు సాధనము గను? మొదట యీ కాననభల తెలుగులలో పలకు ఆంధ్రాభిమానము చేయుట మంచిదనియే, నేకు అభిప్రాయపడితిరి. ఇప్పుడు కలకత్తాలోని విషయ నిర్ణయక సభవారి చర్యను సాధనముగ తరిమించగా మన పెద్దలందర యీసభలో! పోయి మనబయటి యాంధ్రాభిమానకు అడ్డంకులు కలుగజేయుదురని భయపడుచున్నది. వీరందరకు కాననభా వ్యామోహము గట్టిగ వట్టుకొన్నది. వీరు కాననభలకు పోవుటయినగా నేమి? మన ప్రస్తుత రాజ్యాంగ కంఠమునకు మనము లోబడి నట్లును ఆసభలలో జరుగు తీర్మానమున్నియు మన ప్రతినిధులగుండా మన నూమోదించినట్లును మన ప్రతినిధులలో కొందర ప్రతివంధనము అవజయమయిన కొలది ప్రస్తుతచట్టము జంతు ప్రదముగా అమలు జరుగుచున్నట్లును యొంచలేమి. ఈసభలు మన నాయకులకు దీక్షలును బోనులుగానన్నవి. వీనిలోకదిన తరువాత గిలలి కొట్టుకొనవలసినదే గాని వీరు బయటకుదరు.

మనము కాననకలకులకు తెల్లము, తెల్లలేము గనుక మనము చేయునది తెలుసు లేదని కొందరు భావించుచున్నారు. ఇది పొరబాటు. కాంగ్రెసులో ప్రమాణముచేసిన వారును, గాంధీ గారి విధానమును ఒప్పుకొన్నవారును, ఈమారుతిగి శక్తి ములోనుండు నోటర్లకు నచ్చజెప్పి మాతనముగా వారికిచ్చిన నోటుచేయు నిధికారమును నిరాకరించు చున్నామని వారి చేత తీర్మానములు స్వాధీనమునందు, వారిచేత దక్కుములు చేయించి, ఆవారితోలును యెప్పటికప్పుడు ప్రచురించు చుండినయెడల, కొద్దిమందిచేత యెన్నుకొనబడు మన కాననకలకులకు సభ్యులు మనకు నిజమైన ప్రతినిధులు కారనియు యిప్పుడు రాజ్యాంగ తంత్రములో ప్రవేశపెట్టబడిన సంస్కరణలను ప్రజలు కృత్యం చేయవచ్చుననియు, సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము మన ప్రజలకు ఈయనలనున్నదనియు లోకమంతయు చాటిచెప్ప గలుగుదుము. కాబట్టి, వాటియ వారుందర గాంధీగారి విధానమును ఆమోదించుటయే యుక్తము.

ఏను, యోమిదన ఇవయ్యులలో అనగా క్రమేనా కొద్దిలకు సర్కారువారతకాలమును బహిష్కరించవలెనని గాంధీ గారిచేత ఒప్పించుట కొంతమేర. స్వాధీనస్థానములు స్వాధీన వాదులు అందఱేనుండవలె యీయన యభిప్రాయ మెన్నటికిని కాదు. (బ్రిటిషుకొద్దిలను బోట్లనెల్ల, అప్పటివను కొద్దిలకు మనము స్థాపించుకొని పార్టీల నందరిని ఈ కొద్దిలకే కచ్చు నట్లు యిప్పుడే స్వాధీనవాదులందరు ప్రయత్నించ వలయును. మధ్యరత్తికలకు యెట్టిదైనను, ఒప్పుకొనిన మొండిపార్టీలు కొందరుండరు గనుక, వారు మామూలు కొద్దిలకు తెల్లక మానరు. అప్పుడు యెదుటి పార్టీ అక్కడికే తెల్లక కచ్చు. ఏకభయమున స్వాధీనవాదులు అందుకు అవసరమగును. మామూలు క్రిమినల్ కొద్దిలకుండక తప్పదు. కొన్ని నేరములకు మనము రాజీనామయెడల మనకు లా ప్రకారము శిక్షతప్పదు. మనము నేరముల నివారించి శిక్షించుకొందరు. సర్కారు ఉద్యోగియును బరిగించు అస్వాధీనములకు వారి కొద్దిలలోనే పరిహరమును పొందవలయును. ఈ విషయములన్నిటిలో మన మామూలు కొద్దిలకు పోతుంటి, వాదించుకొనయెడల, బలహీనులు బలవంతులచేత బాధపడవలసికచ్చును. ప్రజలను స్వాధీనవాదులను మామూలు కొద్దిలకు పోతుండ సాధ్యమై నరకభరణ మనలో మనకు సంభవించు రికాయదలను అప్పి ప్రేమను కొద్దిలకుందా జరిగింపక జేసికొనవలసినదని గాంధీగారి యభిప్రాయముగాని జేయులో తగవులు దుర్భాగము అందరనియు, కాబట్టి కొద్దిలకు స్వాధీనవాదులు అవసరము అనియు ఆయన యభిప్రాయ మెన్నటికిని కాదు. ఈ కలియగ మాలో దాకర్లు కొగములు వృద్ధిపొందినట్లే యీ గ్రేటు వృద్ధి పొందుచు నేయుండును. మన స్వాధీనవాదులు మామూలు కొద్దిలకు పోయెడల జనులలోని అన్యోన్య కలహములు నశించక పోగా అస్వాధీనమునకు యెడమ యిచ్చిన వారమగుదుము. దుర్భాగమునుంకకాలము స్వాధీన స్థానములు కూడ నక నరమే. అస్వాధీనస్థానములు (బ్రిటిషు కొద్దిలకుకాక, మన అప్పి ప్రేమను కొద్దిలకుగా నందవలెను. కాబట్టి వీధిదర్శి కొందరు పెన్నెను పుచ్చుకొన్న జడ్జీలను, అప్పిప్రేమను కొద్దిలకుగా యే రుదిన యెడల, వీరియెదుటనే, తక్కిన వీధిదర్శి కు క్షయింట్ల కరవున వాదించవచ్చును. జడ్జీలు, మాటికి అయిదురూపాయల చొప్పున ప్రతికేసుకు ఉభయ పార్టీలవలనను వసూలు చేయవచ్చును. పార్టీలు, రాజు వీధిదర్శి పెట్టుకొనవలసిన యెడల, వారికి వేరుగ ఫీజు నేర్పాటు చేసికొనవచ్చును. ఈ కొద్దిలకు తీర్మానము ప్రకారము యేపార్టీ అయినను ఆమూల జరుగుటకు అటంక పెట్టినయెడల, దానినిబట్టి మామూలు కొద్దిలకులో దీక్షలు కాక తప్పదు. అప్పుడు ఆకొద్దిలకుందా ఆమూల జేసికొనవలయు తప్పదు. పెద్ద పెద్ద వాటియ వారకాలమును స్థాపించుచు, యిప్పుడున్న సర్కారు వారకాలము నెట్లు క్రమేనా బహిష్కరించ గలుగుదుమో, అట్లే అప్పిప్రేమను కొద్ది

ల స్థాపించవలెనని, మామూలు కొద్దిలకు భారీయగుచుండును. సర్కారుకు, కొద్దిలకు స్థానముల కొందరు కచ్చు ప్రభుత్వమును అరికట్టి కొద్దిలకు స్వాధీనమును ప్రజలకు కలుగజేయ గలుగుదుము. కాబట్టి యిప్పుడు కొద్దిలకును ప్రజలములలోనే తక్షణము వేరుగా మనము అప్పిప్రేమను కొద్దిలకు స్థాపించ వలయును.

నశ్యము సాదా లేక సుగంధం
సమ్యక్ముతో పంపించును. కా న ల యు వా ద
(కాయవలయును. 4 కలములు 0.7-0, 1 కిళ 8.8-0, 1 బుడ్డి 0.5-0, 1 నేరు 8.0-0
ఎస్. పి. ఆంధ్ర, 97, కగడాల పేది, మదరాసు.

రతిరాజవీర్యవృద్ధిచూర్ణము
వేడియైన వేదాంతముగలవారికి యిది మెంటునే మేనా కాంతిని చూపవల కలుగజేయును. రక్తమును శుభ్రమునకు నర ములకు కలుపవలయును. జేవమునకు బలమును కాంతియు నిచ్చును. శ్రీ పురుషులకు అత్యాశ్చర్యకరము అగు జాలో త్యాసములు కలిగించి కాంత్యసౌఖ్యము నరుహుచ్చి బహు పంపించునందును వరుమనాశ్రయ యిదియే. ఈ రాజావీర్య మును నేరించిన వృద్ధాశ్చయనశించి, బుక్కితలమును, వీర్య వృద్ధిని, యావనముఖమును, శుభాసపూర్తిని, అయ్యర్పిని కలిగించుటయేగాక పునర్యమును పొందించును. దర్శి 1-8 మా 2 లు వి. పి. ఖచ్చు అ 4 లు. (దిన 2288 వార 714) పి. ఆర్. జవార్దనం వాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరు జిల్లా.

మలయ చందనము

గౌరవించు అను సెకరొగమునకు జేవారము రాజనంధానములలో నుక యోగించుటకు ఏర్పాటుచేయవలసిది; కావుననే వర్తమానము. పిడికారీ భయ నక్కలలేదు. ఎయిపు, తెలుపు, కెకుపు అను మూడు రంగుల సెక రొగము ఎంత వీలవగా నుండినను మూడవరూప గుణము కానించును. శ్రీలక్ష్మీ మును వ్యాధికినూడ నిది ఫిరంగిజెబ్బు పోటీలలో జయించినది. కాబ యెప్పుడవదినది. దర్శి 2-4-8

2. చందనీ—చుక్కచందనమునకు అనుపానము. 2.5 దర్శికి సరికము చందనీ నీసా (నీరుక) 1-8-8 నిరేచనకటి (మృతకొక నిరేచనమగును) నీసా 0-8-0 అమృతగుడికలు (100 కాంటూల మృతము) 0-4-8 వాగరఖండము (అట్టికి లేనప్పుడు) దర్శి 2-0-8 గంధర్వచార్యునీ, రాయవరం, (గోదావరి)

కొత్తపరకుపాంతుక వేనాలుధరపరసము

బాటర్ మెకా నేర్తి 8-8-0	స్వాక 5-0-0
నెల్ల పిల్ల 8-8-0	బాకబుక్కు 8-0-0
నెల్ల్యూ 210 8-0-0	బ్రూబర్లు 2-8-0
శిల్ల కంపార్ట్ 8-12-0	వెండి క్లక్కు 0-14-0

గిరి బ్రదర్లు, నేషనల్, ట్రైప్లికే, మద్రాసు

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము
ఈ అత్యుత్తమ గ్రంథములో జర్మనీ గారనీ, యోగవృద్ధి, హస్తలాభము, ఇంగ్లీషు ఇంగ్లీషులము, మంత్రకాత్రము, భూత జన్మము, యంత్రములు, అమెరికావారి చిట్టచేత మనము విశిష్ట నిరీక్షణిద్వలము గలవు. ఇంతేగాక మనమున్న మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, నీకములొ నమాధింతుగుట, కేరీరములేని వలకాయచేత మాంబాడించుట, భూమిపైను గజముపైను గాతిలో మనమున్న నిరాధారము న నిల్పుట మొదలగు విశిష్టములు అనేకములున్నవి. ఈ గ్రంథ మును చదివిన అర్హులైనవారిగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాను. దీనివల 4-0-0 మాము. (2118) పి. ఆర్. జవార్దనం వాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరు జిల్లా.

శ్రీ బాలగంగాధర తిలకుగారి
(547) సమ్యక్రతీకేసు (1487)
స్వరాజ్య ఉపన్యాసములు
ప్రతి 1-8 యు 0-14-0.
వండిత మదన మోహన మాళవ్య గారి జీవితము, వంజూబు అల్లరి
ప్రతి 1-8 యు 0-8-0.
వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్, 292, ఎస్.ఎస్.నెక్, చెన్నపురి. ఈ కంటి అడ్రెసు:—వావిళ్ల, మదరాసు.

విప్రవంశము.
ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వముయొక్క సౌకర్యమునుబట్టి ఆంగ్లము హిందూజాతీయంకలకు స్వాధీనమయిండుటచే సంబంధపాంధ క్యములలో మలగోత్రములు తెలియక చాలా తిక్కుతడు చుండుటచే వంద్రాదిములు అని చెప్పవలసిన మహారాష్ట్రము

2. ఆంగ్లము, ద్రావిడులు, కర్ణాటకులు, మూరములలో గల నియోగి, వైదిక, జుర్వ, లింగధారి, వైష్ణవ, వాచనసేవ, తెలివాడు, తెలుగాములు, వైష్ణవన ద్రావిడ మొదలగు 91 కాభాభేదములలో ప్రభుత్వమైనంతవరకు ప్రతికాభుక్తు చేతచేరుగా ఇంటిచేరు గోత్రము, ప్రకర, నివసించియుండు ప్రజలములు చేర్చి విప్రవంశ మను నేరిం ఒకగ్రంథము బ్రచు రించవలసిన గాన ఈ శ్రుతికాపాతకులందరు తామేకాభు వారైనది. ఇంటిచేరు, గోత్రము, ప్రకర నివాసస్థలము వివర ముగా (వాని సాధ్యమైనంత వరకు) ఈదిగువవారికి బంధ గోత్రమను. ఇదివరకు సంపాదించినది. చాలా గలవు. పుస్తకము గా ప్రచురించక పూర్వము నవరణ చేయవలసి ఇట్లు ప్రచు రించుటకు కారణమైనది గాన ఆలస్యము చేయక ప్రతి బ్రాహ్మణుడు తమకు తెలిసినంత నమనాయనీ బంధ గోత్రమను.

సత్తిరాజు నీతారామయ్య పంతులు, కంటే, వాగంధోబు, కృష్ణజిల్లా

Make a Note it.

NOT ON SCAPS OF PAPER
But on the Tablet of Your Memory

THAT

The Erectruss, manufactured by Messrs. Huston Bros. Co.-of Chicago, U.S.A.; and priced at Rupees Fifteen only only, P. and P. Charges extra, is the only best cure in the world for Impotency, Functional weakness and lack of virility. It is a purely Nature cure, and does away with all internal and external Medicines, and aphrodisiacs, which to say the least, are all bores, but not cures. It is a specialist in it self, and worth it weight in gold. The world renowned Dr. Bier's Hyparaemic Treatment is its basic principle. Detailed Booklet, "Life After Death", telling all about it, free on application for Erectruss (A.P.) Sole Agency in the East, Batata (India).

ఇండియన్ కామర్సు అండ్ ఇండస్ట్రీ నేకంవెని, 40 బ్రాడ్వే మద్రాసు.

పాక్స్ మన్ స్ట్రీ, రాబున్ ఆయిత్, గ్యాస్ యింజనులు, బాయిలర్లు, నీటిపంపులు, మీటర్లు, లేతులు, బెల్టింగులు, హుల్లు, డాంకిపంపులు, రైస్, దూది ప్యాక్టరీ వగైరా సామానులు యావత్తు విరివిగా నీలవచేయబడును. మీకు కావలసిన సామానులకై మములను విచారించగోరెదము.

వ్యాపారము, ధరలు.

చెన్నై పురి-శుక్రవారము

బాటూల వ్యాపారము మందముగ నుండెను. మంగళ వారమునదియు బాటూలపై యుండెను. పూర్వము తెలిసినదాని కిది ఇప్పుటికిని అంత తారతమ్యము కానరాదు. బొత్తిగ వేరములు లేకపోలేదు. కొంచెముతూరబాటూల ప్రారంభములో రు 821 అ. ప్రతి టన్ రు 800 అ. ఉండెను. తిరుపూరు (వెనువాటూలు) రు 475 అ. బళ్ళింగునూరు మిల్లు రు 800 అ; పెన్నార్ రు 85, అలయన్సు బ్యాంకు రు 95 అ; కర్నూటిక్ మిల్లు రు 975 అ. నగదుబాటూల నిలకడగ నున్నది. బ్యాంకులకడలో మా రుచేను. మారకపుధర కొద్దిగ పెరిగెను.

బ్యాంకు టెలిగ్రాము ట్రాన్స్మిషన్ పెన్నీలు	22 8/8
బ్యాంకు దర్శనాంధీ పెన్నీలు	22-7-16
బ్యాంకు కొనుగోలుదర్శనాంధీ సీమలో పెన్నీలు	28-5-82
8 నెలలవాయిదా	28 5/8
6 నెలలవాయిదా పెన్నీలు	24-8-16
అమెరికాదాటలను అమృతపుధర నూటికి రు 810 అ., కొనుగోలు 100 కి రు 390 అ.	

బావాబ్యాంకు అమృతపుబాయిదాహుండి లేదా టెలి గ్రాము నూటికి రు 100 అ.

హంకాంగు బ్యాంకు అమృతపుహుండి లేదా టెలి గ్రాము 100 దారులకు రు 240 అ.

మంగుపా అమృతపు వాయిదా హుండి లేదా టెలి గ్రాము 100 టిలకు రు 885 అ.

జపానుబ్యాంకు అమృతపుహుండి లేదా టెలిగ్రాము 100 యెన్నులకు రు 155 అ.

జపానుబ్యాంకు కొనుగోలు 60 రోజుల వాయిదా 100 ఎన్నులకు రు 148 అ.

ప్రెయిమ్ములోని దారుల బ్యాంకుల అమృతపు హుండి ధర 100 దారులకు రు 125 అ.

అమృతపు హుండిధర 100 దారులకు రు 115 అ. చెన్నై పురియందలి మారకపుధర తిల్లు కలవు.

బ్యాంకుల అమృతపుహుండిధర పెన్నీలు	22-7-16
కొనుగోలుహుండి	28-5-82
8 నెలలవాయిదా	28 5/8
లండనులో నెండి బ్యాంకు 1 కి	60 3/4
న్యూయార్క్ లో చెల్లియటకు లండనుధర	346 1/2
లండనులో చెల్లియటకు ప్యాసిఫిక్ ధర	58-85

వెండి బంగారములు.

వెండి బంగారముల ధర లెక్కను మర్చి పెరిగిపోయెను. బంగారపుధరలో 1/4 రూపాయవరకును, వెండిలో రూపాయవరకును ఎక్కిరయ్యెను. బుధవారము ధరలు కొద్దిగ హెచ్చి శుక్రవారము మరి పెరిగిపోయెను. హాల్ ఫిరకలను, వాయిదాధరలను అంతి ఖేదము కాన్పించుటలేదు.

బంగారము హాజరు	రూ 28-15-0
బొంబాయి టంకసాల హాజరు	28-12-0
మొదటివాయిదా	28-15-0
వెండి.	
వెండి 100 కు కి రూ	108-8-0
మొదటివాయిదా రూ	108-8-0

మాది.

క్రత్తివ్యాపార మంత ప్రాప్త్యావకరముగ నుండు నను క్రైస్తవము కలుగుటలేదు. సీమయందు బట్టలవ్యాపారము క్రంగి పోయినదని నడుపుచున్నార. మొత్తముమీద సిలికను లను కూలముగ నుండలేదు. బొంబాయియందు ధరలు మందముగ నున్నవి.

గారము	రు 245 అ
అమూనలి	280
కాంబోడియ	485

లివర్పూలునందు 15 వ తేదీని క్రత్తిధర తిలులుండెను -

అక్టోబరు వాయిదా	19.77
జనవరి	18.71
మార్చి	18.16
మే	17.84
అమెరికాదాంధలి న్యూయార్క్ నందు ధర తిలులుండెను:-	
అక్టోబరు	27.68
జనవరి	28.95
మార్చి	28.18

స్థానిక వార్తలు

శలవు:— ఈనెల 24 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు మోహరము కందుగవుటచే, నాడు క్రభుత్వపు సెలవుదినముగా బరిగింపబడును.

దేశభక్తన్ లిమిటెడ్డు:— ఈ కంపెనీ కాలా దాకుల సాధారణసభ యొక్కటి యీనెల 22 వ తేదీ సాయం కాలము 5-80 గంటలకు రాదుచేసి బహుశోధున నున్న నె 52 రు గృహమున జరుగును. అవ్వతీర్చవారి వేర్పరుటకు మాన్సు గునివి జరుగును.

శ్రీనివాసఅయ్యంగారి కొక లేఖ:— మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమున పట్టభిక్షతో కృతార్థులయిన 9 గురు గంటూరునుండి శ్రీనివాసఅయ్యంగారిని, రానున్న కాననగర్ కు తమ అభ్యర్థిత్వము వదలుకొనవలసినదని కోరిరి- అని గొల్ల ప్రాడి కితారామకృష్ణగారు చెప్పుచున్నారు.

మదరాసు వండిత సంఘము:— ఈసంఘము తరపున మొకసభ యీనెల 20 వ తేదీ సోమవారమునాడు సాయంకాలము 5-80 గంటలకు మాత్యులపేట హైస్కూలు మందిరమున జరుగును. మదరాసులోనున్న అన్ని పాఠశాలలలో నుపాధ్యాయులుగానున్న వండితులు రావచ్చును. వండితుల వేరములను గూర్చి క్రభుత్వమువారికి తెలుపటగుర్చి ఆలో శించబడును.

రానున్న కాననగర్ యొన్నికలు:— మదరాసు పురమునకున్న స్థానములలో నొకదానికి జి. వి. గోపాలస్వామి మొదలగు గా రివివర కభ్యర్థులుగా నుండిరి. వేరము సభా తీర్మానము ననుసరించి తా మివ్వయం తప్పదని ప్రయత్నించవని తెలుపుచు తమ అభ్యర్థిత్వమును వదలు కొనినారు.

మదరాసురాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘకార్య దర్శిరాజీనామానిచ్చుట:— సహాయ నిరాకరణోద్యమ ము తమ కనమృతముగా నుండుటచేతను, క్రమేణ వేరము మహాభద్ర దాని నామోదించుటచేతను అభిలషారత కాంగ్రెసు సంఘమునకు కాఖండిగు మదరాసు రాష్ట్రీయసంఘమున కివ ముందు కార్యదర్శిగానుండ నిష్క్రమింపదని తెలుపుచు, మహమ్మదు సాదుల్లాబాదుసా సాహేబు బహద్దర్ గారు తత్పదకి రా జానామాను చెల్లువత్తికను అభ్యర్థులకు వంపిరి.

నీలివంట (1920-21)

(క్రమబల సంఘమువారు)

(1918-19 సంవత్సరములో నెలతమగు 5 వత్సరముల చెన్నై పురి రాజధానిలోని నీలివంట కంటు నగటున (రిటిఫై ఇండియాలోని వంటకు నూటికి 54.8 వంతున నున్నది.)

చెన్నై పురి రాజధానిలో వండింపబడిన వైకల్యము 1 వ నెవైంబరు వరకు 59,000 యకరములు. గతవత్సర మీ కాలములోనే 65,800 యకరములు వండింపబడినది. నూటికి 10 వంతున తగ్గినది. ఈ తగ్గుదల ముఖ్యముగా గంటూరు, నెల్లూరు మండలములలో నున్నది ఫలసాయము రమారమి 600 టన్నులున్నవి. జిల్లావరస నీ క్రింద జూపబడినది.

జిల్లా	1వ నెవైంబరువరకువండింప హెచ్చు X	
జడిన వైకల్యము 1919-20 తగ్గుదల—		
ఉత్తరగూరులు X	88,600	80,500 — 8,100
నెల్లూరు		
దక్కను	7,800	7,700 — 100
ఇతరవోట్లు	18,900	20,800 X 1,900
మొత్తము	65,800	59,000 — 6,800

గవర్నమెంటు క్రమములు

8 1/2 కడ్డీ రూపాయ క్రమములు	రు 57 1/2 మొదలు 58 1/2
5 1/2 ,, యధ్యక్షక్రమములు 1921	రు 99 1/2 ,, 100
5 1/2 ,, 1922, 1923	రు 98 ,, 99
5 1/2 ,, 1925	రు 98 1/2 ,, 99 1/2
5 1/2 ,, 1928	రు 99 ,, 100
6 ,, 1920, 1920	రు 100 మొదలు 100 1/2
మారకపు ధరలు.	
రు 1-8	పి 1-10 8/8
దర్శి	1-10 7/16

డిప్రీక్టుమునముల యొక్కము, నలుబడిల యొక్కము వేరములకువారికి వట్టిట్టు శరీరము కమోదుకొ కాకు చేసిన నలవోడు, భారతసామ్రాజ్య కార్యదర్శి ఆమోదిం చెను. మదరాసు క్రభుత్వమువారి క్రింది విధమున వేరముల వేర్పరుట.

డిప్రీక్టు ముననధ హాదాలో, అక్రింగుగాను, నలు ప్రోటెక్టుగాను నున్న క్రతి యొ ద్యోగి యొ నకు భాయముకు వరకు నెలకు రు 800 అ వేరము మిక్కుటమును. (2) బాంబేయనది మొదలు డిప్రీక్టు మునములకు సాలనకు రు 40 అ చొప్పున హెచ్చించుచు రు 500 అ వర కిక్కుటమును. అప్పుడు సామగ్ధ్యతనబట్టి సాలనకు రు 80 అ చొప్పున రు 800 అ వరకిక్కుటమును. (3) నలుబడిల వేరము రు 650 అందును. సాలనకు రు 80 అ చొప్పున హెచ్చించుచు రు 850 అ వర కిక్కుటమును. అప్పుడు ఎన్నికలు జరుగును. ఎన్నికలు జరిగిన తరువాత రు 1000 అ వేరము మిక్కుటమును. సాలనకు రు 100 అ చొప్పున హెచ్చించుచు, రు 1200 అ వరకుండును. దానికి క్రమోక్తములు, సామగ్ధ్యతనబట్టి జరిగిన యెన్నికల ననుసరించి యుండును. ఈ క్రింది వారితో, డిప్రీక్టు మునములకు నలు బడిలకు, భాయ మైన తరువాత నిచ్చు వేరములను నూరించును.

డిప్రీక్టుముననధ	వేరము	నల్లము	వేరము
నల్లము	రూ	నల్లము	రూ
1 సంవత్సరము	800	1 సంవత్సరము	650
2	840	2	700
3	880	3	750
4	420	4	800
5	460	5	850
6	500		
7 సామగ్ధ్యత	550		
8	600		

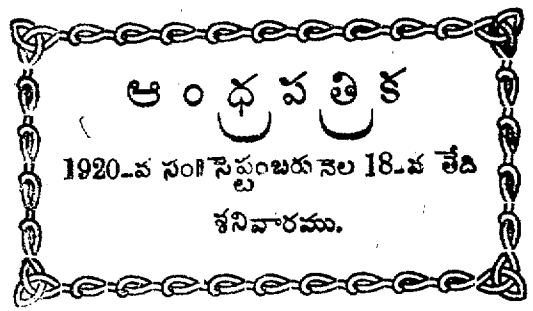
ఈ వేరములు 1919 డిసెంబరునుండి ఆచరణములో నికలవచ్చును. నలుబడిల నూతన వేరమువద్దకులను గురించి క్ర త్యేక ఉత్తరవులు జారీచేయబడును. డిప్రీక్టు మునములను గూర్చి గౌరవనీయులగు న్యాయమూర్తి ఉత్తరవులను జారీ చేయును.

(ప్రాఫెసర్ యం. వి. మూర్తిరాజు, మెన్బర్ డిప్రీక్టు (జి. హెచ్. యం) గారిచే యీ సంవత్సరము 35 గురు వీర విద్యార్థులకు స్కాలర్ షిప్పులు యిక్కుటబడినవి. మిగత అన్ని కేసులకు అందు మానములకు సిమ్మకు విచారణగల్గును. అందు యెన్నుకొనబడిన వారికి సహాయము చేయబడును. సహాయము గోరవిద్యార్థులసంఖ్య యధికమగుటవల్లనున్న సహాయ మొసర్పబడు వారి సంఖ్య క్షయమగుటవల్లనున్న అందరికిని యాకాయన్నట్లు చేయుటకు సాధకాళ మల్పనందు లకు చింతిల్లుచున్నాను. సాఫ్యమైనంతవరకు ముందు సంవత్సరము డిక్రీక్టునకి రు 40,000 అ సహాయము చేయుటకు క్రయార్జును చేయుచున్నాను. అని ప్రొఫెసర్ గారు తెలుపు చున్నారు.

మహారాజరాజే శ్రీ (2451) బందరు డిప్రీక్టు మునసబు కోర్టు వారి సముఖమునకు O. S. 390/1920.

Between :— వాది:— నమయమంత్రి వెంకటరామబ్రహ్మం. and

ప్రతివాది:— అబీబుతారు మహమ్మదు styling in the name and firm of Tarjan alias Tar Mahamad Jan Company. వాది, ఈ నెంబరు ప్రతివాది కంపెనీవారి మీద దావా తెచ్చి ప్రతివాదికి సమ్మనులు చేయించగా సర్వేకావడము లేదు. అఖరున ప్రతి వాది కంపెనీ తరపు యేజంటు సా విజవాడ కున్న సమ్మను చేయించబడినది. ప్రతివాదికి సమ్మను సర్వే అయ్యేటట్లు కనుపడనందున తిరిగి 27—9—20 వ తేదీన, వాయిదా వేయబడినది. అందుకు ఆక్షేపణ లున్నవారు యెవరయినను యున్నయెడల ఆ రోజున 10 గంటలకు కోర్టు వారితో మనవిచేసుకోవలెను. లేని యెడల ప్రతివాదిమీద ఎక్కుపార్టీ డిక్రీ చేయబడును. మద్దుల వెంకటరామానుజరావు, బి. ఏ., 14-9-20. వాది తరపు ప్లేడెరు.

నూతన సృష్టి: నూతన పురుషుడు

కాంగ్రెసు సభానిర్ణయమున కర్ణమేమి? పలువురు జాతీయవాదులు నిజార్థము గ్రహించలేక నివ్వెరపడుచున్నారు. తాత్కాలిక లాభములు సజించునెమోనని గుండుచున్నారు. నూతన సృష్టి కిది ప్రారంభ మను సత్యము వారికి గోచరించుటలేదు. స్వరాజ్యసంపాదనము, భారతీయ తెల్లర ఆశయమే. కాని స్వరాజ్య మొక సాధనము మాత్రమేగాని, గమ్యస్థానము గాదు. ఈ జిప్తు దేశము స్వరాజ్యమును సంపాదించినది. ఐర్లెండు దేశము సంపాదించుచున్నది. రష్యాదేశము ప్రజాస్వామ్యసిద్ధి గాంచినది. అయినను ఈ దేశములు గమ్యస్థానము జేరలేదు. హిందూ దేశపు లక్ష్య మింతకన్నను ఉత్కృష్టమైనది. నూతనసృష్టి గావించుటకు భారతీయ పురుషుడు పూనుచున్నది. నూతనపురుషు లుద్భవించుటకు, మార్గ మేర్పడవలసియున్నది. ఇందుకు సాధన మేమి? త్యాగము శిక్షణము ఇ.దుకు సాధనములు. గాంధీమహాత్ముడి సాధనముల నభ్యసించి, భారతీయుల ప్రస్తుత కర్తవ్యమును గ్రహించెను. తన సందేశమును, గాంధీ మహాత్ముడఖండప్రతిభతో ప్రజలకు బోధించెను. గాంధీ యొక్క మూలమే నూతన జీవితమును వదిలిన చాలదు. ప్రతి భారతీయుడును, గాంధీ యగుటకు ప్రయత్నింపవలయును. ఒక్క గాంధీ, రాజకీయముగ నన్ని విషయముల నయినను బడయవచ్చును. ప్రస్తుత లక్ష్యము మాత్రమే గాదు. దేశమునకు స్వరాజ్యము చేకూరినంతమాత్రమున లాభము లేదు. ప్రతి మానవుడును, ఆత్మరాజ్యమును స్థాపించుకొనవలయును. ప్రతిమానవుని ఆత్మయు స్వేచ్ఛను పొందగలిగినపుడే, నిజమగు స్వరాజ్యసిద్ధి లభించును. సాశ్వాత్యదేశములన్నిటియందును స్వరాజ్య విధానము గలదు. కాని ఆదేశీయులు నిజముగ స్వరాజ్యము ననుభవించుచున్నారా? అనుభవించుచున్నయెడల, కార్మికులలో గలగుచున్న కలవరమునకు కారణమేమి? బీదల ధనికుల తారతమ్యమునకు కారణమేమి? బీదల దళ ఇంత దుర్భీరముగ నేల యుండవలయును? సోదర మనస్థలలో నింత జ్వేషము, ఇంత పోరాటము లేల ప్రబలవలయును? సాశ్వాత్యదేశములు నిజ స్వరాజ్యసిద్ధి నొకను గాంచలేదు.

హిందూదేశము గోరు స్వరాజ్యము వేరు. ఆత్మస్వాతంత్ర్యమున కవకాశ మొసగని స్వరాజ్యము హిందూదేశమున కక్కరలేదు. ఆ కారణముచేతనే రాజకీయవిషయములను ధర్మబద్ధముగావించుటకు, గాంధీమహాత్ముడు దలపెట్టెను. హిందూదేశము మున్ముందు చాల్చువలసిన మహాదీక్షకు, ఆతను బీజమును నాటెను. గాంధీమహాత్ముని ఉత్కృష్టసంకల్పమును గ్రహించినవారే, కాంగ్రెసు తీర్మానపు నిజార్థమును గ్రహించగలరు. నూతనసృష్టికి భారతవర్ష మిప్పుడు పూనవలసియున్నది. ఇందుకు, ప్రతిభారతీయునిలోపై టును అవసరము. ఎల్లరును కలసి నూతననిర్మాణమునకు పూనినపుడే, ఆ పని జరిగిద్రవముగ

నరవేరును. నూతనసృష్టి నెలుల ప్రారంభించవలయును? జాతీయ విద్యతో ప్రారంభింపు మని, గాంధీమహాత్ముడాదేశ మిచ్చుచున్నాడు. ఇందుకు ధన మేది యని వరితపించ నవసరములేదు. మహర్షులు ధనముతో నిమిత్తము లేక యే విజ్ఞానధనమును ప్రపంచమున కంతకును బోధించ గలిగిరి. ఆత్మ ప్రబోధమే ఇప్పుడు గావలసిన విద్య. ఇందుకు భవనము అవసరము లేదు. ఆడంబరముతో నిమిత్తము లేదు. ప్రాచీన గురు శిష్య వరంధర, పునరుద్ధారణము గావలయును. ఏ జాతి తన విద్యావిధానమును స్వతంత్రముగ కొనసాగించునో, ఆ జాతికి నిజస్వాతంత్ర్యము లభించును. మిన్ పీటరుసరుగారి కీ సత్యము తెలిసినయే, జాతీయ విద్యా వ్యాపకము నకు తన కక్షి నంతను ధారబోసెడ నని, ప్రకటించెను. మానవులలో గల విద్యేషము తొలగిన గాని, నూతన సృష్టికి మార్గ మేర్పడదు. నూతన మానవులందు, ద్వేషము ప్రబలజాలదు. హిందూదేశమున ద్వేషమును పురికొల్పుచున్న ముఖ్యసాధనము లేవి? లా కొద్దులను, వ్యాజ్యము లనుటకు సందియము లేదు. దేశ మీరెంటి నుండియు తప్పించుకొనవలయు నని, గాంధీమహాత్ముడు కోరుచున్నాడు. వ్యాజ్యముల వృద్ధిచే, ఎన్ని గ్రామములు నరక కూపము లగుచున్నవి? ఎన్ని కుటుంబములు దుర్లభ ననుభవించుచున్నవి? జనవదములలో ఐకమత్య మొత్తచెడిపోవుచున్నది? వ్యాజ్యములు కేవలము జాదముక్రింద వరిణమించుట, ఎందరి అనుభవములో గాన్పించుట లేదు. భారతీయ ప్రజలలో తిరిగి సోదరత్వము బలపడవలె ననిన, వివాదములను వరిష్కరించుటకు పంచాయతి వ్యాప్తిస్థానము లేర్పడవలయును. ప్రజలే తమ వినాదములను వరిష్కరించుకొనుటకు నేర్చుకొనవలయును. నూతన సృష్టి కీ వద్దతి దోహద మొసగు ననుటకు సందియ మేమి?

దేశమున వరిశ్రమ లభివృద్ధి జెందుట అవసరమే. ఏ వద్దతుల నవలంబించ వలయును? సాశ్వాత్యవద్దతుల మూలముననా? కానేరదు. ఏలనన, సాశ్వాత్యవద్దతులు మానవుని ఆత్మకక్షిని నిర్మూలనము జేయుచున్నదిగాని, దానిని వికసించజేయుట లేదు. ఇట్టి వద్దతులు నూతనసృష్టికి తోడ్పడజాలవు. పోటీ వద్దతివలన, ఫ్యాక్టరీలు నెలకొల్పబడినవి. వరిశ్రమలకొరకు మానవులు యంత్రములకు దాను లగుచున్నాడు. వీరిలో ఆత్మవిశ్వాసము నశించినది. ధనలాభమే వరమలక్ష్య మయినది. పోటీవద్దతి, సహకారవద్దతికి చోటిచ్చెను. కాని ఇందుములమున నయినను ఆత్మస్వాతంత్ర్యమునకు అవకాశము గలిగినా? సహకారవద్దతియందును, ధనసముపార్జన మే ప్రధానలక్ష్య మయ్యెను. స్వదేశీవరిశ్రమలను పునరుద్ధరించునపుడు, సాశ్వాత్యవద్దతుల నవలంబించి లాభము లేదు. వరిశ్రమల యభివృద్ధి, సంఘముయొక్క ఐకమత్యమును చెడగొట్టజవదు. వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమును పోనాడగూడదు. ప్రతి వ్యక్తియు ఆత్మోపలబ్ధి గాంచవలయును. ఇందు కొరకే నాలు వదుట నేత నేయుట మొదలగు వనులను ప్రతివారును అభ్యసించవలయు నని, గాంధీ మహాత్ముడాదేశించుచున్నాడు. ఎవరికి వారు ఇతరులపై నాధారంబి యుండ నక్కరలేదు. ఒకజాతికి వేరొకజాతి ఆర్థికదావ్యముజేయ నక్కరలేదు. నూతనసృష్టి కీ వద్దతి యొక ముఖ్యసాధన మగుచున్నది. ఇటులనే, ప్రజాశక్తి శాసనసభలలో గాక, వెలువలనే విజృంభింపవలె నని, గాంధీ మహాత్ముడు కోరుచున్నాడు. నూతన యుగ

నిర్మాణమునకు, కాంగ్రెసుసభలో పునాదులు స్థాపించబడినవి. రాజకీయతత్వమునందే మార్పు గలిగినది. ఈ సత్యమును గ్రహించుచో కాంగ్రెసు తీర్మానోపయోగము గోచరమగును. లేనియెడల, అయ్యది అర్థశూన్యముగ గాన్పించవచ్చును.

ప్రతిమానవునిని ఆత్మనిశాసము గలుగుచో, మానవుడు దానుడగుటకు మార్పు యజమాని యగును. ఆతనిలో నుండెడి భగవదంశ నిండుకళ్ళతో బ్రకాశించును. ప్రకృతికి మానవుడు దానుడుగాక, ప్రకృతి ఆతని యాటవస్తువగును. సాశ్వాత్యప్రపంచమున, ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞాన మభివృద్ధి జెందినకొలదిని మానవుని స్వాతంత్ర్య మభివృద్ధి జెందుటకు మార్పు మానవుని దావ్య మధికమయినది. మానవుడు ప్రకృతి వరిశితుల సరిక్రమింపజాలక దానికి లొంగి పోవుచున్నాడు. మానవుడు తనను దాను జయించుకొనగలిగినపుడు ప్రపంచము నంతను జయించగలుగును. అప్పుడే నిజమగు స్వరాజ్యము సిద్ధించును. ఈదృష్టితో జూచిన, ఈజిప్టుగాని, రష్యాగాని, ఐర్లెండు గాని సంపాదించెడి స్వరాజ్యము నిజస్వరాజ్యము గాదు. ఆత్మ వరిపూర్ణవిశ్వాసము జెందుట కనుకూలవరిశితు లక్కడ గలుగలేదు. భారతవర్ష మట్టివిశ్వాసస్ఫూర్తి గాంచి, ఇతర ప్రపంచమునందట్టి విశ్వాసము గలిగించుటకు తోడ్పడవలసి యున్నది నూతనసృష్టిలో మానవుడు వరిపీడనమునకు గడంగనేరడు. సత్యధర్మముల అనుష్ఠానమే మానవుని జీవితవరమార్గమగును. నూతనసృష్టికి, రాజకీయ, సాంఘిక, మతప్రతిపాదన లన్నియు తోడ్పడవలసియున్నవి. ధర్మసంస్థాపనము ఒక్క శాఖలోమాత్రమే జరుగనేరదు. అన్ని శాఖలును, ఒకటొకటి తో కలసి యున్నవి. వానిని విడదీయుటకు ఏలండదు. రాజకీయవిషయములకు ధర్మముతో బని లేదనుట ఆశంబద్ధము. మానవుని ప్రతి సంచలనమును, ధర్మబద్ధమై యుండవలెను. గాంధీమహాత్ముని సందేశ మిదియే. కాంగ్రెసు సభ యీ సందేశమును పూర్తిగ నంగీకరించినది. దూరదృష్టి గలవా రిందుకు సంశయించవలయునే గాని, వగవ జనిలేదు. ధార్మిక ప్రపంచమును సృష్టించవలసిన బాధ్యత ఆర్యావర్తముపై నిపుడు నిలిచియున్నది. ఆ బాధ్యతను గాంధీమహాత్ముడు నిర్వహింప బూనుచున్నాడు. ప్రజ లందరును ఈ భారమును నిర్వహించవలె నని, కోరుచున్నాడు. ప్రపంచ మంతయు నూతనసృష్టికే వరితపించుచున్నది. ప్రాతప్రపంచము, మానవ విశ్వాసమునకు దోహద మొసగుట లేదు. కాని కార్యసిద్ధికి మార్గము గానక, అన్ని దేశముల వారును సంక్షోభపూరితు లై యున్నారు. ఇట్టి తరుణమున, గాంధీమహాత్ముని ధర్మసందేశమును హిందూదేశ మంగీకరించి కృషిఫలపుచో నూతన యుగనిర్మాణమున కెంతయు తోడ్పడగలదు. ధర్మవధుడు ద్రోక్కుటకు భారతవర్షమునకు గల అనుకూలవరిశితు లింకొక దేశమునకు లేవు.

ప్రస్తుత కర్తవ్యము

కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు ప్రాతికూల్యము జూపిన ప్రముఖు లందరును కాంగ్రెసు సభా నిర్ణయమును శిరసా వహించుట, ఎంతయు మార్గదాక్షిణ్యముగ నున్నది. ఆంధ్ర దేశము గూడ ముందుకు వచ్చుచున్నది. నెల్లూరిమండలమునకు, టి. ఆర్. వెంకట్రామయ్యగారు అభ్యర్థిత్వమును వదలిపెట్టిరి. గుంటూరు న్యాయవాదులు వృద్ధిని విసర్జించు విషయమును, యోచించ

కాంగ్రెసునకుకూర్చి, “యంగు ఇండియా” పత్రికలో గాంధీమహాత్ముడు వ్రాసిన వ్యాసమును సోమవారపు పత్రికలో ప్రచురించెదము.

యధాసంకరము వివేకరాజ్యములను దుష్టురాజ్యములను
తత్సంకరము వృద్ధియై చిరకాలము రాజ్యకాంక్షగల పుణ్యములను
నలవీడవలసివచ్చెను. దానికి ప్రజలను నార్పించుటలేదు.
రుష్యాపాలకులవలననుతో ప్రజాధర్మమును నాశనమందునాతన
తనమారంభమయ్యెను. వైవిధ్యమును నొనరింపజేసెను.
నకు కాలము దువ్వరి. వారు రుష్యాపాలకుల విజయములను పొం
దుచుండినంతకాలము ప్రజల వృద్ధి ఆకలనానై ప్రసరింప
లేదు. పోలల పరాజయము ప్రజాధర్మమును వివేకముగ విక
సించజేసలేదునా దుండరు. అంగులు వారి కట్టి తోడ్పాటు
చేయుటలేదు. కార్మికుల లంగీకరింపలేదు. అంగరాజ్యనియంత
ల నలుగురు వృద్ధభావముతో మోసపాటుమయ్యారంగమునం
తేమి, పాలస్తీనానంజేమి, ఆక్రంబజనంజేమి పరిష్కారంజే
మి, బుర్జుండో శుబ్రపుణేకములంజేమి నిరర్థకముగ జనమును,
ప్రకృతమునవచ్చు పెట్టుబడులను రక్షణభావము అంగకార్మికులమన
ములందు దృఢముగ నాటకొనినను. వారు రాజ్యములను

వృత్తాంతములు

—10—

భాగల్పూర్, సెప్టెంబరు 17:—రాజపూర్ గ్రామము వద్ద చుదగ్గర గల గంజిపట్టణము 7 గ్రామములు కొట్టుకొని పోయినది. అనేకము గృహములు తలయెత్తినవి.

ఒంగోలు తాలూకాలోని పాటి తరు అభ్యుదయ సేవకు కొను అధికార మింకను కొంతకాల మివ్వబడినది (తరుల సంఘమువారు చెప్పుచున్నారు).

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 17:—గౌరవ నీయులగు బెర్సెగారుకు, గంజామ్మచామ్ బాబ్బాచామ్ గారును రాష్ట్రీయ కానకసభకు తమ అభ్యుదయమును వదలకొనిరి.

సింలా, సెప్టెంబరు 17:—ముంజేర్లపట్టణమునకు స్టేటు కార్నిర్లను ప్రభుత్వ సభాభ్యుదయముగా గొ. ఆలక్ష్మాదేవ్ ఢిల్లీ త్వు చూడ్చివచ్చి గారిని నియమించుటకు గవర్నరుగారు నిశ్చయించిరి.

గుంటూరు మండలములో నిడివరకు సెలకొల్పిన 70 గ్రామములలోని మంచాయితీలు గాక మరి 60 గ్రామములలో మంచాయితీలు సెలకొల్పబడునని ప్రచురణ సంఘమువారు చెప్పుచున్నారు.

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 17:—ఎన్. ఎన్. 'ఈస్ట్ రియ' అను ఓడ ముప్పాళ్లవేలము 14 వ తేది యంగళవారు మునారు చేరినది. ఆగస్టు 28 వ తేదీని బొంబాయి వదిలి 'లాంట్' అను ఓడ ముప్పాళ్లవేలము 14 వ తేదీని చేరినది.

పి. యస్. కారాయణస్వామి గారి ప్రాశస్త్యమును వలస అసంతపురం జిల్లా ఆశ్రమమునకు దొక జతనమందిరమును ప్రస్తావించి గారమును ఏర్పరచబడినది యొకరు (వాయుచున్నారు).

కాగల్పూర్, సెప్టెంబరు 17:—కాగల్గను ముఖ్య నాయకులందరు డిలీటరులో జతగలయున్న జేతయవ సభాభ్యుదయ వదలి, అరవింద ఘోషాగారి పేరు నిచ్చుచున్నారు.

గుంటూరు న్యాయవాదులు సహాయనిరాకరణ మారక జిల్లా బెట్టుటకు సిద్ధులు:—కలకత్తా వర్తమానము నభివృద్ధి సహాయ నిరాకరణ తీర్మానము సమసింది, గుంటూరు మండల న్యాయవాది సంఘసభ్యులు, తమ న్యాయవాదిత్వమును మునుకొనుటకును యాలోచించుట కొక సభ సేర్పాటు చేయవలెనని, తత్సంఘకార్యదర్శికి వెల్లెవటుల గొల్లపూడి శీతారామకృష్ణగారు (వాయుచున్నారు).

అల్లూరు, సెప్టెంబరు 18:—ప్రత్యేక జేతము మహా సభవారు, గాంధీగారి సహాయ నిరాకరణ తీర్మానమును దిండుటచేతను, దానికి తాము భిన్నముగా నుండుటచేతను, దీనిన వందపాటుగాను, 'ఇండియన్' పత్రికలో సంబంధమును వదలకొనిరి. గంధీగారి అనుచరులగు పి. ఎస్. రంగ అయ్యగారి అభిప్రాయం తప్పితియున్నది. వారు గాంధీగారి తీర్మానము నాచరణలో బెట్టుటచేతను వారును మున్నగుచున్నారు. మొత్తముగా నేపూరుగారు, సహాయ నిరాకరణము నాచరణలో బెట్టుటచేతను, తమ న్యాయవాదిత్వమును త్వరలో వదలకొని, ఆ రాష్ట్రీయల కార్యదర్శియై గా నుండురని తెలియుచున్నది.

సింలా, సెప్టెంబరు 17:—బొంబాయి కర్నాటకమున యున్న ద్వితీయమునకు దక్షిణాధికారులతో దక్క మిగిలిన పోట్ల తిరుమన్నది. లోవర్ బర్మా - అస్సాము, మైసూరు మదరాసు దక్కనులలో సాధారణముగాను, అవ్వర్ బర్మా బెంగాల్ లోని మధ్య హిందూ బొంబాయి దక్కనుకు విశ్వమును మదరాసున కాగ్నేయమున అక్కడక్కడ వర్షించెను. సంయుక్తరాష్ట్రములమధ్యకు మధ్య పరకాలలోను, మలబారులోను కొలది చిగుటలు వడినవి. క్యాపూర్ 2, యూనియన్ 2, సైలావర్ 8, చిటగాంగు 1, ఎస్సో 1, లక్నో 1, మలేగో 2 మైసూరు, బల్లం 1, కర్నూలు 2 అంగుళములు వర్షించెను.

నూచన:—నూచరావారుగారు, మంజూలు కొండల మీదకు సెక్కువ వర్షించును.

స్తీమర యెర్పాటులు:—సామాన్యముగాని సామాన్యముగా 3 (మీ) ప్రకటన, (కామిని) అను కొంత యీ వర్షము వాలై సెల 20 వ తేదీని వచ్చిరి. (చిటిపు సామాన్యములో నే భాగము సంవైసను, సమాదవ్యాపారములో బాగుగా బాల్లూను వారియొక్క, నలవలను తీసుకొనుట కీసంఘమువారు నిర్ణయముగా నున్నారు.

(1) ఓడకూడి, నదుపాటుములు, నిబంధనలనుగూర్చి (వజులయే సర్వాయల నాలోచించుటకు, తద్విషయము సంగ్రహమువారు నేయు (ప్రత్యేకము వారియ్య (తత్వత్వములను, వినుటకును, (2) ఓడల రాకపోకల కనుకలమగు మార్పులు లేర్పడుటకును, ఓడల యొక్క ఆకారము, బరువు - వడి - మున్నగునవి ఆలోచించుటకును నదులలో, ఓడలేవులను గట్టుటనుగూర్చియు, ఓడలను మర మర్చియు స్థలములను గూర్చియు, నాలోచించుటకును ఈ సంగ్రహము సెలకొల్పబడినది.

ఈ విషయము సలహా నియమారందర (వారములు ముగా లండను ఎన్. డబ్ల్యు. వి. లో గ్రామి కారీ స్ట్రీటుగా నున్న బోర్డు ఆఫ్ ప్రేసు కార్యాలయములో మున్న ఇంపీయల్, పిప్పిగు సంఘల కార్యదర్శికి వందల 1 వ తేది చాటుకుండగా, చేరువటుల వందలెను. సామాన్యములో సెక్కువమారు మును నున్న (వదేలులవాడు మార్పు (యూరపు. మధ్యదరా సమాదము, ఉత్తమికాము దక్క) 1921 జనవరి 1 వ తేది చాటుకుండగా బందవలెను.

సంద్యాలవార్తలు.

ఈ సెల 27 వ తేదీని 9 గంటలకు, ఇచ్చట భారతీయ బాలభట సంఘపు డెప్యూటీ చీఫు కమిషనరుగారగు జె. వి. మండినుగారిచే బాలభట సభ్యులను కలవరించు ప్రార్థనలుచుటకు. ఇచ్చట నలు ఆస్ట్రేలియగారగు కె. హెచ్. పి. యస్. కారాయణగారు కలవరించుకొనిరి. జయప్రదముగా కార్యము నిర్వహించి వారు (వాయుచున్నారు.

మాట్లా ఆస్ట్రేలియ ఇన్ స్పెక్టరుగారు జిల్లాలోని నలు ఆస్ట్రేలియ ఇన్ స్పెక్టరులు. నూతన వైభవమును ఈ సెల 12 18, తేదీలలో సీపురముననున్న మునిసిపలుగూలులో సమావేశమును దిలించుకొనిరి. తమ ప్రదర్శన సందర్భములో చేయవలసిన కార్యముల విషయము ముచ్చటించుకొనిరి. జిల్లాకలెక్టరుగారు ఈ సెల 22 తేదీకి యుచ్చటకు వచ్చి 25 తేదీ జరుగు జిల్లాలోని సభకు అభ్యుదయ కమిషనరుని తెలియుచున్నది.

లోవర్ బర్మా:—(ప్రొమ్ ఆసేబ స్టీల్) అంగారపు వ్యాపారము చేయు ప్రసిద్ధిగాంచిన యొక మార్కెట్ రైతుని భార్య (ప్రసవకాలము సమీపించి అప్పటికి మూడురోజులు ప్రసవవేదన ననుభవించియు ప్రసవించుటకు కారణమును బట్టి 9.9-20 తేదీ సాయంత్రముల ఆమెకు జనరల్ ఆను శ్చిత్రికి తీసికొనిపోగా, దాక్టరుగారు వెంటనే శస్త్రము చేసి బిడ్డను వెలికి తీసిరి. అప్పటికి కల్లెయు, బిడ్డయు సజీవులుగా నుండిరి. తరువాత కొంచెముసేపులో కల్లె యిబిడ్డయు మరణించిరి. కాని బిడ్డయొక్క శరము - మిక్కిలిస్పృహయు దట్టమున పుంగరములు తిగిన కలమెగుళులు, అతిసుందరమయినవియు విశాలమైనవియు. ముఖమునకు కిగియున్న గాని సడిమభాగమున రెండు గాచీలెనులు తోచుచున్నవి. సడిమ మూలము పొడవును సెకవిధమును గీటుగలదు. నోటిలో ముత్యాల సరముల వంటి వండ్లు దంతములు గలవు. శరము నూలుగుల గలవు. చక్కని వట్టులు కలిగి బహుమందమును తోపించుచున్నది. మృత యభాగము వొక్కే. అయినను బొడ్డు వై భాగము నుండియే క్రిందికుపులు రెండు వైపులా వేసేముగా రెండు గా ఏర్పడి రెండు కడుపులకు మె ఒకబొడ్డు గలదు. మడి పార్శ్వమున పురుషలింగమును, ఎడమ పార్శ్వమున స్త్రీలింగమును స్పష్టముగా కాన్పించుచున్నవి. కంతమునండి ప్రాత్రీడు పుడిగునపార్శ్వమునకు వకవిధముగు నుండర మైన రెండు భాగములుగా నిర్వహించబడినట్లు తెలియజేయగలవనియుపుట్టుకుండ్లి గుర్తుగలదు. ఇప్పటికిగిగిసలులు వొక్కొక్క పార్శ్వమునకు రెండు చొక్కెర కాళ్లు నాగుగలవు. ఆ బిడ్డకుగిగిసెడ్డగా నులలోనివి వుండిరి. ఇంగ్లండుకు వందలరెనువందల కలదు.

ఏలూరు తాలూకా కల్లూరుగ్రామములో 16 తేదీని తుప్రకభాండాగార మొకటి స్థాపించబడినది.

సాగనియ్యదలచలేదు. స్వతేజములను (వజుల యెర్పాటులను) లనుభవించుచుండ పాలకాధికారులు వారిని నిబంధించుటకు (వజులను) భుక్తుచేయుటకు వెనుకంజనమును వరజేయుటకు కొట్టుకొనిరి (వజులను) వినియోగించుట యొగ్యముగ లేదని యుక్తరాజ్యకర్తలను భుజించిరి. అంతటి తీవ్రభుదనము కలుగునని అధికారసాధనమును (వజులను) యెప్పుడూ వారు రలువలేదు. వారికి త్రములు కలకలమెదును. వారు తమ తప్పిదమును మరచిపోయి కార్మికుల నిర్ణీతరాజ్య భర్తముని నిర్మాతలకు వారు చూచుచున్నారని బెదిరింపవారంభించిరి. వారికి కార్మికుల భయమును కలుగలేదు. యుక్తరాజులను అంగ సంయోగ ప్రభుత్వ మెన్ని తప్పులు చేసియున్నను, ప్రజలు సహించుకొనిరి. దానివలనం తియు యుక్త విజయములను వినియోగముయొక్క. కలకత్తాను నానింపజేయుట కక్రీ దానికిలేదని యెప్పుటి కప్పుకు కలుగుచు వచ్చిన సంఘటనలందు వ్యక్తమగుచుండెను. చాల కాల ము(వజులను) వర్షలకాలము భావము ప్రజలకుందు నానాటికి జలపాతీ క్రొత్త ప్రభుత్వపు తేర్పులను అక్షయములు కలయెత్తుచున్నవని వందలము బయలుపేరుచుండెను. అంగ ప్రజలకు కొయిలెను (వజులను) వివ్యాకము తీసివేసినది కర్మవరములను బట్టి వ్యాఖ్యానములు చేయవచ్చును. వారికి గనులకనివాండ్రుగా దామును, విర్భులలోని అల్లకల్లాల నిధియు మెసపాటుమూర్తిగురాలున్న (ప్రాప్త) లను కలిగించెను. కారాగారమునందు ప్రాచీనవిద్వత్ (ప్రాచీన) గాములచేయవలసిన కార్యములను విడుదలచేయకపోవుటకు వర్షియు విషయమగుచున్నది. ముంజేరు కారలతి యుండెనో తెలియదు కాని ప్రజాతత్వ ప్రక్రియ గురించి రాజ్య తంత్రము భావము వికసింపియుండలేదని చెప్పవలయును. (ప్రజాతత్వ ప్రక్రియ తగిలెను అధికారుల భావము మారి యున్నచో యేజేతమునందు నిప్పటికల ఉభయములు (వజులను) బలియించవు. అధికారులు (వజులను) కాలవరకు సంకేతమునకు లోకమునందెడ ముండ నేరదు. మానరభాగ్యమునకు అల్లకల్లాలను రాజనీతిజ్ఞులైన కర్తలు కాలవరు. లోకమునందు నివృత్తు వికసింపవలసింది రాజ్యతంత్రము కాదు. ఇచ్చట కాలవలసింది మామవు పూర్వదానము. (ప్రతి జేతమునందు కారవలయులకల (గమ్యము) యద్యయములందలి తత్వమిదియే. కాని జేత కారములు కాన్పించును. వైకరిభూతికి తారాగ్రహమెప్పుడు మామవు యుక్తతత్వసాధనానికి అడ్డుకడ కాదువారు (ప్రజాతత్వమునందు కొట్టుకొనిపోక) తప్పదు. అట్టి దుర్భల సంపాదక కాలమున రక్షించుటకు వరమేర్పడు (వజులను) సేర్పాటుచేసియుండెను. అవరచుసంకల్పమును సెలవేసలేనివారు కాలవ్రహమానుడు చాటుకాలరు.

బర్మా సంస్కరణములు.

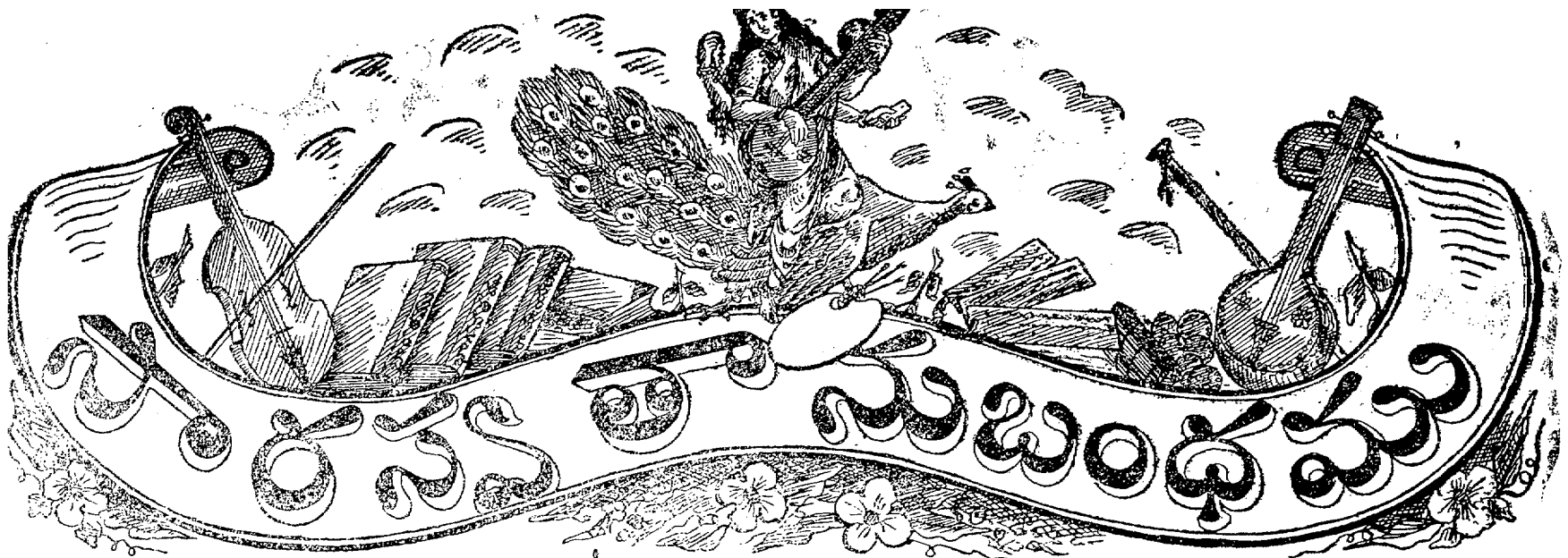
లండను, సెప్టెంబరు 14:—బర్మా, ఇండియా, వొంత నములను నిరక సంఘములను ఆవిధానములకు ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగ వచ్చిరి. ఇండియాకు (ప్రతి విధముల) ఉచితం లేదు. ఆరేడిపును యిండియా వొంతమునానికి వచ్చినది. అతిమ ప్రత్యేకముగ సెకవిభాగము సేర్పరచుట కతనికి 15 వ సెక్సును ప్రచార మధికారము కలదు. అప్పుడు దానిని పూర్వ మెంటువా రామెంజువలసినవిగూడ లేదు. ఇండియానుండి చీలిపోవలెనను మరచుకు గూర్చి బర్మావారి తిరుపు కట్టుబట్టుటలేదు.

అధిని వేళనముల వైద్యభాష

లండను, సెప్టెంబరు 14:—ఈ భాషా విషయములకు జరిగింపిన కాలముల నివేదికలను ప్రకటించిరి. వైద్యకు జనరలును నియమించవలె ననిరి. అభ్యుదయ యువముగను (కొత్త నాకరికలలో) తేలికవారు అంగ జేతమున నేవైవైద్య కాలముల నిజించి మరణింపవారును నుండవలెను. వారికి ప్రాచీనజేతము సాజుడు 600 పాటులకు కర్మనాదనని నివేదికలందు ప్రకటించబడినది.

మిల్నరు ప్రభువు రాజీనామా.

లండను సెప్టెంబరు 14:—మిల్నరు ప్రభువు రాజీనామాయెచ్చెను వార్త కేరలము నిరాధారము. ఆయన మంచి ఆరోగ్యస్థితియందున్నాడు. చాల ముఖ్యములకు వనలను సెక్రెటరీని పూనియున్నాడు. అది వరమగింపబడుటకు కొంత కాలము కట్టును. అరేడిపును వనలోనుండుట అత్యవసరమని ముప్పించుకొని పత్రిక వ్రాసినది.

రాధీ భాద్రవద, శు, శనివారము

గీతా ౨ సారము

[వేంకట పార్వతీశ్వర కవులు]

అమృతబిందు స్వరూపుడై యమలుడగుచు
నఖిలశక్తిస్వరూపుడై యజరుడగుచు
నఖిలమునుండి యఖిలంబు నరయునట్టి
సచ్చిదానందునకు నమః స్మారకతము.

అనంద ముదయించె నాకలు మించె
ననుకూల పవనంబు లల్ల నేలెంచె
నామధ మరుదెంచె నంద తొక్కటిగఁ
జనుకు నెచ్చెలులార! చేరిరారమ్మ!—

ఒండొంటి నెడఁబాసి యెంటిగాఁబోయి
ఇనక రాసలములో నింకుమేగాని
తలిరాకు నొకటైనఁ దడుపంగఁగలమె?
సేద తేర్చుమె యొక్కఁ చిటు మొగ్గనైన?
నల్పాణురూపుల మెయున్న మనము
ప్రత్యేకముగ నేమి పని నేయింఁగలము?
పదులు నూలులు వేలు పదివేలదాఁకఁ
గోటి కోటులదాఁకఁ గూడితిమేని
నఖిలజీవులతోడి యవని మండలము
నమృతాభిషేకాద్రి నలరింపఁ గలము
అపాధ మరుదెంచె నందతొక్కటిగఁ
జనుకు నెచ్చెలులార! చేరిరారమ్మ!—

వికమత్యములేని యాతఁడేకాక
యల్పుఁడు దుర్బలం దన నెవ్వఁ డెప్పు!
కాన నెచ్చెలులార కలలోననైన
జతలేక యెంటిగాఁ జరియింపవలదు;
లక్షోపలక్షై లావణ్య లీలఁ
గోటాను గోటులై గుంపులు గూడి
చరణమండీరని స్వప్నములు నెలఁగ
నాకాళ మదరంగ నమృత ముప్పొంగఁ
గెరలిమండుచు నున్న గ్రీష్మాతపమునఁ
దపియించి క్రుంగిన తల్లి భూదేవి
యఖిలాంకకంబుల నమృతంబుఁ జిలికి
తైత్తిర్యవచారముల్ సలుపంగవలయు
నామధమరుదెంచె నందతొక్కటిగఁ
జనుకు నెచ్చెలులార! చేరిరారమ్మ!—

అందఱ మొక్కటై యల్లనఁ బోయి
పర్వత కిఖరముల్ పాదాలఁ దన్ని
గిరినితంబంబులఁ గ్రేగులువాటి
తైలగ రాష్ట్రనల బ్యాలుల నార్చి
జనని ధాత్రిదేవి చక్కటి కరిగి
స్థాటికాకృతుల నిర్భయ రిణులఁ దూలి
వరవాహినీవైభవంబులఁ బెంచి
శుక్ల కూలంబుల సోబగు నిండించి
చటుల కోలాసాల స్వనములఁ చేర్చి
కుంగరంగ దుం దుభుల మ్రోగించి
యానంద భువనం హరంగమందు

విశ్వమంగళ లీల విహరింపవలయు
నామధ మరుదెంచె నంద తొక్కటిగఁ
జనుకు నెచ్చెలులార! చేరిరారమ్మ!—

అనుకూలపవనంబు లరుదెంచె మనకుఁ
బవనుఁ డే తురగంబు ప్రస్తానమునకు
నాతనిసాహాయ్య మభిన్నమైన
నాక్రమింపఁగవచ్చు నబ్జహండంబు!
వికమత్యమె బలం బనుమాట మఱచి
యెవరైన నొంటిగా నేతెంతురేమె?
అవివేకమున నట్లు లరిగెదరేని
నాత్మవిశ్వాసం మాట నిశ్చయము;
ఆత్మలబ్ధినింబుల మైన నే మాయె
నందఱ మొకటిగా నైకమైనప్పు
దంతరాములేక యానంద లీల
ధరణీతలమునకుఁ దరలిపోఁ గలము
కాలువెట్టినచోటఁ గనకంబు గురియ
బంగారు తీగల బండింపఁ గలము
నవరత్నములురాల నవిన్వనచోట
విరజాజివులుల విరియింపఁ గలము
కుంభములు వెలయంగఁ జూచినచోట
జిగురు తోరణములఁ జిత్రింపఁ గలము
భూమిజముల నెల్లఁ బోషింపఁగలము
పశుపక్షివృక్షములఁ బ్రసింపఁగలము
నదులలో నాకల నడిపింపఁ గలము
జనుల కోరికలల్ల సమకూర్పఁగలము
అల్ప బిందువులమే మనుకొంటిరేమె?
మనతోడ నెవరు స మాను లున్నారు?
చినుకు లేకుండిన జీవంబు లేదు
చినుకు లేకుండిన సృష్టియే లేదు
చినుకు జీవమైన జీవులఁ గలసి
ప్రకృతిరాజ్యంబును బాలింపవలయు.
నామధమరుదెంచె నందతొక్కటిగఁ
జనుకు నెచ్చెలులార! చేరిరారమ్మ!—

జననికాదంబిని సమృద్ధిగరిమ
విశ్వరూపముఁదాల్చి వినువీధి నిల్చి
విజయమంగళయాత్ర వెడలు విడ్డలను
వేయిగన్నులతోడ వీక్షించుచుండె
దివ్యగీతములతో దీవించుచుండె
బయనంబు నేయించి పంపించుచుండె
నామధమరుదెంచె నందతొక్కటిగఁ
జనుకు నెచ్చెలులార! చేరిరారమ్మ!—

మందహాసన మండలం బలర
ధన్యురాలైన సౌ దామనీ దేవి
మన సోదరీమణి మన ముందునిలిచి
యనుపమ ప్రేమ క టాక్షమాత్రమున
నజ్జాన తపసంబు నడఁగించివైచి
సుజ్ఞాన దీపంబుఁ జూపుచునుండె
నామధమరుదెంచె నందతొక్కటిగఁ
జనుకు నెచ్చెలులార! చేరిరారమ్మ!—

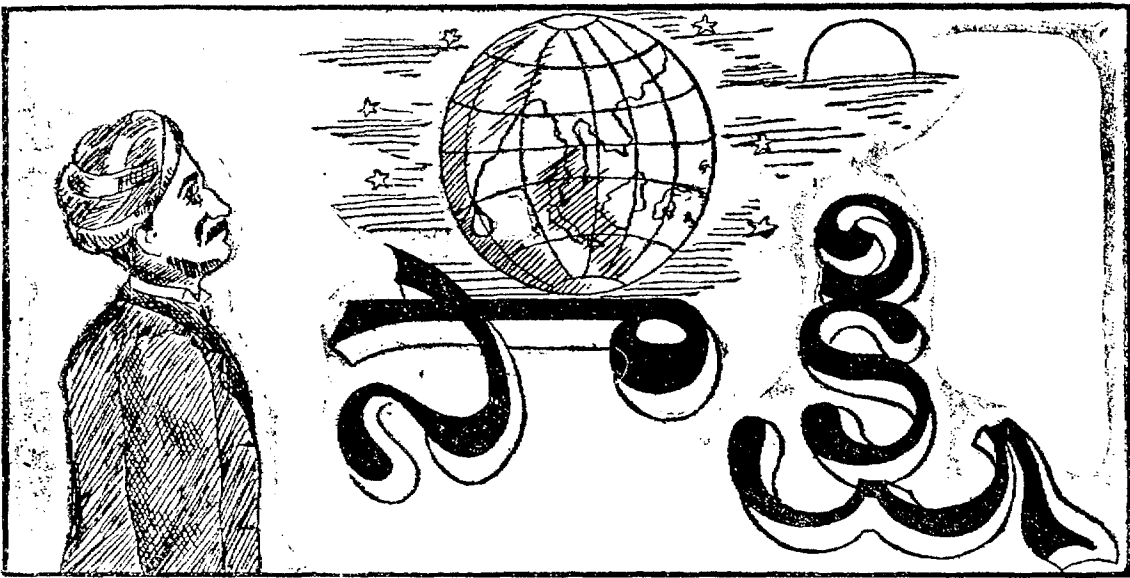
మన బలంబెఱుంగక మనలుటే గాని
ప్రకృతిలో మనకంటె బలంతులెవరు?
ఈ నాటివారమా యేనాటివార
మిప్పటికీ క్రియా యీ మనకీ
దేశ విదేశముల్ తిరుగఁ గాఁగలము
పర్వతంబులనైన బ్రాఁకఁగాఁగలము
ఎంతవారలనైన నెదిరింపఁగలము
మొనసి శరంబుల ముంపఁ గాఁగలము
విపుల వాహినులమై వెడలంగఁ గలము
కదలి దిగ్విజయంబుఁ గావించఁగలము
ఘోర ఘోర భవనులలో భేదలు మ్రోఁగ
జయ జయ భవనులలో జరగిపోవుదము
అపాధమరుదెంచె నందతొక్కటిగఁ
జనుకు నెచ్చెలులార! చేరిరారమ్మ!—

వ్యవసాయాధి దేవతల ప్రార్థనము

[దు. బాలకృష్ణమూర్తి గారు]

క్రీష్ణు గోపాలఁ జిత్తమందెంతు
బలరాము హలపాణి భావమందుంతు
నేతువు మొదలుగా కీర్తనమునకు
వ్యాపించియున్న యీ భరతఖండంబు
మనలఁ బెంచెడితల్లి మనకన్నతల్లి
వివిధదేశములలో వేరుగాంచినది
ఈ దేశమున వృత్తు లెన్నెన్నో కలవు
అన్నివృత్తులలోన నాది కృషివృత్తి
జనులసౌఖ్యముల కాస్పదము కృషివృత్తి
ఈవృత్తికిదు లేదిది పావనంబు
భూలోకమాత యా భూజాతనీత
నాఁగటిచాలులో నంగాదె కలిగ
సకలరసంబులు సకలధాన్యములు
నాఁగటిచాలులో నంగాదె కలుగు
ప్రాణముల్ నిలఁబెట్టు పంటలేప్రాద్దు
నాఁగటిచాలులో నంగాదె కలుగు
మానంబుగాపాడు మంచినస్త్రములు
నాఁగటిచాలులో నంగాదె కలుగు
క్షేమం బొసఁగు మాకు క్షీతిజాతనీత
పోషించుమెప్పు ధూజాతనీత
పాణినాగలి దాల్చు బలరామమూర్తి
మాకృషివృత్తి నే మఱకపోషించు
గోవులఁ బాలించు గోపాలమూర్తి
మా గోధనంబును మమ్మరక్షించు
బలరామమూర్తి మా పాతిదైవంబు
బాలకృష్ణుండు మా పాలిదైవంబు.

“శయ్యాదిజయ్యాభవ”

సముద్రతీర పర్యటనము.

“ఓ! అంతరిక్షమున నల్లని పొగ ధూమనాకలనుండి లేచుచున్నది. తీరమందుఁ దరంగములనుండి తెల్లని మరు గెగురుచున్నది. పశ్చిమదిశను భానుడు దిగనాటుచున్నాఁడు. ప్రాగ్దిశను చంద్రుఁ డెగబ్రాటుచున్నాఁడు. ఆహా! నీరస మై, మలీమసమైన పొగ తుచ్చపత్ర యేమి? సరసమైన స్వచ్ఛమైన మరుగున కెగురఁబోయి యధఃపతన మేమి? లోక చతురువును, సర్వరంగమారుడును సమస్త జీవసౌఖ్య ప్రదాత యు, గ్రహసార్వభౌముడు నగు సమాప్రాప్తి కథోగతి యేమి? స్వభావమునఁ గాంతికాన్యూడై-ఉన్నతభుకేవో తేజసింగార మగుటచేత నర్జున కథమర్లుడై త్తయవృద్ధి బాధావిధేయుఁడైన నికాకరుడు నిండురూపమున నిగివైకెక్కి యెట్లు యెటులఁ గ్రుంతుమన్న యాత్మీయ తేజఃప్రదాత యగు సవి తనుగాంచి యెగురుచున్నాఁడు. ప్రభునియెడల నిత విశ్వాసియై ప్రకాశించుచున్న పుత్రులని గాంచి సముద్ర మెగసి యెగసి యుప్పొంగుచున్నది. ‘మాచిలివా ప్రపంచవైఖరి యెట్లు న్నది?’ యని కనబడి కనబడని యొక నక్షత్రము తన యట్టి మఱియొక్క నక్షత్రమునకుఁ గన్ను గీటుచున్నది. ఆహా! మాడదగినజే-యోజింపదగినజే. ఆహాహా! ప్రపంచ మున గొప్పవాఁడెవ్వఁడు? కొలఁదివాఁడెవ్వఁడు? లఘుపదార్థ మేది? గురుపదార్థమేది? గుణ మేది, యనగుణమేది? గాలి విసదచే నేలవై నెండుటాకు వైకి నునాయాసముగా నెగసి పోవుచుండఁగ, నా గాలివిసదచేతనే కొండమీదిచెట్టు ప్రజ్వలించి బెల్లగిల్లి క్రిందఁబడుచున్నది. గులకతాయి కట్కున లేదు. కొండ యెక్కువలేదు. చవుటిగుంట తక్కువలేదు సముద్ర మెక్కువలేదు. మసిబొడ్డుకంటె మాణిక్యము హెచ్చు కాదు. పరమాణువుకంటె భానుఁడధికుఁడు కాఁడు. పురుగు కంటె నరుఁడు దుర్బుష్టుఁడు కాఁడు. సృష్టిలోని యన్నివస్తువులు నొక్కటే. వైకి నొక్కటే-పరమార్థమున నొక్కటే-రస్తుతత్వమున నొక్కటే-శక్తి యుక్తి నొక్కటే.

శిన్న వనూలన రెవెన్యూ ఇన్స్పెక్టరు తొపతలప రాదుచు నవని కంత తానే యధికారి ననుకొనును. అట్టి గ్రామ కరగ్రాహి, అమలుదారుముందు నట్టి నిర్జీవుఁడైతిమ. వారిద్దఱు జిల్లాకలెక్టరునొద్దఁ గానునైన మాటరు. ఆరెవెన్యూ ఇన్స్పెక్టరునకుఁ దహశీలుదారునకుఁ గలెక్టరునకుఁగల యధికారతారతమ్యము గవర్నరుగారి యెటుల భగ్నమై భస్మమై పోవును. అభిలాషికారుల యధికారాధికార్యధమతలు చక్రవర్తి గారి సన్నిధానమునఁ జచ్చిచచ్చి సర్వంగముగ నంతరించును. అట్టి చక్రవర్తిభామలు లందఱా పరమాత్మునిదృష్టిని బంట్లు-రానినలు. ఇంక నధికారియెవ్వఁడు? అధముఁడెవ్వఁడు? గాఢాకాశిని గాంచి వైక్రాంతము ప్రభా విశేషాదంబరమునఁ బరి హసించును. ఆ రెండును బ్రహ్మజాతినజ్రము ముందు నట్టి కిక్కు. తేజస్వంతము లగు నన్ని పదార్థములు గూడ నఖండ ప్రిరాళి యగు నర్జుని ముందట నిస్సారములు, నిస్తేజస్గు-లు. అట్టిప్రబల ప్రభానునందగు భానుడు సమస్త నక్షత్ర సుందలములతో చంద్రమండలముతో మనకుఁ గనబడని యింక నేక సమాప్రభానుమండలములతోఁ గూడ నవాత్మాననగో రచుగు నాపరమాత్ముని తేజోశేత లేకముముందు నట్టివసి గ్గుకంటె నధమాధముడు. ఇంకఁ బ్రపంచమునఁ దేజశ్శాలి యెవ్వఁడు? తేజశ్శాన్యూడెవ్వఁడు? అవర్ణమైన యశోకమైన ఓలేజముముం దన్ని తేజము లంధకారములో యాతేజమే జము. వెదన్మ కంటె దిక్కున్నునును. వెదన్మ తిక్కున్నుల లతా తారతమ్యము కాలిదాసుని ముందుఁ గానబడదు. వారి

మువ్వరలోని న్యూనతాధికతలు వ్యాస లేజముముందు పంచబం గాళ మగును. అట్టి వ్యాసభగవానుడు రచించిన పదు నెని మిది పురాణములు, భారతము బ్రహ్మసూత్రములు-లోకమున నుండు నందఱు వ్యాసులు రచించిన గ్రంథజాలమంతయుఁ బ్రపంచగ్రంథములో నొక్క పత్రములోని యొక్క పంక్తిలో నున్న యొక్కపత్రములోని వంకను బరిపూర్తిగఁ జెప్పఁజాలినవి కావు. ఇంక బుద్ధిమంతుఁ డెవఁడు. బుద్ధిహీనుఁ డెవ్వఁడు? తెలి యదగిన వస్తువును గ్రహించుట కక్కఱకురాని తెలివి తెలివి యె ట్లుగును? అజ్ఞానములో-పరిశుద్ధమైన యజ్ఞానములో-స్వయంభవ మైన యజ్ఞానములో-వాడత్యధికుఁడని, వీడధికుఁడని, వాఁడు మధ్యముఁడని, వీర డధముఁడని, వాడధమాధముఁడని, “దీగ్గి” లచొప్పున భేదము తీయుట యెందులకు? అన్నియుఁ గంటలి లోనివెండ్రుక లయినప్పుడు తూర్పుకోణమున నున్న వెండ్రుక పశ్చిమకోణమున నున్న వెండ్రుకకంటె నెక్కువ నైల్యము కలదియనియు, ఉత్తరపు మూల నున్న రోమము పశ్చిమోత్తర మూలస్థానముకంటె నెక్కువ వంకలు గలిగి యుండుటచే మిగుల నుండర మైనదనియుఁ జెప్పినందువలన విశేష మేమి? చెంపమీదఁ దగిలినది చెప్పబెట్టుయైనప్పుడు-అంబాజీపేట మీసాల జోడా? ఆకుచెప్ప జోడా? యనిపాదరక్షపరీక్షా పాండిత్యముతోఁ బనియేమి?” అని నే నేమో-వెట్టిమొట్టిగ-మొదలు తుద నెలుంగక - మైలాపుర తిరునల్లికేణి మధ్య సముద్రతీర సౌభాగ్యమును గాఢయుక్తిసంపత్తర కార్తికశుద్ధ పూర్ణిమా సాయంశయమున, నవలోకించుచు ననుభవించుచు దైవభావనాలగ్న భావుడై నై యొక్క త్రుటికాల ముంటిని కాబోలు. అట్లు మఱికొంత నేపుండరాదా? ఉండిన నింకేమి కావలయును? అదియే భూలోకస్వర్గము. కుక్క తనతోఁ కను కుంగకుండ నూటిగ నొక్కనిముస ముంపగలదా? ఏనుగు తన తుండము నొక్కతొప్పపాటైనఁ గదలనినకుండ బట్ట గలదా? ‘నైకిలు’ నెక్కినవాఁడు బండి నొకవిఘటికావకు ర్థభాగ మైనఁ జలింపకుండ నాడఁగలదా? మఱకట్టల మానిసి విరామము లేకుండ నెనుకకు ముందుకు దేవులాకు చుండవలయునే కాని చిటుకలేటుకాలమయినఁ జలింపకుండ నిలువగలదా? మనసును దైవలగ్న మొనర్చి స్తంభింపజేయు వానికంటె మహాత్ముఁ డెవ్వఁడు? వైయోటలమారిభార్యను బ్రక్కలోనుండి బెనకకుండ బిగింపవచ్చును. వదలుపోతు నాలుకను జెదరకుండ బంధింపవచ్చును. గాని సంతతచంచల త్వపమంచిత మగు చిత్తమును కట్టిపెట్టినవాఁ డెక్కడ ను న్నాఁడు? వాయుకోశముల గన్ములున్నులకుఁ గొలఁదికాలము లిరడజేయగలవాఁ డుండును గాని కప్పదాఁటుల మనస్సునకుఁ గాలిబందముజేయగలవాఁడుండునా? మౌదయకోశసంబంధ ములగు ‘లబ్దదబ్’ భృనులకైనను, గాసంతనేపు కాంతి చెప్పిన వాఁడు లక్ష కొక్కడైన నుండవచ్చునేమో కాని మనస్తత్వ సంబంధములగు పరుగులాటలను నెగురులాటలను నిలుపగల వాఁడు కొటి కొక్కడైన నుండునా? అట్లు చిత్తస్తంభన మొనర్చువానికి మనస్తంభనమే యగును. భూమి కదలదు. చంద్రుడు కదలదు. ఇతరగోళము లేవియుఁ గదలవు. కాలము కదలకుండ నిలిచినోవును. భిన్నభిన్నస్వరూప భారణ మొన ర్చిన వ్యక్తులు స్థూలత్వమును బాసి నూత్నత్వమును పొంది మన స్తత్వముతో మనోరూపముగ నైక్యమందును. అట్టిస్థితి యెంత వానికిఁ గలుగును! పరమార్థమున వస్తువిభేదము విధ్య-ఆత్మ సత్యము- ఈ సత్య మనుభవమున లేవన్నను దెలిసియైన యుం డుట కొంతమంచిది. నడుమనడుమఁ గొంతజ్జ ప్తికిఁ దెచ్చుకొను చుండు నెడల మఱింతమంచిది. దానిని బట్టి రాగద్వేషము లను నీలగునంతవఱకు మౌదులో నుండుట యంతకంటె మంచిది.

“నా కట్లాక్క త్రుటికాలము కలిగిన చిత్తబంధమట్టై వీడిపోయెను. సంస్తంభనావస్థలో వివరాని సముద్రపునోరు చట్టన క్రవణపుటగత మయ్యెను. అప్పటికిఁ గన్నులు తెఱవక మనసును దిరుగ స్తంభింపజేయునెంచి దీర్ఘనిశ్వాసమును లోనికిఁ బఱపితిని. ఒడలి బిగింపునకు నరముల యెక్కెట్టిదో చిత్తస్తంభనమునకుఁ బ్రాణాయామపు బట్టిది. ఊహ-మనసు బిగిసినట్లు లేదు. మఱలఁ బ్రయత్నించుచుండ-నింతలో నుప్పుఁజేఱలకంపు ముక్కుపుటములందు గుప్పనఁ గొట్టెను. మనస్సునకుఁ జెవి దారియిచ్చినందులకే విచారించు చుండ ముక్కుఁగూడఁ జెవితోఁ జేరినది. ఇంతలో “నమ్మాడి-కత్తు పూపే” అను నార్తమాడుకంతమునుండి వివరబడెను. అదరి పడి యలజడిపడునంతలో “కృష్ణా” యను భ్వని వివరబడెను. దుశ్వాసనుండు వస్త్రాప్రసారణ మొనర్చుచుండఁ గృష్ణసాను స్మరణ మొనర్చిన ద్రౌపది మనస్సునందు బారుమెఱపునలే దగుక్కు మనెను. ఇంకను జిత్తబంధ మేలయనిచిత్తమునకు సింహద్వారమైన చతురింద్రియమును దెఱచి చూచునరికి-పంచపాండవగృహిణి లేదు. కాని-వస్త్రాప్రసారణము మాత్రము గాసంత కలిగియుండవచ్చును. కృష్ణాయని యటవినది కాంత కాదు. గరుడపక్షి. ఆర్తరవముమాత్ర మాడుబిడ్డదే-పిక్ మొద లారియో పిళ్లయో “ఏన్నేన్నే” యనుచు సముద్రపుటలల తాకునఁ గ్రిందఁబడిపోయిన భార్యను గాఢోలు పరామర్శించు చున్నాఁడు. ఆమె మిగుల స్థూలశరీరిణి యగుటచే తనలేక పోయెను. భర్త నూత్నశరీరుఁడగుటచే తననెత్తలేక పోయెను. అచ్చట మతెవ్వరు లేకుంటచే- ఈ సందర్భములో నేను సాహాయ్యపడి యామెను లేవనెత్తిన నొక తప్ప. ఎత్త కుండ నిలువబడిన మఱియొకతప్ప. ఈ గొడవ నా కెందుల కని మఱియొక చోటికిఁ బోయితిని.

“అక్కడ దాదాపుగా నూర్చురు జఱిలున్నారు. నడుమ నొక్క ప్రాస్థరూపుఁడు బుగ్గమీసములను పరామర్శించుచు నువ్వనించుచున్నాఁడు. నేను వినినది మొద లాయువస్వాస మిట్లుండెను ‘పండినది- దొరకఁబండినది- పరిపూర్ణముగాఁ బండినది- ఏది? ఆంధ్రదేశభాగ్యము- ఎంచుచేత? ఇంతకాల మునకు నన్నయభట్టు నియోగి యను నాధారము దొరకినది. (వినుఁడు వినుఁడని సభలోఁ గేకలు) ప్రబల నిదర్శనము లింక దొరకఁగలవు. (నూత్నేనూత్నేయను కేకలు) అదికవి వైదికుఁ డని యిదివఱకు జనులలోఁ గలిగిన తప్పుటభిప్రాయమును జనులందఱు దిద్దుకొందురు గాక. అతఁడు నియోగికివి! (నెలూన్ నెలూన్ అను భ్వములు) అతని యింటిపేరేవో తెలి యునా? గోపాలనివారు గోపాలనివారు (నూత్నే నూత్నే యను కేకలు) ఈ వార్తమా మిత్రులగు వైదికులకు విశేష సంతోషకరముగా నుండక పోవచ్చును. (పాపము! అందు లకు మనమేమి చేయగలము? అను కేకలు) ఇచ్చటికిఁ గవి త్రయము నియోగి మూర్తియను మని ఘుంఘాపథముగాఁ జెప్ప వచ్చును. (జయ ఆమాత్యసలబు జయాయు కేకలు) ఆకేక లతో సభ ముగిసెను. నాకు మాటలాడవలయు నని సంపూర్ణో త్సాహము కలిగెను. గాని సభికులు లేకుండ నెట్లు మాటలాడ వచ్చును? అయ్యయ్యా! ఇదియేమి? వీ రిట్లు మాటలాడిరే- ఇంత పట్టుదలతో మాటలాడిరే? భారతపు సాగను కవికాభా భేదమున మారెనా? అమహాసభాపుఁ డెవ్వఁడైన నేమి? మట్టి బట్టితోఁ దీసిన దనుకొనిన యత్తవపు లోహపు బట్టితోఁ దీసిన దని తరువాత నిదర్శనములు లభించినను నత్తరునత్తరుజేకాదా దాని పరిమళము మనకు ముక్కులున్నంతకాలము మహామోద ప్రదమేకాదా! నాయనలా! ఆత్మకు లింగబాలివిభేదము లేదని యనుభవమున నార్థ్యవర్త జేకముననే తెలిసికొన లేన ప్పూడిక నితర ప్రపంచమునఁ దెలిసికొననా రెవ్వరు? వ్రాసి నది పంచమచేద మైనప్పుడు సాధనము బాతుటికెయైన నేమి? నెమిలి యొకయైన నేమి? ఆంతరకాళులలో కరావి మ యూరీ మాత్ర భేదమైనలేజే. అట్టివో వారిట్లులేల మాటలాడవల యును? నాయనా! నీవాసస్థలమేదని యడుగ వట్టి గుడిసాలి మనుటకంటె భరతఖండ మనువాడు పరమధన్యుఁడుకాఁడా? ప్రపంచమే యనువాఁడంతకంటె ధన్యుఁడుకాఁడా? నాయనా నీ వెవడవని యడుగ నారామద్రావిడుడ ననుటకంటె నార్యుఁ డననువాఁడంతరంగ వికాలత కలవాఁడుకాఁడా? నేను పర మేశ్వరదాసుడ ననువాడు సర్వజగద్వ్యాప్తసమర్థస్వాదయ వికాలత కలవాఁడుకాఁడా? నాయనా! నీ కెందఱు పిల్లలని యడుగ నాజపఘరము (Sixth form) లోఁ గ్రొత్తగా జేరిన వారితో 985 గురని పలుకఁదగిన యుపాధ్యాయుఁ డుత్తముఁడుకాఁడా? దిక్కుదెసలేని పిల్లల నందఱను నాపిల్ల లేయని యనుకొని యాదరించుచున్నా నని పలుకఁగలదయోస

ముందు దుర్మతాత్మకులు కాదా? లోకలాభ మొనర్చు వాడు నీ వాడు మాత్రమే యెట్లుగును? నీజాతివాడు మాత్రమే యెట్లు? ఎట్లుయినను పరమార్థ మెంతయో వివరించి తెల్పడంప నక్కఱలేదా యని యందులేమా? అక్కలేదని కూడఁ జెప్పవచ్చును. ఆకవికాలములో నట్టిభేద మున్నట్లు వివరము అది తరువాతఁ గలిగిన భేదమని చెప్పటకుఁ గూడఁ గొన్ని నిదర్శనము లున్నవి. అట్టిచో నాథునికాళి యిప్పు డెట్లు యింపవచ్చును? అతనిని గూర్చి మనమిట్లు వాడులాడు కొనఁగ నాతని యాత్మకాంతి కెంత భంగముగా నున్నదో యెవరు చెప్పగలరు? అతఁడు నడఁచు. లోలోపలి తక్కువ కట్టుపాటుల నన్నిటిని మించి వర్తించిన వాడు. మనకంటయే చాలును. తనజ్ఞానముచే నాతఁ డెట్లు లోలోపకార మొనర్చినో యట్లే మన స్వల్పజ్ఞానముచే మనము చేరవైనట్లు లోకలాభము కొఱుకు పాటుపడి నరుల మనసింపుకొనుట మంచిది. నావంశ మూలపురుషుడు బాల్యమున నావలనే చుట్టఁగాల్చిన వాడని చంకలు గొట్టుకొనుట కంటే నేనాతనివలె, నవివక్ష్యమును గాల్చు లేకుంటి నని లెంపలు కొట్టుకొనుట మంచిదని నాలో నే ననుకొనుచు ముందునకుఁ దీరము వెంటనే తిరువల్లి క్కేడి వైపునకుఁ బోయితిని.

“అచ్చట విద్యార్థులు కొందఱు గుమిగూడి యున్నాఁడు. కొందఱు పెద్దలుకూడ వారిలో నున్నట్లున్నది. వారు ఘర్షణ పడుచున్నారు. ముష్టులచే నొకరి నొకరు బెడరించు కొనుచున్నారు. చొక్కాల చేతులను బైకెగ్రాడ్చుకొని చున్నారు. రండు రండని అంకెలువైచుచున్నారు. చేతి కట్టల రుగ్గిపించుచున్నారు. చీచి యను భవనము మిన్నుమట్టు చున్నవి. కలియబడి కొట్టుకొనుటకు నన్నద్ధులై యున్నట్లు నేనూహించి భయపడి “యది యేమి యిద యేమి”ని నే నెందఱనో యడిగితిని. తుదకొక్కఁడు, ఇదియేనా? ఇదియే పనికిమాలిన పట్టుదల - మూర్ఖత యని యాతఁడు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. నన్నుఁగూడఁ దిట్టుచున్నాఁడు కాబోలు నని నేనను కొను నంతలో ‘మూర్ఖతయని మఱియొకసారి యనుము; మూలి వైఁ గొట్టెదనో లేదో’యని మఱియొకఁడు తీర్చింది పలికెను. ‘మాచెదవేమిరా’యని వెనుకనుండి యొకఁడు హెచ్చరించెను. ‘మాచుటకే వచ్చితిమికదా? కానిండు రండు’ అని కొందఱు కేకలువైచిరి. ఏందులకు మీకీ వైరమని నేను గేకలఁ బెట్టితిని. ఓరుగంటివారికి జయాయని కొందఱు అడ్చివులై యుటచిరి. సరి-సరి ఇది యేనో పురపాలకద్యసంఘములోని శుభ్యత్వమును గూర్చిన వాడులాటయనియు - నోరుగంటియా యన యెవ్వరో శుభ్యత్వము నపేక్షించియుండి రనియు నే నను కొని యాచరికఃభావ యిట్టిం చు చుండగ నింతలోఁ బ్రతిపక్షమునుండి ‘ఓరుగల్లా? ఇంక ను నోరుగల్లా? నోరు సంబాలించుకొని మఱి మాటలాడుము. ఓంటిమెట్ట- ఓంటిమెట్టయని యందురా లేదా? యని కొంత యిసుకనుగుప్పె క్కతోఁ దీసికొని కొందఱు తమ ప్రబల విరోధుల తలలపై ద్రిమ్మరించిరి. ఆహాహా! కొందఱారూ పావారవింద భక్తుడై, పరమపావన జన్మకండై, భవకాంక్షా హనుకండై, కవితా విక్రయ పరాజుభి చేతనుగ్నకండై, జరుగుచున్న పూటకన్నుమలేని వాడయ్యును భగవంతుఁడైచ్చిన నిచ్చుఁగాక, లేకున్న లేక పోవుఁగాక యని - వైరాగ్యముతో, నిశ్చల మనశ్శాంతితోఁ గాతక్షేపమును జేసినవాడై, యెదుదినములలో మృతినొందక తప్పని పరిక్షితునకే కాక, ప్రపంచ జనుల కందఱుల నాపదలలో సహనము, శాంతి, సర్వభూత సమత్వము, వైరాగ్యము, జగదీశ్వర పాదారవింద భక్తియుఁ గలుపుట కుద్దేశంపఁ బడిన భాగవత నిక్షేపమును మన కాంధభావము బ్రసాదించి తాను సంతోషముతో, సంతక శాంతితో, పనులు పడిన భక్తభావంతి జననస్థలమును గూర్చియేనా యీజబర్ దస్తీ వృత్తి! అక్కంత కొమల కవితారసమున నమృతవర్షమును గురిపించిన యా మహనీయునిఁ గూర్చియేనా తలలపై నీ యిసుకను దిట్టన ద్రిమ్మరించుకొనుట. ఆమహాత్ముని భాగవతము వలన మనకు వృద్ధి యయినది కాంతికదా - క్రోధమా? తన యందు నిభిలభూతములందు నొకభంగి సమపీతత్వమున జరుగువాడు’ అని వ్రాయుటయే కాక యిట్లు నడచుకొనిన మహాత్ముని గ్రంథమువలన మనకు వృద్ధియైనది భూతదయ కాదా? బూతులాటతోఁ గూడిన పోటలాటయా? ఆహా! ఇందునుగూర్చి యెంతవఱకు వ్రాతలు జరిగినవి. ఎన్నికఠినా లాపములు వినబడినవి. ‘కాంతమ్ పాపమ్, కాంతమ్ పాపమ్’ అని నేను మఱియొకచోటికిఁ బోవుచు విద్యార్థులు బాల్యము వలనఁ గలిగిన రక్తపటించే వృద్ధివొందిన యుత్సాహముతోఁ బట్టుదలతో నిట్లానర్పిత కాని మఱి యొక్కటియై యుండదని నేను నిశ్చయ పఱచుకొని మఱికొన్ని యడుగులు ముందు నకు వైచితిని.

“అక్కడ నొక్కసభ జరుగుచున్నది. అందఱు పనుచువాండవలె గానబడినారు. అంగ్లేయభాషా పరిశ్రమ మున్నవారిని వారి వేషములే చెప్పవచ్చును. ఆ సభలో నొక్క యాంగ్లేయ దుపస్యసించుచున్నాఁడు. అధ్యక్షుఁడొక్కఁడతఁడే. దాతృత్వము. అదివఱ కావక్ర యేమి చెప్పుచుండెనో కాని నే నటుకుఁ బోయిన తరువాత నిట్లు చెప్పనాగెను. ‘నిశ్చయముగాఁ గానేకాదు. ఉపజ్ఞానసహితములగు గ్రంథముల కిది కాలము కానేకాదు. ఇది విమర్శన యుగము. విమర్శ వృద్ధికిఁకే ఈ సంఘ మేర్పడినది. క్రమమైన దారులలో విమర్శనము పరుగు లిడవలసియున్నది. అందుకొక శాంధ్రులలో విద్యావంతులు కొందఱు వ్రాచి యులలో విద్యావంతులు కొందఱు కలసి యీ సంఘమును స్థాపించినారు. సంఘసభ్యుల వేళ్ల చదివెదను. మురుగేశంమొదలగు సభాధ్యక్షుఁడు. కే. రంగనాథకాశ్రి, ఉపసభాధ్యక్షుఁడు. ఆరు మొగమయ్యులు కార్యదర్శి (మిగిలినవారి వేళ్ల చదువ నక్కఱలేదని సభలోఁ గేకలు) పర - ఈ సభాద్వేషమేదియో చెప్పితిని. ప్రస్తుత మీ సభవారు పూనుకొనిన మహావిమర్శన కార్య మేది యనఁగా (వినుఁడు వినుఁడు అను కేకలు) మదరాసులో నున్న యన్ని పీఠులకు నన్ని సందులకు నేవేవో వేళ్లను వి. వాని కావేల్లెట్లు వచ్చినవో తెలిసికొనవలసియున్నది. ఆ వేళ్లనుగూర్చి సంపూర్ణ చరిత్రమును లోక మపేక్షించుచున్నది. కాశ్రియ విమర్శన మిప్పుడు జేయవలసిన ముందడుగు గిదియే. ఇది మహాకార్యము. అనేక జనసాహాయ్య మిందుకుఁ గావలయును. లక్షలకొలది వంశవృక్షములఁ బరిక్షించవలయును. అనేక కుటుంబ సహస్రముల గృహసామగ్రియులు వెల్లడియగు పని. కావున నిందుఁ బని జేయువారందఱు సత్వ్రుపవర్తనలై రహస్య గోపనసమర్థులై యుండవలయును. ఇట్టి లోకోపకారమగు పుస్తకము నచ్చు వేయించుట కధిక ధనము కావలసియున్నది. రాజధానిలో నున్న రాజులందఱు భాషాభిమానముచే దేశభిమానముచే దొడ్డుడవలసియున్నది. వారిని సమీపించి సంపూర్ణమై యాచించుట కొక Select Committee నియమింపవలసి యున్నది. వైకటాక్షమున “The scientific and critical history of the metropolitan toponamy” అను పేరు గల మక విమర్శన గ్రంథము శీఘ్రమున బయలుపడెలను గాక! ఓమ్ శాంతి శాంతి:” అని యాతఁడు కూచుండెను. కొంతసేపు సభ నిశ్చలముగానుండెను. అప్పుడు నేనులేచి “సభాధ్యక్ష! ఆ యింగ్లీషుమాటల కర్థములేకయో నాకు బుద్ధిలేకయో కాని, సభవారిప్పుడు చేయఁ బూనుకొనిన కార్యమేదో స్పష్టముగాఁ దెలియలేదు.” అని యంటిని. అంత సభాధ్యక్షుఁడు లేచి “విదమరచి చెప్పుటకే నేను లేచుట. వెనుకటి speaker గారు general గా చెప్పట కారణముచేత మీ తలలో నది ప్రవేశింపలేదు. ఈ విషయము, ఇప్పుడు నేను particularise చేయుటకు పూనుకొని ఉండుచున్నాను. ఇప్పుడు నల్లతంబి అనే lane ఉండింది. నల్లతంబి యాకో యేకాలపవరో అవరో చరిత్రమేదో దానికి జేకచరిత్ర కెట్టి సంభోగమున్నదో ఇది, Etcetera సంకతులన్నియు మనము Encyclopaedia మాదిరిని publish చేయ వేండు. Another instance - తిరువల్లి క్కేడిలో ‘Sunnadi’ (సున్నాడి) అనే లెలువున్నది. ఈ కల్పమేమి? దీని Etymology యెప్పిడి? అని మనమిప్పుడు వై మొగముగా (Superficial గా) నాలోచించుకూ వుండు దాము. Well, (సున్నాడి) ‘Sunnadi’ అను పదము మహమ్మదీయ భాషాపదముగా నామృతయమునకుఁ దాకుచున్నది. అందుచే నా పీఠిలో మొదట నొకజాతి మహమ్మదీయులుండవచ్చునని Guess చేయవచ్చును. ఇదియే పీఠి చరిత్రకు జేకచరిత్రకు సాంగత్యమునకుపీఠము” అని యాతఁడు పస్యసింది సభాకరతాభివృద్ధులను నిరీక్షించుచుండగా నేను సభాపీఠ మెక్కి యిట్లు పలికితిని. “సభాధ్యక్ష! సున్నాడి యను పదమునకు జిత్రముగా రూప నివృత్తి చేసినారు. మీ విమర్శన పాండిత్యమందు నేను గౌరవము లేనివాడను గాను కాని మీరు చెప్పిన పీఠిపేరు సున్నాడికాదు. అది సన్నిధి పీఠి. పార్థసారథి కోటల సమీపముననుండుటచే దానికి సన్నిధి పీఠి యను పేరువచ్చినది (Nonsense, Nonsense అను కేకలు) నే నవలసిన మాటలు మీ రనుచున్నారే? మీరు నన్ను దిట్టినను నేను జెప్పదలచిన దేవో మానను. ఇట్టి యవక తవక సంఘము తూర్పున నొక గ్రామమున నానమము స్థాపింపబడినది. ఆసంఘమువారు విమర్శన కార్యసంచారమున నొక గ్రామమునకు వచ్చిరి. Gade (గేడ్) Street అను నొక పీఠి యాగ్రామమున నున్నది. Gade అనగా నెవ్వరు?

ఆయన హిందువుఁడా-అంగ్లేయుఁడా? అను మీమాంసలకుఁ జొచ్చిరి. ఆపేరు హిందువుని పేరువలె గానబడవలెనచే Gade అను దొరగారచ్చట నివసించుటచేదాని కాపేరువచ్చినదని వారు నిర్ణయించిరి. ఇతఁడు East India Company లోని వాడని నిర్ణయించి జేకచరిత్రతో సంబంధమును గలిపిరి. యధార్థమేదనగా అది గాదెవారిపీఠి. మఱియొక యూరనికొక యసందర్భము జరిగినది. ఆయూర ‘నల్లపెత్తల్లి’ యను పేరుగల పీఠియున్నది. నల్లపెత్తల్లి పీఠియున్నప్పుడు ‘ఎట్టి పినకల్లి’ పీఠి యుండక తప్పదని వా రాగ్రామ మంతయు చుట్టుపట్ల గ్రామము లన్నియు నాపీఠికోటకు బెడకెరి. అది యొక్కడను గనబడలేదు. నల్లపెత్తల్లి యను పేరుగల యామె మీ పూర్వులలో నెవ్వరైన నున్నారా? యని ప్రతిగృహము నకుఁబోయి యడుగసాగిరి. కుట్ట తుడ కొక వేళ్లయింటిలోఁ జరిత్రమున కక్కఱకువచ్చు ముఖ్యాంశ మొకటి లభించినది. నా తల్లితండ్రిపేరు నల్లప్పయని యా వేళ్ళ చెప్పెను. ‘నల్లపేత్తల్లి’ కల్ప మపకల్ప మనియు, ‘నల్లప్పత్తల్లి’ యను కల్పము నుకల్పమనియు నాసభవారు నిశ్చయపఱచి నల్లప్పనుగూర్చి చరిత్రముగా వ్రాసికొని పోయిరి. నల్లలేదు పెత్తల్లి లేదు- నల్లప్పలేదు తల్లిలేదు అది Nanna Futtee Al; (నన్నాఫత్తీఆలి) యను నొక్కచునామృతీయుని పేరు. ఆపేరిట్లయినది (సభలో నవ్రుచున్నారు) నాయనలారా! మీరు బాధపడక, ఇతరులను బాధింపక యీపనికిమాలిన సంఘమును వెంటనే పరచవలసినదే యుండు. ఇందువలన నెన్ని ప్రమాదములయిన నున్నవి? అని చెప్పి నేను దిగిపోవుచుండగా ‘పిపేరేడి’ యని వారడుగ “నేను జంఘాలకాశ్రి”నని చెప్పితిని. సాక్షి సంఘపువాడు కాబోలునని యొకరితో నొక్కరనుకొనిరి. జంఘాలకాశ్రి చెప్పిన విషయము యోచింపఁ దగినదే యని వారనుకొనుచు నిండ్లకు బోయిరి. నేను నా బసకుఁ బోతిని.

నాయనలారా! విమర్శనము బాహుళ్యగు మార్గమున దప్పి మిగుల వెట్టిపోకలఁ బోవుచున్నది. దానిని మంచిమార్గమునకుఁ ద్రిప్పట యావశ్యకమై యున్నది. బుద్ధిమంతులు తత్వయత్నమున నుండురుగాక.

ఓమ్ శాంతి శాంతి:

శ త క ము లు.

[జరమంది సీతారామస్వామి గారు.]

మ. భయమో మాధ్యమో విస్మయంబో మఱిపో వాట్టా యేపాతునో, తంజిక్కరాదెదకోసఁబుట్టుకలఁపురో వాహులమై; యాక్వరా దనునీ మంగడి గాంగనిర్వ సదృశ్యారో వాగ్ధాటి, కదయకేక్తిక్ ములులట్లు వెల్లవ; నసంతా! భక్తచింతామణి! అని యొక నాటి పెన్నెలరాత్రియందు పీఠియగు మీఁదఁబూర్చుండి, “మనకు ముఖమాళిరాయమై యెవఁడు సంజరం బకు కాముమాసంబు”వైపునఁ బూచుచు భవాని రాగముఁ జిత్తమొందిరి. అప్పుడా దారిని బోవుచున్న మిత్రులు కొందఱు నిలవఁబడి, కొంతసేపుని, నాకకక్కు జేరి “యీకోజాన సీతాచరితఃకలుల” వద్యములుగా, జేలు వద్యములు చదువుచున్నారేమి” అని నన్ను బ్రక్షింపిరి. “సీతాచరితఃకలుల”తో ప్రస్తమై:ని యనికలఁచితిరా? మనోహరమైన వింక వనకలు లున్నవి. ఒక్కొక్కరికకలులో నొక్కొక్కది శేషముగలదు. ఈవిషయమున నాయక స్థలఁ దగినదిగదామని వై భక్తాచింతామణి:వద్యమును చదువుచుండిరి. తారాగణ మృత్యుంబై నుధాకర లింబముతో నెవ్వరు నానాకో మీశ్వో మహాత్మ్యమునఁ బ్రకటించుచు నా మృదనుమును వివిధ భావరంగములతో నింపిరి. ఒక్క వద్యమును గూర్చితిని గాని, యీమిగిలిన నాభావలన్నియుఁ జేరుపటుకలేకపోతి నే యని విచారించుచుండగా మీరు విన్నవద్యము నృత్తి గతంబై వది. కనురా యక వియంత చక్కఁగా నా పీఠిని దెలిపి “గాంగ నిర్వ సదృశ్యారో వాగ్ధాటి” ప్రసాదించుచు భక్త చింతామణి నిట్లు వార్ధించినాడో యామఁడు! నేను జెప్పిన వద్యము లృత్తిరముగా లేదని వారుఁ జింతింపవలయును, వై వద్యమునాత్ర మహంబాసందఱు గలగఁ జేయుచున్నది అని నేను పలికిరి. “మీవద్యముఁ గూడ విడిచివైద”ని నాక పట్టకట్టుగా నింకఁదప్పచు గాబోలు”నని ఇన్ని చదివెతిని. ఈయొక్కల నెవ్వరవలయు మావఁగ నెంత యు నేకపద్యమి

చక్కగఁ జూచు నీవహిను కర్మము కర్మకర్తల; నుండినం
తెచ్చి దింకె? "నా దీక్షాదేవత" ముందును గూడరాత్రియం
దక్కడనుండినా వృద్ధులనుండఁ దలంపకయున్నా ఈశ్వరా.

"ఇదియే నా బాగుగ నేయింపు" దని వారు మోములు
మూతలతో కత్తిపాములతోనో పలికినవ, నేనమాత్ర మంగీకరిం
కక పర్యవశ్యమై న కేరకములతోనండి యెంచి కొన్ని కద్య
ములు విడువఁగా మిత్రులును వివశమైన ఇతరములును నుం
తోవడఁచఁతార; కనులై కేరకముల ప్రాశస్త్యమును ను
తీచియే చెప్పి కొనవఁ దలవరకు గృహములు కేరి. ఇట్లనేక
వర్షములు లక్షలకు కేరకములు వేళ వర్షింపఁ బడుచుం
డిరి. ఈసంగతి నికఁడెప్పుడీతఁ గాఁ జూచునఁగా కేరకప్రా
శస్త్యమును కొనవడవలయును విన్నవించఁ దలచుచుండె. భావ
లన్నిటిలో మున్నె యొకటి గొప్ప యాంధ్రభాషాపరికి
భూమి నుండునై న కేరకము లెట్లనో, కేరక ప్రతిభా తేలిక
కొనుటాంధ్రుల విధిగదా.

మరిసిద్ధాంతవదాంతములైన వేరను చెప్పినట్లు మన
మతమునుబట్టి మార్గము యర్హము లయిన గొప్పములు
కొన్ని. ఉదాహరణ మింగుటకు గృహములను కొన్ని, తమ
చూచి, బాగుగా నరక, మింగి, తీర్చియే కొనినది నుటి
కొన్ని. కేరకములు భారతభాగవతమున మూడవతరగతి
లోనికి వచ్చినవి నామభిప్రాయము. అట్టివి యితరగొప్పము
లేనియొక బడిరావని చెప్పుటలేదు. పురాణములు, వాస్తవములు
కర్మములు, నాటకములు, కేరకములు, నవలలు, చరిత్రము
ముదలగు వివిధాంగములతో గూడి వచ్చుకట్టకడియే నా
మృత్యువు. కావున భాగవతమునందు యానందము గూ
ర్వపు ప్రకటనయేమోఁ బరిశీలించి నేమి, వరసములు కాక
పోదు. కాని యానందము రెండుభాగాలు, విహితము, అభ్యా
త్మికము. అన్నా ముఁడఁడయిన బానిసము లభివినను, కా
మామృతమునందునాటి శ్రీ సంగమములైన శృంగారసాధి
లామికి కలయినలానుకంఠి కర్మములలోని కద్యములు
చదువుట నుభయించుట గలదు నానందము కేరక ల
మైహితము. మూలము కేరకముల గాని కేరకము, భక్తి
రసామృత సేద్యమునోలలాడఁ గోరువానికేగాని, కేరకము
నాభిలాషి, గాని, ఉపనిషత్తులు చదువునప్పుడో, భాగవత
మునంటి పురాణరాజమును పారాయణ మొనరించునప్పుడో,
తాగరాజ కృతులు చివ్వువచ్చునో, రామదాసు కీర్తనలా
కర్మమునప్పుడో లెగు నానంద మాధ్యాత్మికము. విహిత
సౌఖ్య మనిర్వచ్యము. అభ్యాత్మిక సౌఖ్యము కాశ్వరము. అభ్యా
త్మిక విజ్ఞానమునకుఁ బ్రసేదించెడి, యానందము నుండునపుడు
కొందఁడ నే యాత్మకృతిభరి మధ్యమము జగత్తీయ మానవుల
విరాజిల్లినది మన హిందూదేశముగదా. వేదోద్భవము ఇంచు
లకుఁ దారాగ్రము. భక్తి సౌధమునకు నీతి పురాణ గాన నీతి
బోధకగొప్పములు గూడ నీకేరకములు నిలకొనినవి. మొత్తము
మీఁద కేరకములన్నియు భక్తిజ్ఞానసీతినై రాగ్యబోధకము లని
నడువవచ్చును. నూలునకఁ దక్కున కావండఁ బద్యములు గల్గి
కృతీకద్యము చివర నేదోయొకమమము "మనసా మాపాద
ము లాకృత్యయింపుమా" నంటిదో, లేక "భక్తశివతాపసో" నం
టిదో, గల్గినపాత్రము కేరకమనిపియవలదును నూరుకంటెదక్కు
నవద్యములున్న గ్రంథములకు వినిలోనవద్యములున్నట్టి "కా
రావరు" యెందలనునామములు పెట్టఁబడును. విషయమునా
ప్రమా సాధారణముగ నెఱిగఁగోరుదును. ఆంగ్లభాషలో
"కేరకకద్య" లేదు. "కేరకము" అను నీతివరబోధ బోధనాగ్ధా
గములుండును. వేదకు నియమమును పాటించి కొందఱాంగ్లక
వులు చెప్పినవద్యములు గలవు. విషయనఁగాఁ జిత్రలేఖకుఁడొక
శిల్పకళము (వాసి, మంగిపు నమయమున నియ్య విభాసము
నంటిదే "మమము." ఈ విభాసమునకే యాంగ్లముభాషలో
"Finishing touch" అని పేరు. ఇది కలిగించునందము
కడుంగడు ప్రకృతినిజమైనది. ప్రతి పద్యముయొక్క చివర
నుండు పాదములొని "మమము" చదువునప్పుడు నేరము
మానసోల్లాస మనభక్తికేరకము గాని వర్ణించలేను. మనో
మారమైన "మమము" నేర్పలముగొని యొక యాంగ్లవిశ్వ
విద్యుత వేదక పద్యములలో నొక బాని నిట నుదాహ
రించుచున్నాఁడను.

"Courage, brother, do not stumble,
Though thy path be dark as night,
There is a star to guide the humble
Trust in God and do the right."
అనఁగా— "ధైర్యమునూ, సోదరా, రేదలదనుము! కటికి
నికఁటి నీత్రోవకు గొప్పమన్న దారి చూచి దీక్ష పడవు
ఆరగలను. నైవసును నమ్మి నేయును భర్మ మె పు డు"

భాషాంతరీకరణ మెట్లున్ను చదువరము భాగప్రాశస్త్యమును
గ్రహించి సురసింకలలరగయే నమ్ముచున్నాను. అట్టివద్యము
లాగని యొకఁ గొప్పఁడని (వాసివాడు, కాని స్థానీయ లా
క వ్యాఖ్యమున బట్టి యొక్కటియే చాలును గదా. ప్రతీకవ్యాం
తము నందును 'Trust in God and do the right'
(నైవసును నమ్మి నేయును భర్మమె పు డు) అనియే యున్నది.
ఇట్లు వాగిన యాంగ్లకవులు కొందఱుండి మార్తమే గలదు.
కాని, మనదేశ భాష లనేకములు కేరకము క్రమమై తనదాద
యన్నవి. ముఖ్యముగా వాంఛితభాషలో కేరకములు తున్న
తిప్పులుగ నున్నవి. ఇది మఱయొంద్రుల యదృష్టముగదా!
ఒక్కొక్క కేరకము ప్రాచీన కవులమాహాత్మ్యమును, నా
గరకా ప్రాశస్త్యమును, ఉత్తమకేరక నందత్రని కేరక
చాటఁ గొనిననవో కేరకయొక్క బాని నామభిప్రాయము.

రాధా మాధవ కవి.

(నగరు, తగరు, తొగరు, వగరు నమస్క.)
(కంఠాని ముప్పరావుగారు)

ఆంధ్ర భాషామూలకమున ప్రఖ్యాతము కేరకము
రాయని కాలమున వచ్చియుండెను. ఈ మహా ప్రభువును అం
దువలననే యాంధ్రభాషాదేవి. అది నేటివరకాదు వంటిది
కాక, సార్థకమైన విరచనము. ఈతని కాలమునాడు తెలసిన
యనేక కృతులు వియటికి వచ్చియుండలే దని నందమా
మొదవుచున్నది. ఈ ప్రభువరక గృహిణి నాక దాని ముంపిన
యెదపాటి. ట్టాపెగ్గడ వర్ణన చరిత్రాదు విజీకల
వొనకుచున్నది. కానికొ గూర్చి ముందు వాగినవను. ప్రస్తుత
మీరాధామాధవని వివరములను జూడుము. ఈతనినామము
మనకంత మాలినదా కాదు. కవుల చరిత్రములో నీకంట వా
డుకతోనన్న కథ యీ కేరక కథగా కల్గింపియుండెడి.

"మీకనాడు రాధామాధవుఁడను కవి రచనాసాధనము
నకు విచ్చినప్పుడు పరిష్కృతము పెద్దన్న "నగరు, తగరు,
తొగరు, వగరు" అనుపదములను పొసఁగఁజూపించు యంత రా
మాయలు కరముగాఁ బద్యమును నూర్చు మనఁగా నాకవియట్లు
చెప్పెనట" (పుట 187 ఆంధ్రభాషాచరిత్రము 1899)

ఇంతమార్తమే తెలిసిన యీరాధామాధవ కవి యెవ్వ
రో, ఈతని కాలగోత్రములేవో, ఈతఁ డేయే గ్రంథములు
రచించింపనో యప్పటికేఁ దెలియదు. ప్రభుత్వమువారి పొ
య్యభివృత్త పుస్తకాగారమున కీ కల్గిగ్రంథములు కొన్ని తిక్కి
నవి. కానివలనఁ దెలియు విశేషములు భాషాభివృద్ధికి ను
దాహరణముగ నున్నవి. వీరింపుడు. (1) గ్రంథారంభము—
కా. శ్రీరామకృష్ణ రసాధివేదము నా జెన్నందు రాధావి గో
పాలశ్రీయః బదానునీల వివిధ పాదములంబునాది బృం
దాలీలావనకేళి నల్పవిద్యుదీప్త శ్రవణ గంధర్వ గో
పాలపాపి మదీయతి త్ర విచిత్రబృహదాం గాంఠచంద్రా.

ఇట్లెడత మకు శ్రీ విష్ణుకృష్ణునికవి ప్రార్థించుచు
వ్రాసిన వై పద్యమునందు "రసాధివేదక లకుగోపికలు, వివి
ధప్రాణముల కలయిక, ఈతఁడే త్రవ్వముద్రమును గోపా
లము" నని వర్ణించి "ది త్ర విచిత్రబృహదాం" గామించుకొను
రాధామాధవుఁ డెట్టి కరనవ్వుదముడో రసితము గ్రహించి
ఈతనికావ్యములు తిక్కినవిల కానందింపవలెను.

ఈ కవికేమి ఎల్లవార్యుఁడు, తండ్రి శివరూపుడి
కాయప్రభుఁడు, తాత కృష్ణభట్టారకుఁడు నని యీకొని
గద్యము తెల్పుచున్నది.

"గద్య. ఇది శ్రీ మద్భద్రగోపాల చరణ కమల నేతా
ధరీణ సర్వభావరీణ కృష్ణభట్టారక పాత్ర శివరూపుడి
కాయప్రభు ముఖతః నాకవివర్య రాధామాధవ యెల్లవార్య
ప్రదీకంబై రాధామాధవ మను శృంగార కులంభమునకుఁ
బంచమాశ్వాసము."

ఈ కేరకు శివరూపుడి ఎల్లవార్యుఁడై నుండఁగా
నవ్యుక దేశరాయల కంఠిముగా రాధామాధవము వ్రాసె
ను. దాని మాధుర్యమునకుఁ గృష్ణరామము మెప్పి మవర్ణాధ
రణములతో వరకీక గృష్ణరామము రాధామాధవుఁడని వివ
దము నొనఁగెను.

"రాధామాధవ మున్యతాంతరముగాఁ (ప్రాశస్త్యము చెప్పి
కామధుర్యమునకుఁ గృష్ణ భాయభిక్షుఁ గర్తామే మెప్పించి నా
నాధాత్మకతిమానసకృత్యములతో భూమనలకేనీకో
రాధామాధవ నామ మండినకర్మభాగ్యక చారితుడక."

రాధామాధవ మున్యతాంతరము గ్రంథము. ఇది జను
తకృతమనియు, గీతగోవిందముకంటె నవ్వ ముగటి జను
తవుయొ రచించుచునని నూ, దాని కిది భాషాంతరము కావచ్చు
ననియు గ్రంథాదిమన్న ఈ కేరకపద్యము నందమా మొదటిం
చుచున్నది—

క. నతియెఱు వాగ్విశేష
నీతిరాధామాధవము చెప్పినదివ్యా
చతురానను, నీలారము
పతిహితు, జనుతవునుకవిసంద ప్రవరకా
జనుతేవ మహాకవి విశేషములలో నాతఁడు "నీలా
చలవతిహితుఁడ" ని రాధామాధవుఁడు చెప్పిచున్నాఁడు.
ఈ రాధామాధవము చెప్పమని కవిని క్రీకృష్ణుడే బోధ
నట. గ్రంథారంభమునన్న ఈకడవట్టి పద్యమునకు గూడఁ
బడువుఁడు.

క. అగ్రమున మాలిరంఠం
విశ్రీకృష్ణుఁడఁ దెప్పెఁ బెంకలపూ దె
ల్లక రాధా మాధవ మి
ట్లువకు మధురముగ నాకేంకార్కముగాక
మూలగ్రంథమునకుఁ గర్తయొక్కో నిర్ణయమగుట
కష్టముగ నున్నది. వరకీలకావ్యము. ఈకవి క్రీతకృష్ణోరము
కాదు. తండ్రిని ప్రభుఁడనియు, తాతాభట్టరాయల కేకృ
కొనుటచే నీదింతలపూడి నా కేరాభా (రామాయణలో నున్న
వృత్తముగ నిందుఁదెలియుట లేదు. విజ్ఞానవిర్ణయించెనకాక!
ఇకడే తారక బ్రహ్మరాజీయము మొదలగుచుటి కొన్ని
గ్రంథములను వ్రాసెనున్నాఁడు. అవి దొరికినవి. న పూర్వ
వివరములను గ్రంథ విషయములను వారతయించఁ బోవు
కవులచరిత్రమునఁ జూచువది.

ఆంధ్ర సారస్వత తత్త్వము

(దేవరకొండ జగన్నాథరావు గారు ఎ. ఏ)

(11 వ తేదీ రెండువాయి)
కె. నాలకయ్యగారు

(ప్రబంధముగల మహామృదీత నాలకయ్యగారు
కేరక మూలసారస్వతమునకుఁ జూకట్టి శృంగారసాధక
మును బరిపూర్ణావస్థకుఁ దెచ్చిరి. అట్టి యకర్థ యు
నట్టి సారస్వతమును నిరుగ వాంఛితకేరకమున బాదయావుట
యోగి. నాటకయుగమునకుఁ గైతఁక 'పూర్వమెఱుంగుట' బన
రు పూర్వ తెవంగు? లైవిలసిల్లుచున్నది. రసములలో నెల్ల
శృంగారము వీరమే ప్రధానముగాఁ బుగఁజొరకలదియే.
నాటకయుగమున శృంగారమగుంటి వీరరసమే సర్వసమృ
దముకాసారపూరితంబయి యాంధ్రలోకమున వీరరస ప్రధా
నమయిన గొప్పసారస్వత ముతికాలములో నుద్భవించియు
నని పాదజాతువున్నది. అట్లానికీ కృత్తుకృత వేదవీతియే
కారణము.

ఆంగ్లేయులు భరతకర్మమునకు నుమాన మూరు నూట
యేబది వర్షములనుండి నాలించుచున్నవారు. అయిన వారి
పాలన మహిమాత్మికమును ముయోంధ్రీకేరకము నుమాన
వదింపియును సుందరమునుండియే కృతముగా నుండు
చున్నది. ఇక్కడ సమయమునకే, ఆంగ్లవిద్య యాంధ్రీ
దేశమున సర్వకృత వ్యాప్తియై యున్నది. అత్యుత్తమ నానాజీ
కళిబృద్ధి గాంచుచున్నది. మహామృదీత వరపాలనమున వా
రి విద్యతో మన కగర్తము లేకుండెను కాన మనదేశమంత
నిరసింతి మనకన్న ముఖములలో నే పాల్గొనచు మనలనుండి
వారందుకొనిన భవదంతయు మనదేశమునకే యభేచ్ఛగా
వినియోగింపిరి. ఆక్రమక సమృదామృదీతము దీవరములలో
(ప్రధానభృతయినవివయలోకృత మునుకవిత్వము కానకల్పిత
మతియే నంద్రములుగాని మన కల్పియుండలేదు. మహామృ
దీయులుగూడ వారివిద్యను మనకు పాతకాలమునందు బోధించ
లేదు. వారే మన కీనాడు తిచ్చిరి. ఆగ్రహరములు గట్టింపిరి.
వారిలో నెకఁడైనదుర్భాగ్యుడొకఁడు లేతి మహామృదీతమున
మనలంబింపుచుని హిందువులను బాధించిన సకల శత్రువుగా
వచ్చి బాధించెను. అక్కానంబున మనవారలు మతిరకట్టు
దలతో నందు, గలవమని మనయాచారములే నదుతుకొనుచు
డిరి. ప్రస్తుతనీతిమార్త మట్లుగాదు. తెలగునాని మూడువర్ష
ములునక సతిక మైయున్నది. ఇట్లొంద్ర కాలమునందే కన్న
గానక మన మూరార క్రవ్యమును, నాత్మీయమునుగూడ నను
సంత క్షిరింపింది. దీనిల్ల మనము ప్రస్తుతపుఁ బాతకాలం
యందు నేర్పకొనియు విద్యయే కారణము. నకేవం

విదేశీ తంత్ర వార్తలు

(రైతు వేదాంతం)

బ్రిటన్ దేశపు పరిశ్రమల

విషయస్థితి

లండన్, సెప్టెంబరు 14: 18 వ తేదీ సాయంత్రం వార్తలు. బ్రిటన్ దేశపు పరిశ్రమల పరిస్థితి మునుపటి కంటే మెరుగైనది. అనేక రకాల పరిశ్రమలలో పనిచేసే వారు సంతోషంగా ఉన్నారు. పరిశ్రమలలో పనిచేసే వారు సంతోషంగా ఉన్నారు.

గతంలో పరిశ్రమల పరిస్థితి.

లండన్, సెప్టెంబరు 14: దొరతనమువారు ప్రకటించిన లెక్కలను బట్టి బ్రిటన్ దేశపు పరిశ్రమల పరిస్థితి మునుపటి కంటే మెరుగైనది. అనేక రకాల పరిశ్రమలలో పనిచేసే వారు సంతోషంగా ఉన్నారు. పరిశ్రమలలో పనిచేసే వారు సంతోషంగా ఉన్నారు.

గతంలో పరిశ్రమల పరిస్థితి.

గతంలో పరిశ్రమల పరిస్థితి. లండన్, సెప్టెంబరు 14: దొరతనమువారు ప్రకటించిన లెక్కలను బట్టి బ్రిటన్ దేశపు పరిశ్రమల పరిస్థితి మునుపటి కంటే మెరుగైనది.

ప్రభుత్వ ప్రకటనలు

15 వ తేదీ యుద్ధమున లాభించు వారి గురించి ప్రకటించింది. బ్రిటన్ దేశపు పరిశ్రమల పరిస్థితి మునుపటి కంటే మెరుగైనది. అనేక రకాల పరిశ్రమలలో పనిచేసే వారు సంతోషంగా ఉన్నారు. పరిశ్రమలలో పనిచేసే వారు సంతోషంగా ఉన్నారు.

విదేశీ తంత్ర వార్తలు

ఇక ముందు విషయాల గురించి ప్రకటించింది. 18 వ తేదీన సమగ్ర ప్రకటనలు చేయబడ్డాయి. 14 వ తేదీన బ్రిటన్ దేశపు పరిశ్రమల పరిస్థితి మునుపటి కంటే మెరుగైనది.

దెయిలీ వార్తలు

లండన్, సెప్టెంబరు 14: నేడు ప్రభుత్వ వార్తలు. బ్రిటన్ దేశపు పరిశ్రమల పరిస్థితి మునుపటి కంటే మెరుగైనది.

రష్యా వారు చేసిన కలహం నిరాకరించిన విషయం. ఆ రష్యా వారు చేసిన కలహం నిరాకరించిన విషయం. ఆ రష్యా వారు చేసిన కలహం నిరాకరించిన విషయం.

నానాదేశ సంఘము.

లండన్, సెప్టెంబరు 14: వివిధ స్వతంత్ర దేశాల నానాదేశ సంఘము. లండన్, సెప్టెంబరు 14: వివిధ స్వతంత్ర దేశాల నానాదేశ సంఘము. లండన్, సెప్టెంబరు 14: వివిధ స్వతంత్ర దేశాల నానాదేశ సంఘము.

ఈ స్వాతంత్ర్య సంఘము స్వాతంత్ర్యమును నిరాయించినది. 1899-1907 సంవత్సరములలో జరిగిన యుద్ధములను బట్టి ప్రకటించినది. ఈ స్వాతంత్ర్య సంఘము స్వాతంత్ర్యమును నిరాయించినది.

ఆర్థిక విషయములు.

బ్రిటన్ దేశపు పరిశ్రమల పరిస్థితి మునుపటి కంటే మెరుగైనది. ఆర్థిక విషయములు. బ్రిటన్ దేశపు పరిశ్రమల పరిస్థితి మునుపటి కంటే మెరుగైనది.

విదేశీ తంత్ర వార్తలు

లండన్, సెప్టెంబరు 14: బ్రిటన్ దేశపు పరిశ్రమల పరిస్థితి మునుపటి కంటే మెరుగైనది. అనేక రకాల పరిశ్రమలలో పనిచేసే వారు సంతోషంగా ఉన్నారు. పరిశ్రమలలో పనిచేసే వారు సంతోషంగా ఉన్నారు.

రిటర్నింగ్ కమిషనరీ విషయము.

బ్రిటన్ దేశపు పరిశ్రమల పరిస్థితి మునుపటి కంటే మెరుగైనది. రిటర్నింగ్ కమిషనరీ విషయము. బ్రిటన్ దేశపు పరిశ్రమల పరిస్థితి మునుపటి కంటే మెరుగైనది.

పందెత్తు గుర్రములు.

లండన్, సెప్టెంబరు 14: రాజా రంజిత్ సింగ్ గారు బ్రిటన్ దేశపు పరిశ్రమల పరిస్థితి మునుపటి కంటే మెరుగైనది.

ఇటలీ దేశపు కార్మికుల ఆందోళన స్థితి

లండన్, సెప్టెంబరు 14: ఇటలీ దేశపు కార్మికుల ఆందోళన స్థితి. ఇటలీ దేశపు కార్మికుల ఆందోళన స్థితి. ఇటలీ దేశపు కార్మికుల ఆందోళన స్థితి.

ప్రాన్సు దేశపు పరిశ్రమలు.

లండన్, సెప్టెంబరు 18: ప్రాన్సు దేశపు పరిశ్రమలు. లండన్, సెప్టెంబరు 18: ప్రాన్సు దేశపు పరిశ్రమలు.

Boycott of Councils.

—:o:—
Mr. Motilal Nehru.

—:o:—
Resigns Councilship.

—:o:—
(ASSOCIATED PRESS.)

ALLAHABAD, September 16.

Pandit Motilal Nehru has resigned his membership of the United Provinces Legislative Council in pursuance of the Special Congress resolution. It is also understood he has returned to Government his 1911 Durbar medal. The Pandit has issued a manifesto to the U. P. pointing out their special duty in boycotting the councils, which he says is for the present the most vital part of the non-co-operation programme and should carry on an incessant propaganda.

Nagpur Nationalists' Manifesto. Active Non-Co-Operation Undertaken.

NAGPUR, September 16.

The following manifesto signed by Doctors Moonje and Cholkar and Messrs Narayan, Ragunath Alekar and Shrawani Shankar Niyogi and several other local nationalists has been issued:—

The special Congress has passed Mahatma Gandhi's resolution on non-co-operation with overwhelming majority. Though most of us were opposed to the programme and still maintain the opposition we hope the Congress men of our province will combine to bring about withdrawal of candidature of all Congress men who are standing for Council elections and to educate the voters not to participate in those elections.

More Adherents in the Punjab.

LAHORE, September 16.

In course of a letter to the press Professor Ruchi Ram Sahni in announcing his withdrawal of candidature for the University in the reformed council writes:—It is hardly necessary for me to explain how keenly I have felt the barbarous treatment meted out to my province and how deeply I sympathise with the just grievances of our Muslim brethren over Khilafat wrongs. I have also fought as hard as I could against the illiberal and unsympathetic attitude of the bureaucracy in this province in framing rules and regulations under the Reforms Act. In spite of all this, however, I feel I cannot support Mr. Gandhi's programme of non-co-operation. I voted against it both in the subjects committee and in the Congress. Fidelity to the Congress and the fear of a disregard of its mandate by a large body of Congressmen will undermine its moral authority, compel me to stand outside council elections. Even so my own inclination was to go in and if elected to resign my seat, but others for whose opinion I have great regard advise me to have nothing further to do with the elections. I bow to their judgment.

Bakshi Tek Chand.

Bakshi Tek Chand, General Secretary of the Punjab Provincial Congress, who opposed Mr. Gandhi's non-co-operation programme in the Congress, has also withdrawn his candidature for the University seat in the reformed council as he is of opinion that there is one item in the programme which he feels bound to follow, viz. the withdrawal of candidature for reformed councils.

Resigns Congress Secretaryship.

He however has addressed a letter to the president of the Punjab provincial Congress Committee resigning his office of the General Secretaryship of the Punjab Provincial Congress Committee and in doing so writes:—You are aware that I have from the very beginning been opposed to Mr. Gandhi's programme of non-co-operation in the informal conference held at Lahore in Mr. Gandhi's presence on the 20th July, as well as in the various meetings of the Provincial Congress Committee when this question came up for consideration. I invariably expressed my humble but emphatic disagreement with his proposal. Since then I have attended the Calcutta Congress and have had the advantage of being present at various formal and informal committees and conferences that I am still unconvinced of the efficacy or practicability of the programme. I strongly feel that a wrong lead has been given to the country and that the Congress has been committed to a programme several items of which are in my humble judgment not only impracticable but injurious to the interests of the country. I am also of opinion that the Congress in adopting some of these items had gone contrary to article (1) of the constitution and therefore its decision is to that extent unconstitutional. However the great national assembly has by an overwhelming majority adopted the programme and the only proper and constitutional course for those who for the time being and themselves in the minority is to resign their offices and then to try to convert the majority to their own views. I would therefore request you and the committee to accept my resignation.

Withdrawals from Amritsar.

It is stated by the "Tribune" Amritsar correspondent that all Non-Mahomedan candidates who had announced their intention to stand for council elections have decided to withdraw from candidature. The same is equally true of Mahomedan candidates. The Sikh candidates called a meeting of the Sikh League for the 13th instant to decide the point but the same could not be held for want of timely notice of the point to be discussed, the members not desiring to decide it off hand in view of the momentous nature of the decision.

Mr. Patel's Lecture.

NAGPUR, September 17.

Mr. V. J. Patel General Secretary Indian National Congress, who arrived here this morning delivered a lecture this evening in the Town Hall before large audience. Mr. Narayan Kanganai Alekar pleader presided. Mr. Patel referred to his hopelessly disappointing experience while he was in England. He then referred to the nationalists attitude when the reforms were announced, and emphasised that the non-co-operation resolution relating to the boycott of councils is at triumph of the national point of view. The present reforms are unworthy of England to offer and unworthy of India to accept. He further showed the necessity of boycotting councils which he said was really for good of India. He exhorted the audience to agitate until complete responsible Government is granted. He said that the non-co-operation resolution is not without defects and those will be remedied and the resolution will be revised at the Nagpur Congress,

The Indian Legislative Council. Interpellations.

SIMLA, September 16.

Mr. Sinha asked the Government to lay on the table a statement showing the names of officers and the action taken against them to mark the disapproval of their action by the Government in handling the Punjab affairs.

The Home Member said that before passing orders the Government considered it desirable to await the discussion of the report in the House of Commons. They had meanwhile communicated with the local governments who were asked to submit their proposals with regard to the officers who were condemned or blamed in the report and despatches. Consideration of their replies which in some cases included representations from the officers concerned was not completed till a few days ago. The Government had not replied before because they desired to make a statement as complete as possible before laying it on the table. The Home Member then laid on the table a statement which showed that action in 20 cases had been taken. The following are details:—

Khan Sahib Ahmed Jan (Amritsar) had been reverted to his substantive rank of police Inspector 3rd grade. Police Inspector Ashraf Khan (Amritsar) has been reduced from the second grade Police Inspector to the rank of Sub-Inspector. No action was taken against 20 police constables of Patti as no censure was suggested by the Hunter Committee. Khan Bahadur Mahomed Sultan Ahmed, Acting Deputy Commissioner, Gujranwalla, had since retired after a long distinguished service but the Government censure has been communicated to him.

Lieut. Col. O'Brien Deputy Commissioner, Gujranwalla; Mr. Marsden, Sub-divisional officer, Kasur; Mr. S.M. Jacob, Director of Agriculture, Punjab; Brigadier General Campbell, Commanding Sialkot Brigade; Captain Deveton and Colonel Macrae, all these six officers have been informed and in some cases it was proposed to inform them of the Government's strong disapproval of these officers actions which were injudicious and improper.

Mr. Penharnows, Extra Assistant Commissioner was at once deprived of his power to try cases under martial law. The local Government had communicated to him their strong disapproval of his action and the Government of India has asked the local Government to consider what further disciplinary action could be taken against this officer.

Messrs. Kitchlew and Miles Irving of Amritsar had been informed that the Government considered it was regrettable that these officers failed to retain control over the military commander and failed to remain in close touch with the military people throughout the events.

Mr. Bosworth Smith proceeded on leave preparatory to retirement after a request to remain on active duty till spring of 1921 had been refused. The Government of India had asked the local government to communicate to this officer their strong disapproval of his injudicious and improper action.

General Dyer's case has already been dealt with.

General Beynon's action was criticized regarding the issue of defective instructions to the Royal air force officers sent to Gujranwalla. In this officers case the military authorities considered that no more precise instructions could be issued. Action was being taken to prescribe rules for future guidance.

The conduct of Lieutenant Dodkin and Major Carbery was not held blameworthy by the military authorities in view of the extreme difficulty of their position for using bombs from aeroplanes.

Colonel Frank Johnson held a commission in the territorial force which had since been demobilised. No action was therefore proposed.

Mr. Sinha asked a supplementary question:—Am I to understand that in spite of the distinct orders contained in the Secretary of States despatch these officers whose actions were condemned were again given an opportunity to make further representations to the local Governments before they were punished.

The Home Member said some of the officers concerned had made representations to the local Government before final action was taken.

Mr. Sinha further asked for reasons for the promulgation of Seditious meetings act in Hazara district, N.W.F. Province.

Mr. Muddiman replying said that extremely violent speeches were made at certain meetings attended by men in certain cases armed with swords, spears, etc and in the interest of preventing open disorder the Government had to apply the said act.

Replying to a further question by Mr. Sinha the Home member said the Government enquiry resulted in confirming that Messrs. Kitchin and Miles Irving were responsible for abdication of Civil authority during the disturbances. Officers concerned have been informed of Government's strong disapproval on their action, but it was more important to prevent recurrence of mistakes made than censure of officers concerned.

In reply to another question by Mr. Sinha the Government said that arrests and detentions of Dr. Kidar Nath and Messrs Gurilal Singh and Manohar Lal, were unfortunate and regrettable but no further action was contemplated.

Replying to Mr. Sinha, Mr. Shafi said it was a fact that no Municipal Board or Committee in N. W. F. province enjoyed even partial right of election. The matter was considered before and it was not found possible to change the system. The Chief Commissioner would be asked to reconsider the question.

Replying to the question by Mr. Khaparde regarding provision for widows and orphans of those killed and wounded at Jallianwalla Bagh the Home Member said that the case of the inhabitants of Amritsar was adequately met by private generosity, that of persons resident outside the city had been dealt with by the local Government by distributing Rs. 1200 placed at its disposal by H. E. the Viceroy.

if country desires. He finally appealed to the candidates to withdraw and the voters to abstain from voting. He said that in spite of Congress resolution if members seek election it should be made impossible for them to continue in councils and they should teach Government a lesson by practicing non-co-operation successfully. President addressed Mr. Patel as Honourable at which the audience resented. Thereupon he assured the audience that Patel is Honourable and will remain Honourable probably with a vengeance.

Replying to Mr. Khaparde the Commander-in-Chief said that the Committee report would be published in extension due course. Financial effects of the committee recommendations had not been yet worked out.

Mr. Sarma replying to Maharaja Nandi informed that the draft of the profiteering bill introduced in the Bengal Legislative Council was submitted to the Government of India, who concurred in the views expressed by the local Government.

Replying to Dr. Sarabdhikari regarding the amendment of the Press Act Sir William Vincent said that the Local Governments and administrations were addressed on the subject in July last, and the question was under consideration. The Government did not propose to lay the correspondence on the table at present.

Sir George Barnes informed Sir Sarabdhikari that the Government could not lay on the table the copy of correspondence with India office regarding High Commissioner for India, but he hoped shortly to publish a communique on the subject. The question whether a committee be formed to advise the High Commissioner in respect of certain branches of the work as advocated by the moderate deputation was under consideration.

The Reforms Commissioner informed Dr. Sarabdhikari that the Government of India was not specially consulted with regard to the appointment of an Indian to the Secretariat establishment at the India Office as recommended by the Crewe Committee.

In reply to Dr. Sarabdhikari's question H. E. the commander-in-Chief placed a statement showing the list of Indian regiments and battalions serving beyond the Indian territorial borders on the 13th September. From the statement it appears 17 regiments Cavalry 89 and half battalions Infantry, and 8 battalions Pioneers are serving beyond Indian borders.

Replying to Mr. Banerjee's question regarding the policy of Government on the problem of housing of working classes Mr. Shafi said that the subject under new regime would be transferred, but all the same the Government of India had recently made suggestions regarding the subject. The Government of India were, however, financing Bombay Government Scheme by forwarding Rs. Fifty lakhs this year as proposed to advance another fifty lakhs next year.

Mr. Hailey replying to Mr. Banerjee's question regarding war stocks said the stores were purchased during the war on behalf of His Majesty's Government, but the Government of India got equivalent recoveries from Home Government on that account. Recoveries made on account of Surplus stores would therefore from credit to His Majesty's Government.

The Home member replying to Mr. Sastri said Rs. 50,000 were awarded as compensation to Miss Sherwood who received the sum of Rs. 1500 only representing the value of the property lost. The statement laid shows that the number of cases in which assistance has so far been given by the Government to the dependants of needy persons killed at Jallianwalla Bagh is forty. The greatest amount paid to individual is Rs. 500. The least amount paid to an individual is Rs. 200 while the average is 340. The total amount paid as relief in the case of Europeans who were injured is Rs. 43250, the greatest amount paid being Rs. 20,000 while the least being Rs. 750 and the average being 7208. The total amount paid as relief in cases of Europeans who lost their lives is Rs. 480321, the greatest amount paid being Rs. 200,000 and the least amount being Rs. 321 while the average being Rs. 68617. The Government had no information as to the extent of assistance afforded by local charity.

Replying to a question by Mr. Haroon Jaffer regarding return of titles, honours, medals etc., as a mark of dissatisfaction at the Government policy, the Home Member laid a statement on the table showing that all over India ten titles were renounced, six honours, four medals, 32 honorary posts and 248 stipendary posts.

The Reforms Commissioner replying to a question by Mr. Ramayaningar regarding the cost of elections to reformed councils said the cost of all was debited at present to provincial revenues and as elections for Indian and provincial legislatures would be a provincial subject it would continue to be so debited under the reforms scheme.

Replying to Mr. Tata, Mr. Hailey said the total amount of reverse bills sold from 1st February till the end of August 1920 was £45 millions of which 40½ million was found by sale of British treasury bills held in paper currency reserve and the balance from the Secretary of States treasury balances. Book value on 1st January 1920 of British treasury bills in paper currency reserve so sold converted at Rs. 15 a Pound was Rs. 603¼ crores. The proceeds realised in India in respect of reverse bills amounted to Rs. 37½ crores. The difference between the book value and the last named sum was Rs. 23¼ crores. The total amount of money orders issued from the 1st February to the end of June was 3 million. Payment of this account in England was made from the Secretary of States treasury balances for which there was no book value, but for the purpose of conversion in Government accounts from sterling into rupees the rate adopted in the budget was rupees fifteen to the pound. He could not give information regarding rupee proceeds of these money orders. The rates at which the Government were selling reverse bills was 1s-11 19—32d for immediates and 1s-11 11-16d for deferred. The market rate has been fluctuating round 1s-11d. The Government could not make at present moment announcement as to the continuance of such sales.

Replying to Dr. Sarabdhikari Mr. Muddiman stated that the functions of the special bureau of information were to collect and collate information regarding Bolshevik activities both from sources outside as well as in India itself, to counteract spread of Bolshevism in India and to combat the activities of Bolshevik agents directed against India. The annual cost of the Bureau was Rs. 91710.

Mr. Sinha Interviewed.

Mr. Sachidananda Sinha who is staying in Simla for a few days more spoke to a press representative and expressed his dissatisfaction with the Viceroy's decision on Mr. Sastri's resolution and His Excellency's references to it in his closing speech. He said:—I regard the disallowance of the resolution as both unfortunate and ill-advised. I don't think the discussion could have made the situation any worse. On the contrary ventilation of public feeling on the subject and free and frank discussion on both sides might have to some extent allayed public anxiety.

Question:—You know His Excellency the Viceroy in his opening speech this session made an appeal that the Punjab controversy should be shelved up in order to secure smooth working of reforms. In view of that do you still think that a resolution like that of Mr. Sastri should have been brought forward.

Answer:—I much appreciate the solicitude of His Excellency the Viceroy for trying to produce in this country a calm atmosphere, but I do not agree with him that it can be done by shelving up so important a question as that of Punjab at present is, and by shutting out debate on it in the Council especially because the Government themselves at the last Delhi session gave an undertaking in reply to Dr. Sapru's question that the Council would be given an opportunity to express its opinion on the report of Hunter Committee.

Question:—Don't you think that something has transpired since that undertaking was given to justify the Government action?

Answer:—Nothing has transpired so far as to justify shutting up a debate in the Imperial Legislative Council on this important question. On the contrary the attitude of certain members of the House of Commons and their speeches in support of Dyer and above all the trend of the whole debate in the House of Lords make it absolutely necessary that non-official representatives in this Council should have been given an opportunity of speaking out the mind of the country on this all engrossing topic at the present moment.

Question:—Don't you think that the acceptance of the resolution would have merely strengthened the hands of the Government in carrying out the recommendations contained in the Cabinet despatch of the 26th May?

Answer:—I do think that if Mr. Sastri's resolution had been accepted by the Government it would have materially strengthened their hands in carrying out the directions and orders of the British Cabinet in general and Mr. Montagu in particular.

Mr. Khaparde.

The disallowance of Mr. Sastri's resolution on the Punjab is still the chief topic of discussion among non-official members of the Council who are leaving Simla one by one. Interviewed by the Associated Press representative Mr. Khaparde was good enough to explain as to why he could not withdraw his resolution about the strikers in Government presses while he withdrew his other resolutions of great public importance. He says:—The press people approached me long time ago and I promised to do what I could for them. Theirs was really a hard case and deserved to be discussed in the Council in spite of the fact that the Government after having promised non-official members at the last Delhi Session to afford an opportunity of dealing with the Punjab matter went back on its word and disallowed Mr. Sastri's resolution on the subject. No doubt the result of my resolution has been unfavourable to the strikers, but I had given my word and it had to be carried out.

Question:—Now that your resolution has been lost, there is no need of talking about the Government press people. Will you therefore kindly let me know your views on Mr. Sastri's resolution which has been disallowed?

But I do not look upon the question of press strike as closed. I want to return to the charge as soon as I can and fully trust to the new constitution to secure adequate redress for the overworked and ill paid Government servants. When there is a question of increase of pay for superior services there is no consideration for the tax payers, but if I ask for a penny for the poor, needy and starved employees of the Government then the tax payers interest is easily trotted out times without number.

But you have not answered my question about the merits of Mr. Sastri's resolution.

I was coming to that. All of us owed a public duty to our country particularly the Punjab to raise this question and there is no difference of opinion whatever among the various parties in India on this unfortunate controversy.

Question:—That is alright, but what can you do now?

Answer:—We must vindicate ourselves in this country and give suitable reply to the House of Lords and Junkers party in England early next cold weather.

Question:—The Viceroy has asked us to close that chapter and don't you think the Viceroy may have his own views on the subject?

Answer:—But we also have our own.

Question:—Will you please tell me if you withdraw your other resolutions as an act of non-co-operation?

Answer:—No. Certainly not, because I always act on principle of responsive action which gives me liberty either to oppose or to Cooperate or to stand by and do nothing.

Question:—How do you differ from Mr. Gandhi? will you please explain?

Answer:—Non-cooperation as understood by Mr. Gandhi and as explained by him in Special Congress is no action in all matters connected with Government, and positive action undertaken to fill up gap caused by his non-co-operation and Mr. Gandhi's ultimate goal is to gain whatever can be gained by paralysing Government (?) but my view of responsive action is that we take advantage of every thing that can be conducive to our own good, and actively oppose what would be injurious to ourselves and in other matters of indifference to let Government alone. This gives me a wider choice of means to win Swarajya for my country and does not exclude non-co-operation, but merely reduces it to one of the means, whereas Mr. Gandhi makes it the principle weapon both offensive and defensive. This is the difference between Mr. Gandhi and myself.

Question:—Will you please illustrate what you mean, so that your idea may be understood better?

Answer:—Yes, I have got three arrows in my quiver and can use them as occasion demands, but Mr. Gandhi reduces himself to one arrow. I may add that late Lokamanya Tilak held views similar to mine and I discussed them with him as early as at a meeting of All-India Congress Committee at Banarase. So I have reason and authority also on my side. Further my mode of action reduces Government to perpetual defensive position, whereas Mr. Gandhi's method might in certain circumstances give Government an opportunity of reviving repression. Lastly, mine is based on human nature whereas Mr. Gandhi's has its roots in a feeling which he likes to ostracise, namely hatred of Government. Mr. Gandhi's method is open to further objection of being at the mercy of any unknown ignorant man. The rule of conduct which I adopt and which I recommend to everybody is enunciated by no less a personage than Lord Sri Krishna in Baghavat Gita.

Question:—Answering my question about strike in presses, you told me that you fully trust to the new constitution.

Answer:—I seek redress for overworked and ill paid Government servants.

Question:—Am I to understand that you stand for any reformed council?

Answer:—Yes. I stand for Council of State.

Question:—But are you not hampered in doing so by the non-cooperation resolution adopted by Special Congress. Already Mr. C. R. Das, Mr. B. Chakraborty and others of Bengal and Mr. C. Vijayaraghavachari of Madras and a few others of that Presidency have stood out.

Answer:—But that non-cooperation resolution is merely advisory and not mandatory. Further the Congress is a national institution on public opinion, have a right to be represented and it cannot be made subservient only to persons holding non-cooperation as their ideal and guide. So I shall, if elected, be a member of the council, and also a member of the Congress hereafter, as I have been hitherto.

Question:—Then what about those who have accepted non-cooperation as their guide?

Answer:—I think they will gradually one by one on one pre-text or another get back to my view of things and accept my principle of responsive action. I might say that Mr. Gandhi has already begun to do so by admitting the word was gradual in his resolution relating to the boycott of schools and withdrawal from legal profession.

Question:—You might have seen that Mr. S. Kasthuri Ranga Iyengar, Mr. Satayamurthi and Mr. Rangaswami Iyengar of Madras have resigned their seats on the Provincial Congress Committee.

What do you think of their action?

Answer:—It is quite in accordance with their views on the question of non-co-operation as adopted by the Congress. They can still be members of the Congress and yet not carry out the resolution as adopted by Congress.

(ASSOCIATED PRESS.)

Tata Steel Workers' Strike. Men Reject Offers.

CALCUTTA, September 17.

The strike of European hands in Tata Steel and Iron works at Jamshedpur continues. There are about fifty men on strike, American and Englishmen and a few Anglo Indians, and they are mostly covenanted. They are all highly paid and have been occupying posts of such importance that their sudden stoppage has caused a considerable dislocation of work, though the Indian staff is cooperating loyally with the management. The departments affected are open hearth and rolling mills. The matter which has led to the present deadlock cropped up about three weeks ago, when the men demanded an increase of fifty percent on their salary. The system prevailing is that covenanted men receive a fixed rate of wages. In addition they receive a bonus when the output exceeds certain figures laid down for each department. This bonus varied from 25 to 100 per cent on salaries received.

The management considered the demand carefully and offered the men an increase of ten percent on the total income, that is, wages and bonus combined, increase to be based upon the average earnings in different positions for 1919 and to be added to the salaries. This proposal was made to open-hearth and rolling mill depths and to rolling shop. It was accepted by rolling shop and the bulk of the men in bar mills but rejected by the men in open-hearth and other rolling mills. The offer was also extended by the Company to blast furnace covenanted employees, who were not originally concerned in the demand. On Saturday evening last the men came and informed the General Superintendent that they were unable to accept the offer and declined to work. Later, the company made a further concession offering to make the increase retrospective to march 1st last instead of September 1st, as first proposed. This offer was made at a conference with men on Tuesday last. Meetings were held by men on Tuesday evening and Wednesday morning and subsequently the management was informed that the men definitely rejected the offer. The management feel that they have made a very substantial concession and do not see their way to go further. The strikers are mostly trade unionists belonging to large unions at home. The work is still proceeding though the output has necessarily decreased considerably. The open-hearth and large rolling mill departments are most affected. The output of the former is about 15 percent of the normal and the latter 50 percent. Skilled Indian labour is being used as far as possible.

Labour M. P's Visit.

Programme of the Labour Party.

CALCUTTA, September 16.

This evening the *New Empire* publishes the following re visit of two labour leaders during the next Indian National Congress. At the invitation of the Indian National Congress, Col. Wedgwood, M. P. and Mr. Ben Spoor M. P. are visiting India this cold weather. They will attend the Nagpur sessions of the Congress and then visit certain provincial cities. They will come with a message from the British Labour party conveying sympathy of British Labour to Indian aspirations. With regard to chairmanship of the coming session at Nagpur the situation is by no means clear. Of the outstanding leaders all have been presidents in past years with the exception of Mr. Gandhi, but he would, it is understood be unable to accept it this year. One of the main subjects to be discussed will be a suggestion for working or the modification of non-cooperation resolution just passed and in that case Mr. Gandhi will wish to reserve full liberty to himself by not accepting an official position. Non-cooperation resolution on the other hand as it now stands would, it is believed preclude the offering of the presidency either to Col. Wedgwood or to Mr. Spoor. Passages of the labour members have already been booked and the only contingency likely to prevent their arrival would be the labour situation in England if the country finds itself in the thick of the real battle over labour control of the main productive industry of Great Britain. Many leaders of the labour party who confidently though probably mistakenly anticipate a labour Government after the next general election, have already nominated leaders for the official positions that will then need to be filled by persons of their belief. It is rumoured that in such a contingency Col. Wedgwood would be sent out as Viceroy of India while Mr. Ben Spoor would occupy the position of Secretary of State. Mr. Churchill's challenge at Dundee that labour could not produce men capable of filling Government positions led to an examination of the position and a provisional allocation of honours. The two which mainly affect India were to be dealt with in the manner just described.

Mr. A. R. Clarke, Agent, B. N. Railway, has been appointed 3rd member of the Railway Board.

Court Martial at Murree.

Sequel to Railway Affray.

MURREE, September 16.

The trial of Private Chilcott 1st Cameron Highlanders, by General Court Martial, presided over by Major General Sheppard, commenced here to-day. The accused was charged with having caused the death of a Pathan, one Habibulla Khan who was killed by a shot fired during the affray which occurred at Kachagari station on 8th July last, between some troops and a party of Mahajirin on their way to Afghanistan. The legal representative of the Peshawar Khalifat Committee was present to watch the proceedings. The prosecutor, in his opening address, outlined briefly the events which led to the death of Habibulla Khan. The prosecutor contended that the accused caused an affray at Islamia College station by his unauthorised interference with passengers. At Kacha Garhi there was a sufficient force of sepoys armed with rifles and bayonets to protect life and to arrest Habibullah. The case for the prosecution was that the accused was not justified in firing at Habibullah, and that he was criminally responsible for his death. Formal evidence was led for the prosecution to show that the court martial had jurisdiction to try the accused for murder or manslaughter. Several witnesses were called to prove that the accused on a particular occasion had no authority to collect the tickets of passengers. Major Dickson, Civil Surgeon, Peshawar, who examined the body, described in detail the injuries suffered by the deceased Habibullah. There were four bullet wounds, of which one through the chest, which fractured the collar bone, and which was inflicted while the deceased was in a recumbent position, causing almost instant death. There were twelve slighter wounds. Most of them were probably caused by sharp instruments, none of which alone could have caused death.

Lieut. Hewett was the next witness. The court rose before his examination was completed.

Mill Strike in Ahmedabad.

AHMEDABAD, September 16.

Operatives of 29 mills have gone on strike from the 15th on account of wages dispute in two mills. The millowners association have protested against the strike as being contrary to the terms of the arbitration arrived at between themselves and the employees and agreed to decide the point of dispute after Mr. Gandhi's arrival. The Labour Mahajan has declared the men's strike as unreasonable and advised them to resume work unconditionally from to-morrow.

AHMEDABAD, September 17.

Another labour trouble is brewing here for the last eight days. The dispute started over the wage question in two mills. The labour union intervened and gave notice of a general strike. A settlement was arrived at between the Millowners Association and the Secretary of the labour union. In spite of that advice of the union, the workmen of 29 mills went out on the afternoon of the 15th and remained on strike. On the 16th (Thursday) evening at a conference it was held that the labour union was wrong in declaring the strike and the labour Mahajan has advised the strikers to resume work unconditionally on Friday.

News in Brief.

(ASSOCIATED PRESS.)

Sir Percy and Lady Cox left Government House, Poon Ganeshkhind, on the 15th.

Owing to the heavy rain there was a breach in the Ohandan embankment at Rajpure village; in the Banka Sub-division. Seven villages were partially washed away and thousands rendered homeless.

A consignment of nickel coins was sent from the Calcutta Currency Office to Bombay by parcel express. At Jubbu pore it was found that one of the cases was tampered with and its contents consisting of 8000, two anna nickel coins were missing and it is reported that a fish plate was found near it. The police are making enquiries.

Of the tenders for gold bullion presented at the sale on the 14th instant all tenders at Rs. 23-9-5 per tola and above were accepted in full. Individual tenders for a minimum quantity of one thousand tolas at Rs. 23-9-4 per tola have also been accepted. The amount of gold sold is 1252500 tolas and the average rate of accepted tenders is Rs. 23-12-11 per tola.

The following resolution of the Government of India, Finance Department is announced:—The question of the rate of interest allowed on deposits in special provident funds or bonus terms was referred to in the Finance Department letter No. 1083 F. E. dated the 28th August 1918, and they have now been authorised by His Majesty's Secretary of State for India to announce that the interest on amounts accumulated in such funds will until further orders be allowed at the rates of 5½ per cent per annum with effect from 1st April 1919. The increased rates will not be fixed for any definite period, but will be subject to reconsideration should the rates which the Government of India borrow undergo modification. Six months notice will however be given to the subscribers before any alteration is made.

Mr. A. Z. Khan, third Presidency Magistrate, Calcutta did a graceful act of kindness in disposing of a case in which an Oriya by name Juggernath was charged with having attempted to commit suicide by jumping from the Howrah bridge on Wednesday afternoon. The accused's explanation was that he had been starving for six days and so wanted to put an end to his misery by drowning in the Hoogly. He added that his wife and family were at Cuttack and that he came to Calcutta in search of work. The Magistrate passed the following order:—It is a pitiable case. The accused was starving for six days and went to drown himself in the river. Two constables saw him picked up. I cannot find it in my heart to be hard on him. He is detained till the rising of the court and should be paid Rs. 20 from the poor box and despatched home.

The French Presidency.

M. Deschanel to Resign.

Prospective Candidates.

(REUTER'S.)

LONDON, September 16. The resignation of M. Deschanel from the French Presidency is imminent. Since his recent railway accident the President has suffered from cerebral anaemia, inducing forgetfulness, and he has intimated his intention of resigning. It is anticipated that as soon as a formal letter is in the hands of M. Millerand, both House of Congress will be invoked. M. Millerand has declared that he will not stand for the Presidency.

LONDON, September 16. The *Echo de Paris* states that M. Millerand's candidate for the Presidency is M. Jonnart, formerly Governor of Algeria. The only opposing candidate will be M. Raoul Peret, President of the Chamber.

Accident to M. Deschanel.

LONDON, September 15. The *Daily Express* Paris correspondent states, that the sudden rush of the Minister of the Interior to Aix-les-Bains to consult M. Millerand was due to an incident which occurred on Friday. M. Rambouillet said, that M. Deschanel was wandering in the Chateau-grounds unattended, when he fell into a lily pond, where he remained a considerable time. He was eventually found and dragged out exhausted, by a gardener.

Murder of Count Tisza.

Court Martial Verdict.

LONDON, September 16. BUDAPEST.—It is now two years since the ex-Premier, Tisza, was assassinated, but the court martial which has been trying those concerned has only now given its verdict. Two men have been sentenced to death, one to fifteen years' hard labour and one to three months imprisonment.

The Italian Earthquake.

LONDON, September 16. ROME.—It is semi-officially stated that the loss of life in the recent earthquake proves to have been 174, which is considerably less than was at first reported. That the victims were not more numerous was due mainly to the fact that the mountainous zone affected is very thinly inhabited, and the destruction wrought was limited to very small places, scattered over the countryside. Government's prompt measures have resulted in normal life being already resumed everywhere. The houses destroyed have been temporarily replaced by huts.

Bill in National Chamber.

LONDON, September 16. ROME.—After hearing representatives of the owners and metal workers Sir. Giolitti appointed a commission composed of the representatives of both to draft a bill dealing with the control of factories, which the Government will submit to the Chamber when it reassembles.

The Polish Peace.

Disarmament Deadlock.

LONDON, September 16. Telegrams from Riga despatched on the eve of the Russo-Polish peace negotiations, state that M. Joffe, head of the Soviet Delegation, ominously declared in the course of an interview that they intended to adhere to the original demand for the reduction of the Polish Army, but they could not guarantee the mutual disarmament owing to the general international situation. In this connection the Poles have up to the present declared that they would only agree to disarmament, if mutual.

Railway Service Curtailed.

LONDON, September 16. BELFAST.—A telegram says, that the Great Northern Railway Company of Ireland announces that owing to the refusal of many employees to work trains carrying military or police, railway communication between Dundalk and Enniskillen will be closed down on September 20th for an indefinite period. The Dublin and Belfast services will also be curtailed.

Miner's Crisis.

Miner's Peace Move.

Attempts at Settlement.

LONDON, September 16. The miners invitation to Sir Robert Horne to meet the Miners Executive to-day, which met with a prompt response, is regarded as a definite peace move, as the purpose of a further interview must be the desire to make another attempt to find a basis for settlement. Though the path to a compromise satisfying to both sides is strewn with difficulties, fresh hope lies in the belief that the miners are shifting their position as regards the indivisibility of their two claims. It is noteworthy in this connection, that Mr. Smillie in the course of a full statement of the Miners' case, for the first time placed the wages claim in the foreground. There are only ten days before the strike becomes operative, and according to the rules of the Federation, a fresh ballot will be necessary to nullify the decision to strike, although the Miners' Executive can postpone the strike notices.

Cotton Operatives Strike.

LONDON, September 15. The spinning room operatives of fifty cotton mills near Oldham struck to-day as a protest against their executive council signing an agreement reducing the wages of piecers and minders without previously taking a ballot of members. The trouble is expected to spread to Oldham.

Electricians' Dispute Settled.

LONDON, September 16. As a result of the National Joint Industrial Council's recommendation, the electricians' dispute is settled. Representatives of the employers and the Electrical Trades Union, in the course of the meeting this afternoon, decided that work should be resumed as soon as possible.

Latest Telegrams.

(Reuter's Agency.)

LONDON, September 16. The Conference of the Miners Executive and Sir Robert Horne held privately to-day, adjourned till noon to-morrow. The hopes of the settlement are said to be brighter. That hitherto, owing to the indications that the miners leaders in view of the lack of public enthusiasm for their efforts to reduce the price of coal might modify their demands indeed, according to the *Evening Standard* labour correspondent, the miners have definitely dropped the demand for the reduction of fourteen and two pence in the price of the coal and are seeking instead an assurance that any advance in wages shall not affect the consumer.

LONDON, September 16. At the inquest to-day on Lieutenant-General Babbie, who was found dead in an armchair in a hotel at Knocke where he was on holiday with his wife and daughter. It was stated that he had previously been apparently in his usual health and death was due to heart failure. Replying to the Coroner's Lady Babbie stated that she had never known General Babbie to take drugs. He bore no grudge against anybody in connection with the Mesopotamia report. He said that he was not to make any grievance but to enjoy himself for the rest of his life. A verdict of death from natural causes was returned.

LONDON, September 16. NEW YORK.—A terrific explosion which shook the principal business parts of the city occurred at noon to-day killing, according to the latest estimates, thirty and injuring 170. The cause is hitherto not known but at present it is attributed to the result of a collision between a motorcar and a van loaded with dynamite outside the offices of financiers, Messrs J. Pierpont Morgan and Company. Four employees of the firm were killed in office. The explosion had devastating effects over all the lower Manhattan.

LONDON, September 16. In connection with the city reports of failure in Ceylon, involving a Parsi firm the *Times* draws attention to the present unsatisfactory character of the market for Eastern business and emphasises that Indian and other Eastern markets are at present glutted with stocks. The Natural cure lies in the liquidation of the stocks.

LONDON, September 16. BERLIN.—The *Vossische Zeitung* publishes an interview with Mr. Jevanjee described as a wealthy Bombay merchant who has arrived in Berlin from London. He is said to desire the establishment of direct Indo-German Steamship Service with the assistance of some wellknown German line.

LONDON, September 17. There are growing indications of serious unemployment throughout the country in the coming winter. Short time had become general in Yorkshire and prospects of clothing trade are described as exceptionally dark. The men unemployed in winter are expected to total fifteen to twenty thousand on the Mersey, and the position at Bristol is described as really grave and the men are becoming desperate. The Blackness has extended to the ship repairing yards and boot and tailoring trades and there is also much unemployment amongst the clerks. Meanwhile the authorities and the municipalities throughout the country are considering alternative schemes and many road improvement works are likely to begin shortly.

LONDON, September 16. To-day's conference between Sir Robert Horne and the Miner's Federation Executive was most conciliatory on both sides that has occurred during the present crisis. After meeting in the morning, it adjourned at midday for two hours during which, Sir R. Horne saw Mr. Lloyd George. The official account of the proceedings shows that the men submitted proposals for:—(1) the immediate concession of wages demand. (2) No increase in the price of Home-consumed coal owing to the foregoing. (3) The appointment of a Representative Tribunal to inquire into the question of reducing the price of the domestic coal with Government undertaking to accept its report. (4) Inquiry into the causes of declining output. The Executive also expressed the desire to accept the Government proposal for inquiry with a view to revision of the present complicated system of calculating wages.

In this connection, Mr. Smillie admitted that the substitution of fixed rates for the piece rates was one of the causes of the declining output but he said that if piece rates were adopted the men wanted security against the reduction in those rates as the output increased. Sir R. Horne agreed to the justice of the last demand and said that other proposals were a great advance towards the peaceful settlement, especially the way the men had coupled the question of the increase in wages with suggestions as regards the increased output, but added that there was no possibility of accepting the third proposal. Further discussion revealed a sharp difference of opinion on the subject of demand for the immediate increase in wages. Sir R. Horne refused to agree to this without prior investigation by an impartial tribunal Mr. Smillie declared that this must be settled before other demands were considered and said it would be useless to try to get the Miners Conference to postpone the strike unless he could tell that wages demand would be granted. Sir R. Horne agreed that if an increase in the output was assured an advance in wages could doubtless be given. The Conference adjourned till to-morrow.

Trade Relations with Russia.

LONDON, September 17. Despite what is tantamount to the rejection of Mr. Krenoff, trade relations are being continued by M. Karassin. He has concluded already cloth contracts with a Yorkshire firm involving two millions the sterling delivery to take place within three months. It is anticipated that further announcements with regard to leather and machinery contracts will be published very soon.

LONDON, September 16. NEW YORK.—The police last night reported that it had found evidence that explosion was caused by a huge bomb. The disaster caused panic throughout the entire New York financial district. It occurred during luncheon hour when the Wall street was thronged. A tremendous hole in the middle of the Wall street marks the spot, where the explosion occurred. Eye witnesses in the immediate vicinity were all either killed or seriously injured. Hence the mystery surrounding the disaster, Mr. Morgan's offices were completely wrecked. According to latest estimates the number of injured is five hundred.

LONDON, September 16. PARIS.—M. Clemenceau replying to an inquiry as to whether he would stand for the Presidency, characteristically replied that he was too old to be elected in January and felt too young to accept now. He was going to India to the jungle to hunt tigers which would be much less dangerous than the French politics.

(ASSOCIATED PRESS.)

His Excellency the Governor General has decided to appoint Hon'ble Mr. Alexander Phillips Muddiman C. S. I. C. I. E., who will be nominated as member of Council of State, to be the first President of that body.

Anchor Line S. S. *Eastasia* homeward bound arrived at Marseilles on Tuesday 14th instant. Siendhia Steam Navigation Company's S. S. *Loyalty* which left Bombay on 23rd August reached Marseilles on 14th instant.

గణపతి మహోత్సవము.

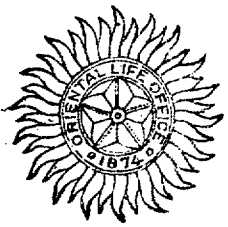
ఈ నెల 16 తేదీన యాంబికేశ్వరస్వామి పాత కాలాధిపత్యము శ్రీ లింగేశ్వరస్వామి నంబుల విద్యార్థులు గణపతి మహోత్సవము జరుగఁదలచుచున్నది. ఉదయమున గణపతి, సుబ్రహ్మణ్యులును, శివశిఖరమున, భజనములును, విద్యార్థుల జయజయ నినాదములతో, స్వప్రసాదములతో నాగ్రామమంతయు నూరఁగి, ఆ తర్వాత భజనమున పూజా విధానము లాసరిరి.

తరువాత పాండ్యేశ్వరుని గంటలకు పాతకాలాధిపత్యము నందల నందల నంబుల తరపున సేవకర్తలవారి. ఆనంతరం బ్రహ్మేశ్వరేశ్వరుని సాంబికేశ్వరస్వామిలకు గారు అగ్రాన శాధిత్యమును వహించిరి. (బ్రహ్మేశ్వరుని సేవారామయ్యగారు చదివినందున, దాని ప్రామాణ్యతయు విషయమును గురించి ఉత్సాహించిరి. బ్రాహ్మణాధర్మ లింగేశ్వరస్వామిలకును 5-8-1920 తేదీన సాంబికేశ్వరుని యంతరంగ జయముగానభిలక్షించిరి. గాంధీజీ గాంధీయ్యులకు సంతకము చేస్తుంది— పోతుకూచి యజ్ఞశాలాయన.

మెట్టూర్ వసతిగృహ వార్షికోత్సవము :—మెట్టూర్ వసతిగృహ వార్షికోత్సవము ఈ నెల 16 వ తేదీ సాయంత్రము రాజమండ్రి కళాకాలాధిపత్యమున మహారాజ శ్రీ విహార్ బహద్దర్ శివశిఖర శంకరులవారిచేతులు ది. యె. వి. యల్., గారి యాధిత్యమున జరుగఁ ప్రదర్శనము గలిగిరి. (బ్రహ్మేశ్వరుని సేవారామయ్యగారు చదివినందున, దాని ప్రామాణ్యతయు విషయమును గురించి ఉత్సాహించిరి. బ్రాహ్మణాధర్మ లింగేశ్వరస్వామిలకును 5-8-1920 తేదీన సాంబికేశ్వరుని యంతరంగ జయముగానభిలక్షించిరి. గాంధీజీ గాంధీయ్యులకు సంతకము చేస్తుంది— పోతుకూచి యజ్ఞశాలాయన.

నీకు తామర బాద గలదా?

దశ్చ 1-8 అ. 6. 12-8 రు. 3-12. 100-8 రూ. 25. తామర, తీల, గజ్జిక, మంచిమందు. ఒక్క మా తామరలెము దబ్బాను ఆరు అణాలకు కొని నాలుగయిదు సార్లు రాదినయెడల మీ తామర నిర్మూల మగును. నయముకానియెడల మీ ఆరు అణాలు తిరిగి తీసుకొనవచ్చును. హా! నిదురపట్టుక బుబుబు బుబుబుమందు ఆవళ పకానినైనను పచ్చు. అన్నతాంజనముదీపో, రీతంబు కట్టిపెట్టి, మదరాస్.

ఓరియంటల్ గవర్నమెంటు నెక్యూరిటీ

లైఫ్ అన్వరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్

1874 సం. స్థాపితము.

హెడ్ క్వార్టర్స్, బొంబాయి.

మానేజరు: ఆర్. పాటర్ సన్ బ్రదర్స్.

ఫండ్స్ రూ. 5,15,00,00 వైగానే యున్నవి. 1919-వ సంవత్సరము నందు

వరుంజడి ,, 84,98,305

ఇవ్వల జరుగుచున్న అవ్వా

రెన్యూల మొత్తము ,, 24,63,20,000

మునుపటికంటె ఇవ్వడు పాలిసి

దావుకు బాన్సిగా చెల్లించిన

మొత్తము ,, 5,50,00,000

ఈ కంపెనీ తరపున వనిచేయుటకు ఏజంట్లు కావలయును. వారు అనుభవ శాలియుగ నుండ వలయును. ధరావత్తు చెల్లించవలయును.

ధరఖాస్తు ఫారములకు యీ క్రింది విలక్షణమునకు వ్రాయుడు. 67%

Apply to:-

F. E. Vaid Esq, Branch Secretary Oriental Assurance Building, Post Box No. 8, Madras.

మదరాసు కార్పొరేషను నోటీసు.

తొండర్లు కావలెను

కార్పొరేషనువారి ఎడ్లకు 1920-వ సంవత్సరం అక్టోబరు నెలకు కావలసిన 1,60,000 పానుల ఉలవలు సప్లయచేయుటకు ధరల వట్టిని ఈ క్రింద చేవ్రాలుచేయబడిన వారివలన ఈ నెల 22-వ తేది మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు అంగీకరింపబడును. ప్రతిఒండరును ఒక కవరులో ఉంచి బాగుగా అతికించి కవరుపై 'ఉలవలు సప్ల చేయుటకు తొండర్లు' అని వ్రాసి పంపవలెను. మాదిరిలు తెల్ల సీసాబుడ్లలో వేసి బాగుగా సీలుచేసి పంపుచు రూ. 50 ల ధరావత్తు కట్టవలెను. ఏ ఒండరు దారుని ధరలు అంగీకరింపబడునో అతడు 1920-వ సంవత్సరము అక్టోబరు మొదటి తేది మొదలుకొని 1920-వ సంవత్సరము అక్టోబరు 31-వ తారీఖు లో వల పశువులకాలల చీఫ్ సూపర్ టెండర్లు గారివలన ఏయే తారీఖునందు ఎన్ని పానులు ఉల వలు యివ్వవలెనని ఏర్పాటు చేయబడునో వాటిని అంతయూ సెంట్రల్ గ్రామ్ డిపో అయిన ట్రివెల్ యన్ బేవ్ వద్ద నిర్ణయకాలమునందు డెలివరీ చేయుటకు బద్దదౌను.

జయమొందిన ఒండరుదారుడు వైవరత్తుల ప్రకారము తాను నెరవేర్చునట్లు ఒండరులు అంగీకరించిన 3 దినములలోపల అగ్రిమెంటు వ్రాసి యియ్యవలెను.

హెల్పింగ్ డిపార్టుమెంటు కే. రాఘవేంద్రరావు, 14.9.1920. హెల్పింగ్

గవర్నమెంటు గ్రామముల హెతు కరణములు.

అయ్య, పరిశోధనా కమిషన్ కరణముల వేతనములను హెచ్చుగ నుండునని నెం 499/1-8-20 డి. ఏ. ఓ. లో దొర కనమువారు తెలియజేసి వుండుటవల్లను కాననిర్యాణ శభలో గౌరవనీయులగు అనామధు తంబిమర్కయ్యగారు కరణముల వేతనాభివృద్ధిని గురించి అడిగిన ప్రశ్నకు జవాబు గా వేతనము అభివృద్ధి చేయని కరణములు అసంక్రమి పొందియున్నారని మేము యెరుకుచున్నది దొరకనమువారు ప్రత్యుత్తరము ఇచ్చుటవల్లను పీఠం దొరకనమువారు వ్యాఖ్య అభిప్రాయము కలిగి యున్నారనియు కాలరీమిటివారి నూచ నుగురించి విచారించుటకు విభాగము కమిషనరుగా యేర్పడిన వ్యాఖ్య దొరకారి విచారణవర్తనసానమున అభివృద్ధి చేయ బడుననియు సమ్మి దినములు తెక్రించుకొనుచు వీర కాలము గడుపుచుండిరి. గ్రామోద్యోగ సంఘముల తక్షణమున వ్యాఖ్య దొరకారి కొద్ది సంఖ్యగల విభాగముల పంపబడినది. ఇంకను చాల విభాగముల పంపబడవలెయున్నవి. కొన్ని సంఘముల తక్షణము ప్రతినిధులు వారిని దర్శించి కష్టములను నివేదించుటకు తీర్మానింపబడుటచేత అట్లు నివేదించుటకు అవకాశ మిప్పించుకొని ప్రార్థనలు పంపబడివున్నవి. కాని యింతలో అభ్యర్థకరణము గ్రామోద్యోగ సంఘములు తెలుసుకొనుట వై నను అవకాశములేకుండా బోర్డువారిలో సంగ్రహించి హెచ్చుకరణముల వేతనము కవాయ కరణములను నెక్కువనండ నక్కురలేదని బోర్డువారి సలహానుపాది వానినామొనించుచు రాజు సీ తిని చూపి దొరకనమువారు తమ ప్రస్తుత ఆర్థిక కనవు స్వస్థుల వర్తింపును రించు కొనిరి. దొరకనమువారు యాదీధమున పీఠి వివరిత అవ్యాఖ్య ము కావించిరి. దొరకనమువారు కరణములలో వారివారికిగల తనులయొక్క హెచ్చుకరణములను బాధ్యతా విశేషములను గురించి తమ వ్యక్తిలో నుంచుకొని వ్యాఖ్యము కలగజేయులేదు సరికదా. హెచ్చు కరణముల వట్టి యా దుర్గరకాటకపు కాలములో యింతకంటెయు కృతజ్ఞులగుండుటకన్న వేరు ఆ వ్యాఖ్య మేమిగలదు? కావున హెచ్చు కరణములకు వేరు గలిగి యీ అవకాశమును గ్రామోద్యోగ సంఘములు వెంటనే బోర్డువారికిని దొరకనమువారికిని తెలియజేయ ప్రార్థించుచున్నాము. ఆంధ్రజిల్లాతక్షణము హెచ్చుకరణములనుగూడ గ్రామమునకులు నిర్ణయించిన విధముననే ప్రత్యేకశర నుడి తమ కష్టములను దొరకనమువారికి తెలుపుకొన వలసియున్నది. ఇందుకు గురించి ఆంధ్రజిల్లా గ్రామోద్యోగ సంఘ జనరల్ కలెక్టర్ అయ్యగారి తీవ్రపరిశ్రామమును ఆంధ్రప్రదేశ్ మూలమున యిదివరలోనే తమ ఆమోదమును తెలిపియున్నారు. కాన యీ శరతులకు మొదలయిన నిమాయకుల గురించి ఆంధ్రజిల్లాలోని హెచ్చుకరణములు తమ అభిప్రాయములను యాదీధున తీవ్రసామాగల నాకు తెలుపవలసియున్నది.

25-8-20. పాణింగివల్లి రామచంద్రరావు. కరణము, పేకి, గోదావరిజిల్లా.

1916 వ సంవత్సరమున విశ్వా శభవారు, గ్రాంటులను గూర్చియు గ్రాంటు ఇన్ ఎడ్ కోడులోని నిబంధనల ఆధారము చేయవలెననియు కోరిరి. ఈ తీర్మానములు ప్రభుత్వమువారు డైరెక్టరుగారికి పంపి వారి అభిప్రాయమును కనుగొనిరి. కొలదికాలములో ప్రభుత్వములో మార్పులు జరుగవలెయున్నది; గాన, గ్రాంటులను గూర్చి ప్రస్తుత మాపుదల చేయబడినదియు, గ్రాంటు ఇన్ ఎడ్ కోడులోని నిబంధనల యొక్క కస్టిమన్ కర్దుకానింపబడినదియు తెలిసి. ప్రస్తుతము, నిప్పుకాతుల విద్యావిభాగముయొక్క నిబంధనలను బాదితా గూడ నాపుదలచేయుటకు డైరెక్టరుగా రామ్మకొనుటచే, ప్రభుత్వమువారు ప్రస్తుత మాపుదల చేసిరి.

ప్రస్తుతపు క్విటేన్ పాట్లములకట్ట 8 వైశుల కిక్కులకు యున్నది. ఇకముందు కట్ట 6 వైశుల కిక్కులముల ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించుచున్నారు. పోస్టుమాస్టర్లకు 100 పాట్లములు గల కట్టకు పానుకు రూ. 1-12.0 ల నుండి రూ. 2-8.0 ల కిమీద నిర్ణయింపబడును. ఇది, యీ సంవత్సరము అక్టోబరు మొదటి తేది నుండి అమలులోనికి వచ్చును. క్విటేన్ షర మాక్కుటలో హెచ్చుటచే నీ మార్పు కలిగినదని తెలుపుచున్నాము. స్థానిక వైద్యకాలములకు, తక్కువధర కిక్కులమును, పోస్టుఅఫీసులలో ధర యెక్కువగా నుండుటచే వుండుకొనుటచే తగ్గినను, వైద్యకాల లో, ధర తక్కువగా నుండుటచే, కొనుబడి హెచ్చుచున్నాము.

స్టీమరులు.

శేవులో నిలువ యున్నవి. చెన్నపురి నెవ్వంబరు 18-వ తేది.

Table with 5 columns: స్టీమరులు, చెన్నపురి ఏజంట్లు, బయలుదేరు స్థలము, చేరు స్థలము, నెవ్వంబరు. Rows include మాయాజోమా, పిన్కీ, కల్పా, ఇమాని, ఊరోరా.

రాజ్ పు స్టీమరులు

Table with 5 columns: స్టీమరులు, చెన్నపురి ఏజంట్లు, బయలుదేరు స్థలము, చెన్నపురి వద్దటి తడవార్ చేరు స్థలము, నెవ్వంబరు. Rows include శ్రీరా, సిలోను, జనరల్ గోంధి, తారా, తాంగ్, రైస్ బల్లార్, సాకు వెల్లు.

వాతావరణ స్థితి

Table with 6 columns: జిల్లా మాఖ్య నగరములు, ఆర్. 24 X 0.6 లో, ఆర్. 24 X 0.6 లో, ఆర్. 24 X 0.6 లో, ఆర్. 24 X 0.6 లో, ఆర్. 24 X 0.6 లో. Rows include గోపాలపూరు, విశాఖపట్టణము, కాకినాడ, బుందరు, గుంటూరు, నెల్లూరు, మద్రాసు, హైదరాబాదు, ఆనంతపురము, బళ్లారి, కర్నూలు, కడప, బెంగుళూరు, నెల్లూరు, నేలము, కోయంబటూరు.

ఎడ్వర్డు బార్నెస్, ఆఫీసు వారాకరణాశ్రయము.

Advertisement for IRKAR ANDAL OAP soap, featuring the text 'A SPECIALITY Fragrant & Dainty GOVL SOAP WORKS, CALCUT.' and a large 'S' logo.

Williams'

(4) విడిగల ట్రైపు సబ్బు కడ్డీ

విలియం గారు విడిగల ట్రైపు కడ్డీని ఒకసారి వాడినయెడల ఎంత శీఘ్రముగను, ఎంత అవాయాసముగను ట్రైపును పూర్తి యగువరకు నుండు మంచివాసనగల నీరును వచ్చునో మీకు విశదమగును.

వైవిధి సౌకర్యార్థమై చేర్చబడినది. ఉపయోగించిన సబ్బు డబ్బి డబ్బి పెట్టెకు వైభవముగా నున్నది. సబ్బు నువయోగించు సకపుడు ప్రేక్షకుల గుండెలను బాగుచేయును. ఒకమారు సబ్బును పోగానే తిరిగి కడ్డీ అంతటిని కొన నవసరములేకుండ తక్కువవెలకు చిన్నచుక్కను కొని దానికి తగిల్చి ఉపయోగించవచ్చును.

ఉష్ణప్రదేశములయందు విలియం గారి పోపు కడ్డీఉండి తీరవలయును. ముఖమును చల్లగాను నునుపుగాను, ముఖమల్ల వలె నునుపుగాను చేయును.

అన్ని మండలవాసులలోనూ, బహుళులలోనూ క్రయమునకు దొరకును.

జె. బి. విలియంస్ కో, గ్లాస్టన్బరీ, కాన్, యునైటెడ్ స్టేట్స్, అమెరికా.

ఏజెంట్లు:— ముల్లర్, ఫిప్పస్, (ఇండియా) లిమిటెడ్,

కలకత్తా, బొంబాయి, మద్రాసు, కరాచీ, రంగూన్.

J. B. Williams Co., Glastonbury, Conn, U.S.A.

Agents: Muller and Phipps (India) Ltd,

Calcutta, Bombay, Madras, Karachi, Rangoon.

మణిబంధపు గడియారములు

(ప్రదీప ఉపయోగమునకు)

నెం 184, ఫీల్ కేసు

శిల్పివైపు మణిబంధపు గడియారము శ్రీల, పసిపాద భరించుకొనిన చాలా అందముగా నుండును. దాని గా పోవును. సరియైన కాలమును చూపును. ధర రూ. 12-8-0

నెం 185 ఫీల్ కేసు గలది

వై దాని మణిబంధ యందును, అయితే కొంచెము పెద్దదిగా యుండును. సరియైన కాలమును చూపును. ధర రూ. 11-8-0

నెం 214 వెండి కేసు చిన్నవైపు

మణిబంధపు గడియారము.

మిక్కిలి సన్ననివైపు, చక్కని అలరముగలది. 15-4-0

నెం 216 వెండి కేసు గలది.

నెం 214 వెంటరు మణిబంధముగానే యుండును. ఐతే కొంచెము పెద్దది. సరియైన కాలముచూపును. 14-8-0.

E. A. WATCH Coy.,

RATTAN BAZAR, MADRAS.

టైమ్ ఫీసులు

బెస్టు అమెరికన్ మేక్

అన్ పోనియా "వై రెట్" అలరం టైమ్ ఫీసు

4 అంగుళములు డయల్ గలది, సరియైన చాలము అలరం కొట్టును. ధర రూ. 8-4-0

అన్ పోనియా స్టార్ అలరం టైమ్ ఫీసు

నుమారు 20 నిమిషములవరకు అలరముకొట్టును. 4 అంగుళములు డయల్ గలది, ధర రూ. 8-12-0

బిగ్ బెన్ అలరం టైమ్ ఫీసు

జనరంజకమైన టైమ్ ఫీసు, హిందూదేశముందు అంతటను ఉపయోగించుచున్నది. ధర 10-8-0

అమెరికన్ "వై రెట్"

అలరం టైమ్ ఫీసు మూడు గాడు పురచూపగా చేయబడిన టైమ్ ఫీసు. ధర 8-4-0

పాల్కపు వెంకటాచలపండితుల

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతమును

లోకామయవార

కస్తూరిమాత్రలవలె

సర్వోత్తమ గుణకార్యమును సిద్ధాంతమును వేదాంతమున భారతీయముగా చెప్పుకొన్నది. వీటిలో అనేకవరకును యే వస్తువు చేరలేదు గావున అప్పుడు పుట్టిన శివుడు మొదలగునవి వస్తువులవరకు ప్రతిజిక్కడను గుండెనామ చేసి సేవించవచ్చును. ఈ మూత్రము శి నుండి ర వడ వ లాంటివాలుతో గాని లేక కట్టి పోతోగాని ప్రతిజిక్కడ ఉపయోగించుచు వచ్చును. ఎడల నుండము, అశీర్వము, ముల్యము, చచ్చి జ్వరము, జ్వరము, మలేరియా జ్వరము, శీతము, శీతవాతము, జ్వర, కడికీలు, నరముల సుష్టి బుహిరీ, ఇన్ ఫ్లూ ఎంబా, ప్లేగు, కలరా, మున్నగు ఇంకా అనేక వ్యాధులను వర్జిత రానివ్వదు. అబ్బుగొనిన వేళ ఉపయోగించునది గుణము గుణములు. ఒకవేళ ముద్దుపడకపోయిన గుణము ప్రాణ, వ్యాపారములు, ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థులు మున్నగు వారు ఈ మూత్రమును సేవించి గుణమును బోగముగా వ్వాడు. 250 మూత్రము గల సీసా 1-3 రు. 0.4-0 ఒక సీసా మొదలు అరసీసాలవరకు పోస్తే 0.4-0 ఒకేసారి 6 సీసాలను కెప్పించిన పోస్తే తప్ప 1.8-0

12 సీసాలు " " 2-2-0
25 సీసాలు " " 5-0-0
అన్ని దుకాణములందును దొరకును.

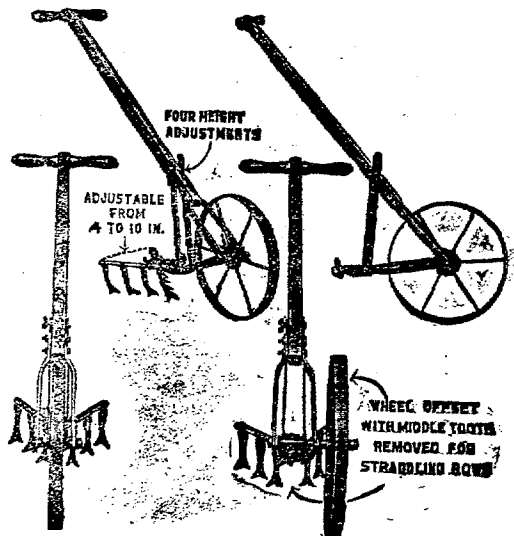
శ్రీ శీతారావు వైద్యశాల

(301-594)

మై సూర్య

శివశిలానామ: — "శివశిలా" మైసూరు

మంచితోటను వేయుటకు

మా 'లిమియే బ్రె' కలిగివున్నది ఉపయోగించుచు క అపు ముక్కలను తీసివేయుటకును సాగుబడిచేయు భూమిని సులభముగాను, త్వరితముగాను, దున్నుటకు ఇది తగినది. 4 అంగుళముల పెడల్పు మొదలగునవి 10 అంగుళములవరకు గరి చేసుకొనవచ్చును. మధ్యకల్లువలె పెడల్పుగనుండు భాగమును తీసివేసియెడల మధ్య నుకచాల విడిచి దాని ఇరుకక్కలను దున్నవచ్చును.

కట్టుకొనబట్ట తేలికగాను, సులభముగాను ఉండును. అంతే గట్టిగాను చాలకాలమువరకును ఉండును. ధర రు 20 అ. మూత్రమే కట్టుకొనే ఈక్రింది విలాసమునకు ఒక అర్థము కంటెను. ఉత్తరకర్ణాటక ప్రదేశము ఇంగ్లీషున జరువవలెను.

For price and particulars apply to

Limaye Bros.

71, Apollo Street, Fort, BOMBAY.

బహుమానము

వైద్య విద్య

అమెరికన్ వైద్యశాలకు మార్గదర్శి

అన్ని భావలతో దొరుకును.

నామవైద్య నారాయణజీ శివవల్లభ,

(1708)

37, చీనాబజారు, మద్రాసు.

ఆంధ్ర ప్రతిక — సంవత్సరాది సంచికలు

ఇది ఆంధ్ర ప్రతిక తరపున ప్రతి ఉగాదిని వెలుబడును.

ఇదివరకు 11 సంచికలు ముద్రింపబడి, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మును అలంకరించుచున్నది.

వీనియందు భారతదేశములోని అనేక ప్రముఖుల చరిత్రములు, చరిత్రములతోను, ముద్రపెట్టిన వాగ్దేవతలు, శిల్పములు మొదలగువాటిని చిత్రపటములతో సహా తెలుపుచుండును.

మధ్యముగా ప్రఖ్యాత ఆంధ్రనాడుదలచే వ్రాసినది, ఆంధ్రోద్భవకర్తయను తెలుపును.

1916-17-18 వ సంవత్సరములలో జరిగిన విరోధాశ్రయము చరిత్రము యుద్ధవీరుల చిత్రపటములతో వివరముగా ముద్రింపబడియున్నది. మరియు దేశమునకు వలదొంగవడు అనేక విషయములు విడిమూలముగా తెలుసుకొనవచ్చును.

ప్రతి సంవత్సరమునందు ఆయా సంవత్సరమునకు ప్రసిద్ధుల తేజగుపంచాంగమును గలిగియున్నది.

ఆంధ్రప్రతిక చందాదాతలకు సంచికలు కొద్దివెలలకు ఇవ్వబడును. ఇతరులకు సంచిక 1-3 ఒకరూపాయ. ఒక పేదపూ సంచికలన్నియు మొత్తముగా కొనుదాకి వెలసరసముగా ఇచ్చెదము.

మేనేజరు, ఆంధ్ర ప్రతిక, పోస్టాఫీసు నెం. 212, మద్రాసు.

(2292)

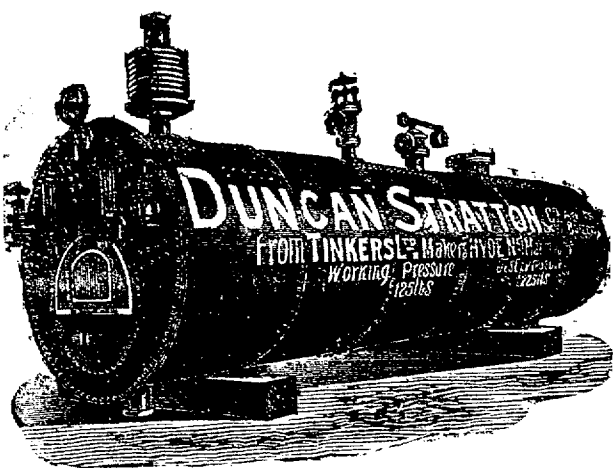
నెక్కారు

(2878) ವೊಡೆ, ಸ್ವಾಹಿಲೆ, (Via) ಮಿಂಗೋ

DUNCAN STRATTON & Co.

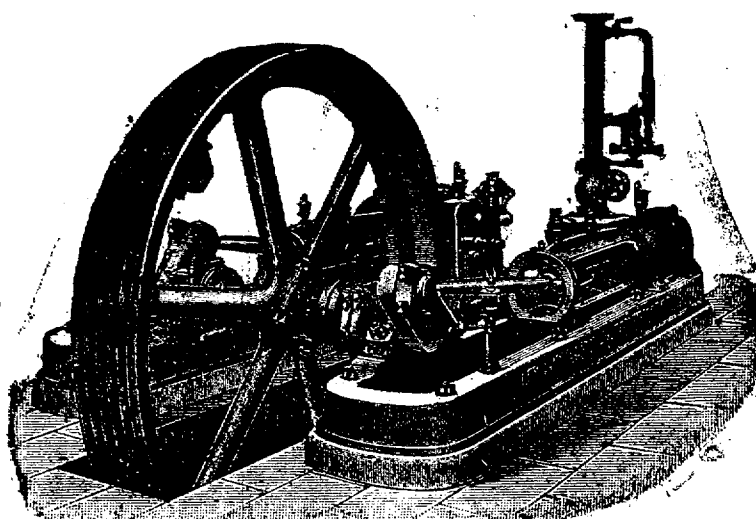
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

ఎంజనీర్లు, మెషినరీ ఇంజనీర్లు, 9 మెరయిన్ పథి, బొంబాయి.

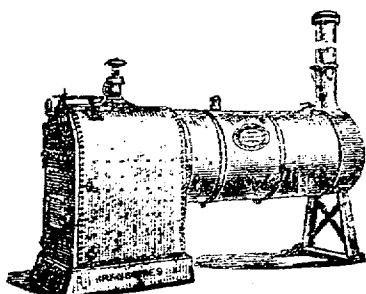
హైక్రాను స్టీల్ కార్నిస్ బాయిల్రు.

పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
వందలను — డయామీటరు
4 అ. మొదలు 6 అ. 6 అ.
రకం ఉంటుంది.
స్టీల్ ప్రింగు ప్రెవర
80 పౌండుల మొదలు
160 పౌండుల వరకు ఉంటుంది.

హైక్రాను స్టీల్ లంకా మేర బాయిల్రు.
పొడవు 20 అ. మొదలు 32 అ. వరకు ఉంటుంది.

డయామీటరు 6 అ. మొదలు 8 అ. 6 అ. వరకు ఉంటుంది.
వీలుకల్పించు ప్రెవర 100 పౌండుల మొదలు 250 పౌండుల వరకు ఉంటుంది.

లోకో మోటివ్ బాయిల్రు.
స్టీల్ ప్రింగు ప్రెవర 80 పౌండుల మొదలు
100 పౌండుల, 120 పౌండుల, 150 పౌండుల వరకు ఉంటుంది.

వీలుకల్పించు ప్రెవర 80 పౌండుల మొదలు
100 పౌండుల వరకు ఉంటుంది.

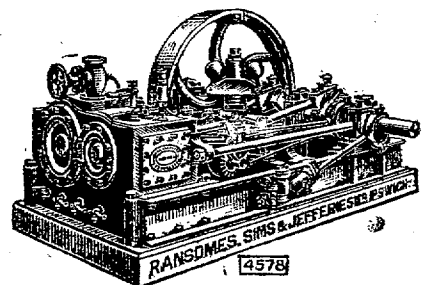
ఈ క్రింద తెలుగుబడిన వాటిని
స్వయం చేయవచ్చు.

దూది జిప్సొంగు మెషిన్, కాటానామా
దూది ప్రెస్సింగు మెషిన్
దూది స్పిన్సింగు మెషిన్
దూది వీడింగు మెషిన్
అన్నిరకముల స్టీమ్ ఎంజిన్లు
అన్నిరకముల స్టీమ్ బాయిల్రు
లోకో మోటర్ మిల్లింగు మెషిన్
నూనె మిల్లు మెషిన్

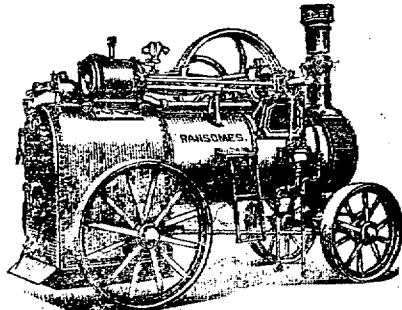
మంచుగడ్డకేయు మెషిన్ [సామానులు]
కట్టు బియ్యము చేయు మెషిన్ వాటి
అన్నిరకముల పంపింగు మెషిన్లు
కాగితము, కట్టపాతాళ సంధిమైన కొరముట్లు
కిరకన్ నూనె కుడడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు (ప్లాన్టు) కొరముట్లు
తేలులు వర్క్కుపాతాళ కొరముట్లు
స్టీమ్ మోటింగు, కట్టింగులు, పెడప్రెస్సు
రాట్ విరక్ అండు కాట్టు విరక్ తుల్లి.
వగయరా అన్నిరకముల సామానులు.

సెడ్ బైసెడ్ కాంపౌండు
హిందూస్థాని ఎంజినులు.

(కాన్ గ్రూపు మొననుండి పోల్ ఫియట్ సినిమా)
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఎంజినులు కూడ గలవు.

హైన్స్ యు కాంపౌండు ఎంజినులు.

పోర్టబల్ స్టీమ్ ఎంజినులు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరుగలవి.
స్టీమ్ ప్రెవర 120 పౌండుల గలవి.
కాంపౌండు — హై, లో ప్రెవర్ సిలిండరు.
స్టీమ్ ప్రెవర 150 పౌండుల గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలోయుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక

బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్సు ఇంజనీరింగు కంపెనీ ప్రొప్రైటరు గారైన
మానేపల్లి బాపనయ్యగారికైనను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము.

దగ్గు, కైత్యము, వడికము, రొమ్మువడికము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు,
బెబుకులు, చిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.
చక్కని దబ్బీతో నహా కెల దూ. 0-10-0; డబ్బా 1-8 దూ. 5-12-0. పోస్టుఖర్చులు కలుగు.

అమృతాంజనం డి పో, } 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి పేథి, మదరాసు.

